



Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

16

СТУДЗЕНЯ 2016 г.

СУБОТА

№ 8 (28118)

Кошт 2000 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

РЫБНЫ ДЗЕНЬ



Сябры, жыхары Капыля Сяргей КОЎЧУР (на першым плане) і Васіль ВАСІЛЕЎСКІ ўжо не першы год займаюцца зімовай падлёднай рыбалкай. У выхадныя дні іх часта можна сустрэць на гарадскім возеры за гэтым захапляльным заняткам.

Фота: Анастасія КІСЕЦЬКА.

■ Сталічная арэнда

ЗДЫМНАЕ ЖЫЛЛЁ ТАННЕЕ НА ВАЧАХ

Цяпер нават пры мінімальнай прапанове на рынку арэнды Мінска існуе амаль нулявы попыт

Мінулы год стаў даволі няпростым для тых, хто займаецца здачай кватэр у арэнду. З аднаго боку, у галоўным мегаполісе краіны рэзка знізіліся арэндныя стаўкі і, як следства, магчымасць зарабіць. З іншага — істотна патаннела сама нерухомасць, што прымусіла многіх арэндадаўцаў задумацца над продажам «лішняй» кватэры. Свежая статыстыка інтэрнэт-партала Realt.by пацвярджае асцярогі ўладальнікаў здымнага жылля — снежань аказаўся чарговым няпростым месяцам года.

ла аналітыкі вышэйназванага партала, у снежні колькасць свабодных кватэр стала самай нізкай за апошнія 12 месяцаў. Агульная прапанова скарацілася за месяц на 7%, а ў гадавым вымярэнні зраўнялася з паказчыкам апошняга месяца 2014 года.

Збольшага рэзкае скарачэнне прапановы ў апошнім месяцы мінулага сезона можна растлумачыць навагоднімі і каляднымі святамі. Традыцыйна ў канцы года частка кватэр пераходзіць у сегмент пасутачнай арэнды, дзе ў гэты час можна зарабіць больш. Аднак тое, што прапанова здымных кватэр паступова скарачаецца, пакуль ніяк не адбіваецца на рынкавай сітуацыі, бо паралельна памяншаецца і колькасць тых, хто гатовы гэтыя кватэры здымаць. Паводле існуючай інфармацыі, па частаце пошуку арэнднага жылля ў сталіцы попыт у снежні быў адным з самых слабых у 2015-м.

Попыт з прапановай к Rochaць побач

Яшчэ з леташняй вясны на рынку доўгатэрміновай арэнды назіраецца памяншэнне прапановы. Паводле аддзе-



З'явіліся аднапакаёўкі з цэннікам і да 200 долараў

Арэндныя стаўкі рухаюцца ўслед за дынамікай рэальных даходаў насельніцтва, якія ў доларавым эквіваленце працягваюць памяншацца ўжо год.

СТАР. 5

■ Стыхія

ВЫПРАБАВАННЕ АРАНЖАВАЙ «ЭМАЙ»

Новы паўднёвы цыклон

за дзень павялічыць снежныя гурбы ўдвая

Такім чынам, ужо сёння на тэрыторыю Беларусі завітае цыклон з боку Карпат, які прынесе нам снегапады, вецер і аранжавы ўзровень небяспекі па ўсёй краіне, паведамляе начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Дзмітрый РАБАЎ.



Прагноз сапраўды несучаснальны: у суботу на большай частцы тэрыторыі краіны працяглы снег, мокры снег, мяцеліца, на дарогах снежныя заносы. Раніцай і ўдзень — амаль паўсюдна моцны снег. У паўднёва-ўсходніх раёнах месцамі наліпанне мокрага снегу, галалёд. На асобных участках дарог галалёдзіца. Разам са снегам месцамі чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—18 м/с. Максимальная тэмпература паветра складзе 3—9 градусаў марозу, а па поўдні краіны — толькі ад нуля да мінус 2 градусаў.

Спецыялістамі прагназуецца, што вышыня снежнага покрыва за суботу павялічыцца яшчэ прыкладна на 10—15 сантыметраў. Яшчэ добра, што «Эма» завітае да нас у суботу, бо ў сталіцы асноўная маса снегу выпадзе ў першай палове дня.

СТАР. 2



3G ... 4G ...

Якая
рознiца?

СТАР. 5



«Аскараносны»
дом-інтэрнат

СТАР. 7



Хроніка
«мінскага
Нюрнберга»

СТАР. 10

ЛІЧБА ДНЯ

305 млн

пасажыраў

перавёз Мінскі метрапалітэн у 2015 годзе. Летась штодня паслугамі гэтага віду гарадскога транспарту карысталіся больш як 836 тысяч чалавек. Удзельная вага метрапалітэна ў гарадскіх перавозках пасажырскім транспартам няўхільна павышаецца. У мінулым годзе яна складала 39,3% (у 2014-м — 38,4%). Маскоўская лінія метрапалітэна перавезла 57,6% пасажыраў, а Аўтазаводская — 42,4%. Лідары ў станцыйным спісе па пасажырапатоку захавалі свае назічкі: станцыя «Плошча Леніна» (65,7 тыс. пасажыраў у суткі), «Каменная Горка» (62,5 тыс.). Тое ж датычыцца і самых малалюдных станцый — «Купалаўская» (5,6 тыс.) і «Першамайская» (8,6 тыс.).

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 16.01.2016 г.

Долар ЗША	19 864,00 ▲
Еўра	21 609,00 ▲
Рас. руб.	259,75 ▲
Укр. грыўня	823,98 ▲

ISSN 1990 - 763X



9 771990 763008

МЫ ГЭТА ЗМОЖАМ

Аляксандр Лукашэнка перакананы, што Беларусь пераадолее негатыўныя наступствы сусветнага крызісу Аб гэтым Кіраўнік дзяржавы заявіў учора на афіцыйным прыёме ад імя Прэзідэнта Беларусі з нагоды ста-рога Новага года, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што стары Новы год вянчае чараду калядных і навагодніх святаў. «Кажу шчыра, маё запаветнае жаданне ў тым, каб новы год стаў прарыўным і адкрытым новым этап развіцця краіны, каб мы пераадолелі негатыўныя наступствы сусветнага крызісу і значна павысілі ўзровень жыцця людзей, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Веру не ў цуд — у нашы сілы і здольнасці. Мы гэта зможам, калі ўсе разам будзем працаваць з поўнай аддачай і бачыць перад сабой мэту, пераадольваючы цяжкасці і складанасці, будзем ісці. І ні ў якім разе — не спыняцца».

Кіраўнік дзяржавы нагадаў прытчу з Евангелля: «Апостал Пётр з цвёрдай верай ішоў па бушуючым моры, як па сушы. Але вярта было яму засумнявацца, і ён стаў тануць. Калі Хрыстос яго выратаваў, то сказаў яму: «Малаверны! Навошта ты засумняваўся?».

Таму, як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, трэба без сумнення рухацца да мэты, але не напралом. «Вось так і ў нашым жыцці. Выбраві свой курс, трэба яго прытрымлівацца, не паддаючыся ніякім сумненням і страхам. Тады нашаму караблю не будзе страшны ніякі шторм. Смеласць, настойлівасць бяруць гарады — вось дэвіз, які пакінула нам у спадчыну наша пакаленне пераможцаў», — адзначыў Кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што Бог надзяліў нас правам жыць на цудоўнай зямлі, а на добрай зямлі — і добрая надзея, як абвясчае народная мудрасць. «Дык няхай жа ўвасобяцца ўсе добрыя надзеі, каб наша Беларусь заўсёды заставалася квітнеючым, жыватворным краем, які за прыгажосць і святасць беларускі пісьменнік Уладзімір Караткевіч назваў «Зямлёй пад белымі крыламі». Няхай у нашых дамах пануюць паразуменне, дабрабыт і любоў. А на роднай зямлі — абавязкова мір і працітанне», — пажадаў Аляксандр Лукашэнка.

Падчас прыёму Прэзідэнт уручыў ордэн Айчыны III ступені міністру аховы здароўя Васілю Жарко.

Ордэнаў Пашаны ўдастоены міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна Шчоткіна і галоўны архітэктар праектаў праектнага рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белпрампраект» Марат Гроднікаў.

Медаль «За працоўныя заслугі» Аляксандр Лукашэнка ўручыў галоўнаму трэнеру хакейнай каманды «Юнацтва-Мінск» Міхалу Захараву і палітычнаму аглядальніку галоўнай рэдакцыі АТН Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Андрэю Крывашэеву.

Акрамя таго, ганаровае званне «Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь» прысвоена артысту-вакалісту (салісту) Маладзёжнага тэатра эстрады Вікторыі Алешка.

Гэтых узнагарод прадстаўнікі розных галін удастоены за высокі прафесіяналізм, актыўную грамадскую дзейнасць, значны асабісты ўклад у рэалізацыю сацыяльна-эканамічнай палітыкі, заслугі ў развіцці будаўнічай сферы, аховы здароўя, культуры і спорту.

■ Меркаванне

ЦІ СПРАВІЦЦА «СТАРАЯ ЕЎРОПА» З НОВЫМІ ВЫКЛІКАМІ?

Тое, што сёння адбываецца на еўрапейскім кантыненте, здзіўляе нечаканасцю і нават палюхае. На розных франтах «бурліць» уся Еўропа, як, дарэчы, і амаль увесь свет. Калі гартаем штодзень вядучыя сусветныя выданні — Financial Times, The Economist, Washington Post, Independent — часам складваецца ўражанне, што разглядаеш сюжэты апакаліпсісу ў працах мастакоў-футуролагаў.

Асабліва ўражае дынаміка падзей у Еўрапейскім саюзе. Нежак усе мы прызвычаліся за доўгія гады імклівага і вельмі паспяховага развіцця інтэграцыйнага праекта ў Заходняй і Цэнтральнай Еўропе, што ЕС — гэта тэрыторыя сацыяльнага, эканамічнага і палітычнага дабрабыту, стабільнасці. Праект быў настолькі ўдалым, што ўнутры і вакол яго нават узнікла амаль татальная эйфарыя. Памятаю, як у 2009 годзе, калі абмяркоўвалася Лісабонская дамова ЕС, на розных акадэмічных і экспертных пляцоўках Брытаніі, дзе я ў той час жыў, на ўсе крытычныя заўвагі можна было пачуць нешта кшталту «наш паравоз, наперад ляці». Маўляў, для ЕС больш няма невырашальных праблем.

Зразумела, што такія падыходы рана ці позна прыводзілі да краху ілюзій. Зарэгуляванасць і забюракратызаванасць ЕС, якія ўвесь час толькі ўмацоўваліся, рабілі гэтак аб'яднанне ўсё менш паваротлівым і мабільным. Відавочнай станавілася

так званая праблема «дэмакратычнага дэфіцыту» ў структурах аб'яднанай Еўропы. Шмат хто з экспертаў ужо даўно звяртаў увагу, што без сур'ёзных змен гэта раней ці пазней прывядзе да спынення развіцця і з'яўлення сістэмных праблем.

Але ж на фоне эйфарыі і ўкаранёнай звычкі думаць, што ўсё ў ЕС выдатна, канешне, цяжка зрабіць крок назад і паглядзець на рэчаіснасць больш крытычна. У такіх сітуацыях патрэбны нейкі званочак. Першы такі званочак з'явіўся ў выглядзе эканамічнага крызісу.

І тут праблема не толькі і не столькі ў тым, якую дакладна стратэгію абраць сярод тых, што прапануюцца розныя палітычныя сілы і эксперты. Глыбінная праблема ў тым, што пасля дзесяцігоддзяў росту і дабрабыту такіх стратэгіяў якраз і няма.

Пасля першапачатковага шоку і некаторых няўдалых крокаў, тым не менш паступова пайшоў прагрэс. На 2016 год эканамісты прагназавалі на прасторах адзінай Еўропы эканамічны рост у раёне 2%. Некаторае паляпшэнне сітуацыі і разам з ім станоўчыя перспектывы пачалі назірацца ў асобных краінах на поўдні Еўропы. У Іспаніі, напрыклад, Аслабленне еўра і адчувальнае зніжэнне цэн на

СНЕГ — НА КАРЫСЦЬ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка заслухаў учора даклад аб мерах, якія прымаюцца па мінімізацыі наступстваў неспрыяльных умоў надвор'я

Кіраўнік дзяржавы, паведаміў карэспандэнт БЕЛТА, звярнуў увагу, што насельніцтва прымае актыўны ўдзел у расчысццы дваровых тэрыторый, і даручыў знайсці магчымасці, каб заахоціць гэтых людзей. Ён даручыў паставіць для іх ваенна-палявыя кухні, забяспечыць гарачым харчаваннем, а таксама неабходным інвентаром для ўборкі снегу.

Акрамя таго, па выніках даклада звярталася ўвага на тое, што трэба заахоціць работнікаў дарожна-будаўнічых і камунальных службаў, якія напружана працуюць на ліквідацыі наступстваў цыклону.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што беларусам трэба дзякаваць Богу за моцныя снегапады, «што ён нам паслаў гэту сухію». Прэзідэнт адзначыў, што больш урон нанесла мінулагагодняя засуха. «Чым больш сёння выпадзе снегу, тым хутчэй мы адновім экалагічную раўнавагу, звязаную са стратай вільгаці, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Было б добра, каб яшчэ тры-чатыры такія цыклоны прайшлі над краінай».

Прэзідэнт лічыць, што «не трэба пакутаваць і стагнаць» з-за вялікай колькасці выпаўшага снегу. «Трэба паварушыцца, каб расчысціць дарогі, і падыходы, і двары. Людзі ў нас у асноўным прыстойныя, іх папрасілі, арганізавалі — яны выйшлі

і папрацавалі», — адзначыў ён і выказаў упэўненасць, што гэтак будзе і ў далейшым.

Аляксандр Лукашэнка паставіў некалькі ключавых задач па ліквідацыі наступстваў цыклону. У першую чаргу ён запатрабаваў аднавіць лініі электраперадачы і да канца ўчарашняга светлавога дня забяспечыць усіх спажывцоў электраэнергіяй.

Кіраўнік дзяржавы задаўся слушным пытаннем, як здарылася, што было абясточана амаль 1,5 тыс. населеных пунктаў, прыкладна 70 кацельняў, больш за 300 сельгасбудынкаў, 84 аб'екты сацыяльнага прызначэння — школы, сады, установы аховы здароўя. «Вось аб чым сёння павінна ісці размова!» — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Дакуль на лініі электраперадачы будуць падаць дрэвы? У нас ураган быў такі, што паваліў ступы або рваў правады? Колькі пашкоджана ліній электраперадачы ад падзення дрэў! Чаму прасекі не ачышчаны, не пашыраны, як гэта павінна быць?» — выказаў абурэнне кіраўнік дзяржавы.

Стыхія стала экзаменам для транспартнай, энергетычнай, камунальнай сістэм. Адказныя за гэтыя сферы кіраўнікі павінны, як адзначыў Прэзідэнт, закасаць рукавы і пачынаць працаваць на папярэджанне, асабліва гэта датычыцца энергетыкаў.



ВЫПРАБАВАННЕ АРАНЖАВАЙ «ЭМАЙ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Увогуле ў Мінску чакаецца працяглы снег, раніцай і днём моцны снег, мяцеліца, на дарогах снежныя заносы, парывісты вецер і невялікі мароз да мінус 3—5 градусаў. Дзмітрый Рабаў адзначыў, што па сіле «Эма» будзе нагадваць «Даніэлу», таму разнявольвацца не варта.

Ужо ў нядзелю гэты «жавы» цыклон перамесціцца ў Цвярскую вобласць Расіі, а на тэрыторыю Беларусі чакаецца паступленне няўстойлівага халоднага паветра з Балтыкі. Ветры сціхнуць, але пры гэтым узмоцняцца маразы. Удзень у асобных раёнах чакаецца кароткачасовы снег, а ўначы — слабая мяцеліца. На асобных участках дарог галалёдзіца. Мінімальнае тэмпература паветра ўначы будзе ў межах ад мінус 8 да мінус 15 градусаў, пры праясненнях — да 20 маразу, удзень — мінус 6—13 градусаў. Айчыныя сіноптыкі прагназуюць, што марознае і спакойнае надвор'е захавецца і ў першыя дні наступнага тыдня.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by



пра пагрозу нацыяналізму і неанацизму.

Шмат хто з простых еўрапейцаў, а таксама палітычных эліт краін і інстытутаў ЕС сёння ў разгубленасці. Што і якім чынам рабіць на нацыянальных і агульнаеўрапейскім узроўнях? Як адказваць на прамыя пагрозы і на больш складаныя выклікі (напрыклад, магчымасць выхаду Вялікабрытаніі з ЕС ці Каталоніі са складу Іспаніі)?

І тут праблема не толькі і не столькі ў тым, якую дакладна стратэгію абраць сярод тых, што прапануюцца розныя палітычныя сілы і эксперты. Глыбінная праблема ў тым, што пасля дзесяцігоддзяў росту і дабрабыту такіх стратэгіяў якраз і няма. Калі некаторыя партыі ці палітыкі сёння крычаць, што ведаюць, як вывесці свае краіны і ЕС з крызіснага становішча, то гэта лухта і голы папулізм.

Сітуацыя настолькі новая, незразумелая і да ўсяго яшчэ і дынамічная, што няма нават адпаведнай тэрміналогіі і кіраўнічых практык, каб да яе падыходзіць. Калі я слухаю ў мінулых лістападзе выступы шматлікіх міністраў з краін ЕС, еўракамісараў і вядучых сусветных аналітыкаў на вялікай канферэнцыі ў Берліне, у мяне складалася адчуванне велізарнай разгубленасці і вакууму ідэй сярод тых, хто адказвае за стан ЕС.

Але ж не трэба быць занадта эмацыянальнымі. Пры ўсёй складанасці становішча не варта спісваць «старую

Еўропу» з рахунку. З гістарычнага пункту гледжання, тое, што сёння адбываецца, гэта ардынарная з'ява. Свет чарговым разам увайшоў у перыяд вялікай трансфармацыі, калі пад цяжарам шматлікіх супярэчнасцяў мяняецца сістэма міжнародных адносін. Гэта, у сваю чаргу, адбываецца на глабальных і лакальных эканамічных працэсах, набывае сацыяльны характар.

Наперадзе — доўгія дыскусіі, цяжкі пошук аптымальных адказаў на новыя выклікі. Хутчэй за ўсё, і шматлікія памылкі, якіх Еўропа не зможа пазбегнуць і якія, верагодна, прывядуць да яшчэ больш драматычных наступстваў. Але ж я засцярог бы аматару канспіралогіі і проста сентыментальных людзей ад рознага кшталту фатальных прагнозаў. Велізарны гістарычны досвед «старой Еўропы», яе багатыя дэмакратычныя традыцыі і высокі культурны ўзровень абавязкова дазваляць зрабіць той самы крок назад і прыняць правільныя рашэнні.

А што сённяшняе еўрапейскае і сусветнае турбулентнасць азначае для Беларусі, як нашай краіне не проста захаваць сябе ў гэтыя надзвычай цяжкія часы, але ж выйсці з іх больш моцнай і канкурэнтаздольнай — паразважаем наступным разам.

Яўген ПРЭЙГЕРМАН, дырэктар па даследаваннях ГА «Дыскусійна-аналітычная супольнасць «Ліберальны клуб»

■ Не хварэйце

ГРЫП ДА НАС НЕ СПЯШАЕЦЦА

Захваральнасць вострымі рэспіраторнымі віруснымі інфекцыямі, у тым ліку грыпам, застаецца пакуль на нізкім узроўні

Пасля свят мы, праўда, вымушаныя вярнуцца ў працоўныя і вучнёўскія калектывы, а таму росту сезонных інфекцый не пазбегнуць. Звычайна колькасць такіх выпадкаў пачынае павялічвацца ў нас з канца студзеня і можа доўжыцца да сакавіка. Ці будзе сёлета рост выпадкаў ранейшым, або надыйдзе эпідэмія — хутка даведаемся. Але эпідэміялагі не без падстаў спадзяюцца, што грып не разгуляецца: дзякуй вакцынацыі значнай часткі насельніцтва! Гэтая мера засцярогі дазваляла нашай краіне ў апошнія два гады пазбягаць эпідэміі, захваральнасць на грып была нізкай і сярэдняй інтэнсіўнасці.

Выпадкі грыпу ўжо фіксуюцца ў краінах Еўропы, а таксама суседніх Расіі і Украіне. Рост колькасці хворых на грып і першыя выпадкі смяротнасці ва Украіне нашы спецыялісты тлумачаць у першую чаргу вельмі познім зваротам па ўрачэбную дапамогу. Ратаваць людзей магла б вакцынацыя, аднак яе праігнаравалі. Беларусь жа спадзяецца пазбегнуць абвастрэння сітуацыі.

Пераважае ў гэтым сезоне вірус грыпу H1N1 — той, якому лёгка здаюцца дзеці і пажылыя, хоць хварэюць і людзі сярэдняга ўзросту са слабым імунітэтам, без прышчэпкі. Хто вакцынаваўся гэтай восенню (рабіць гэта трэба штогод), можа лічыць сябе абароненым ад H1N1. Вытворцы вакцыны ўлічваюць асаблівасці паводзінаў

грыпозных вірусаў, якія змяняюць адзін аднаго (летась, як мы памятаем, цыркулявалі, галоўным чынам, вірусы грыпу H3N2).

Для непрышчэпленых застаюцца іншыя спосабы прафілактыкі.

Па магчымасці, трэба пазбягаць надта людных месцаў, часцей мыць рукі, не дакранацца нямытымі рукамі да твару, бо, трапляючы на рукі, вірус з лёгкасцю можа перанесціся на слізістую вачэй, носа, дзе яму будзе добра размнажацца. Ад моманту інфіцыравання да захворвання можа прайсці зусім мала часу. Нездарма кажуць, што штоўшы на адным баку вуліцы ідзеш яшчэ здаровым, а, перайшоўшы на процілеглы бок, адчуваеш ужо ўсе непрыемныя сімптомы. Як толькі вы іх адчулі (вельмі высокая тэм-



пература, слабасць, боль ва ўсім целе), адразу выклікайце ўрача на дом. Вашы блізкія пры гэтым павінны праявіць асаблівую засцярогу — карыстацца абарончай маскай, рэгулярна праветрываць памяшканне, рабіць вільготную ўборку.

Што да лекаў, то будзьце, калі ласка, асцярожнымі. Прымайце толькі тое, што прызначыў урач. Не злоўжывайце індуктарамі інтэрферону, якіх багата ў аптэчнай сетцы. Наогул у аптэках будзе трохмесячны запас усіх неабходных прэпаратаў, у тым ліку сімптаматычных (ад насмарку, кашлю і г.д.).

Спецыфічныя супрацьвірусныя **флуостоп** і **таміфлю** не рэкамендуецца ўжываць, пакуль урач не паставіў дыягназ «грып». Бескантрольнае ўжыванне (калі вы дакладна не ведаеце свой дыягназ) лекаў такога кшталту прыводзіць, як і ў выпадку з антыбактэрыяльнымі сродкамі, да адсутнасці эфекту. Вірусы грыпу хутка адаптуюцца да наваколля, у тым ліку да лекаў, і пачынаюць размнажацца нават у іх прысутнасці. Той жа **рэмантадзін** амаль не дапамагае ад грыпу менавіта з прычыны самалячэння.

— У нас прышчэпленыя больш за 3 мільёны 900 ты-

сяч чалавек — 41,7 працэнта ад усяго насельніцтва, — кажа **намеснік начальніка аддзела гігіены, эпідэміялогіі і прафілактыкі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Іна КАРАБАН**. — Рэдкая краіна ахоплівае такую колькасць насельніцтва. Сюды можна далучыць яшчэ Злучаныя Штаты. Але там іншы падыход — непрышчэплены ад грыпу ў выпадку захворвання аплачвае лячэнне са сваёй кішэнні. З 2008 года мы паступова павялічвалі колькасць вакцынаваных, што і прынесла свайго плён у апошнія два гады, калі ў нас не было эпідэміі. Узровень захваральнасці заставаўся досыць нізкім. Летась у параўнанні з 2010 годам захваральнасць на грып была ніжэй у 52 разы!

Паводле слоў **кіраўніка Нацыянальнага цэнтру па грыпе РНПЦ эпідэміялогіі і мікробіялогіі Наталлі ГРЫБКОВАЙ**, вынікі нашай тактыкі прафілактыкі грыпу — гэта адказ праціўнікам вакцынацыі, якія дакараюць, што мы лабіруем інтарэсы вытворцаў супрацьгрыпозных вакцын. Вакцынацыя азначае, што ў выпадку інфіцыравання можна перанесці захворванне ў лёгкай форме, без такіх ускладненняў, як пнеўманія, ме-

нінгіт, міякардзіт і г.д. А ў групе рызыкі «нумар 1» па развіцці такіх ускладненняў — людзі з хранічнай паталогіяй (сардэчна-сасудзістай, з атлусценнем і цукровым дыябетам), і такіх у нас нямала.

Пераважае ў гэтым сезоне вірус грыпу H1N1 — той, якому лёгка здаюцца дзеці і пажылыя.

Хто вакцынаваўся гэтай восенню, можа лічыць сябе абароненым.

Цікава, што як толькі актывуецца вірус грыпу, іншыя рэспіраторныя вірусы саступаюць яму дарогу. Многія наогул пачалі вызначацца не так даўно (у сувязі з паляпшэннем дыягностыкі), і нямала з іх выклікае захворванні (напрыклад, парагрып), падобныя па сімптомах на грып. Цяпер ёсць у нас і гэтыя выпадкі, і герпесная інфекцыя, і бактэрыяльная, але і іх уздыму пакуль не назіраецца.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@vziazda.by

■ Будзь у курсе!

БАГАЖ «ПАШЫРАЕ ГЕАГРАФІЮ»

Беларуская чыгунка пашырае геаграфію багажных маршрутаў па краіне і павялічвае перыядычнасць перавозак, паведамлілі ў прэс-цэнтры магістралі.

Калі дагэтуль багаж (грузабагаж) дастаўлялі ў асобных вагонах адзін раз на тыдзень, дык цяпер перавозкі яго можна чатыры разы на тыдзень (апроч выхадных) пасажырскімі цягнікамі, якія курсіруюць па маршрутах Гродна — Баранавічы — Мінск — Жлобін — Гомель, Брэст — Баранавічы — Мінск — Орша — Віцебск, Мінск — Магілёў. На першым этапе багажныя купэ абсталяваны ў паяздах №58/632 Гродна — Гомель, №658/659 Віцебск — Брэст, №656/660 Магілёў — Мінск. У далейшым паслуга будзе развівацца з улікам яе запатрабаванасці і эканамічнай эфектыўнасці.

Перавозка багажу па новай тэхналогіі мае шэраг пераваг, сярод якіх зручныя тэрміны дастаўкі і працэс афармлення. У пункце прызначэння атрымальнік мае магчымасць забраць яго непасрэдна з вагона, што зніжае выдаткі. Адпраўленне можна атрымаць і пазней — у багажных аддзяленнях. Прымаюць і выдаюць багаж штодня з 8 да 20 гадзін па рабочых днях і з 8 да 17 гадзін па выхадных.

Пасажыры, якія жадаюць перавезці асабістыя рэчы ў вышэйзгаданых цягніках, аплачваюць паслугу ў спецыялізаванай білетнай касе, размешчанай на чыгуначных вакзалах, і здаюць рэчы ў багажнае аддзяленне ці камеру захоўвання (акрамя аўтаматычных камер). Далейшую іх дастаўку да вагона зробіць прыёмладатчык.

Для адпраўкі ў спецыяльна абсталяваным купэ ад адной асобы прымаецца не больш за 10 багажных месцаў (каробка, упакоўка і г.д.) агульнай вагою не больш за 200 кілаграмаў. Дапускаецца вага аднаго месца ад 1 да 20 кілаграмаў, а памеры не павінны перавышаць 250 сантыметраў па суме трох вымярэнняў, пры памеры аднаго з бакоў не больш за 180 сантыметраў. Упакаваць багаж трэба самастойна.

Кошт перавозкі аднаго месца багажу вагою 20 кілаграмаў, напрыклад, па маршруце Мінск — Брэст складзе 18,2 тысячы рублёў, грузабагажу — 36,4 тысячы рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

ФАКТЫ НАВІНЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ ФАКТЫ НАВІНЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ ФАКТЫ НАВІНЫ

ПАРЫЖ І НІЦА «ПАТАННЭЛІ»

Авіякампанія «Белавія» знізіла кошт білетаў па 16 кірунках.

Так, за 149 еўра можна будзе выправіцца ў Стакгольм, Хельсінкі, Будапешт, Харкаў, Адэсу і Кіев. Білеты ў Баку, Ніцу, Парыж, Астану, Лондан, Алматы, Жэневу, Ашхабад, Тэль-Авіў, Барселону абыдуцца пасажырам у 249 еўра (названыя цэны «туды-назад» з таксамі і зборамі). Скарыстацца зніжкамі можна будзе толькі з 14 па 20 студзеня. Перыяд падарожжа авіякампаніяй вызначаны з 14 студзеня па 31 сакавіка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НА ВАЛЮТНЫМ РЫНКУ — БЕЗ АБМЕЖАВАННЯЎ

Спецыялісты Нацыянальнага банка краіны не бачыць аб'ектыўных прычын для ўводу фінансавымі інстытутамі Беларусі якіх-небудзь абмежаванняў па валютных аперацыях, паведамлілі начальнік упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў — прэс-сакратар Нацыянальнага банка Беларусі **Аляксандр ЦІМАШЭНКА**.



«Нацбанк пастаянна маніторыць сітуацыю на наяўным валютным рынку, і яна цяпер даволі стабільная, банкі ажыццяўляюць як куплю ў насельніцтва замежнай валюты, так і яе продаж без абмежаванняў. У банкаўскай сістэме ёсць дастатковая колькасць замежнай валюты для продажу насельніцтву», — адзначаў прэс-сакратар Нацыянальнага банка.

Для задавальнення попыту насельніцтва на замежную валюту банкі могуць свабодна купляць валюту на таргах Беларускай валютна-фондавай біржы, дзе таксама няма ніякіх перашкод. Выпадкі абмежаванняў асобных валютных аперацый па банкаўскіх плацежных картках маюць адзінкавы характар і абумоўлены хутчэй суб'ектыўнымі прычынамі.

«Відавочна, што такім чынам банкі, якія ўводзіць абмежаванні, вырашаюць нейкія свае прыватныя праблемы, паколькі ніякіх аб'ектыўных прычын для такіх дзеянняў не існуе. Нацбанк ніякіх рэкамендацый па ўвядзенні абмежаванняў не даваў і такія дзеянні банкаў не вітае», — цытуе словы Аляксандра Цімашэнкі **БЕЛТА**. Суразмоўца потым удакладніў, што цяпер прадстаўнікі Нацбанка звязваюцца са спецыялістамі камерцыйных банкаў, якія ўводзілі падобныя абмежаванні, для высвятлення прычын такіх рашэнняў.

Сяргей ПАЛІНІН.

ШЫШКІ НА НАСЕННЕ

У лясгасах краіны пачалася нарыхтоўка лесанасеннай сыравіны хвойных парод.

На перапрацоўку ў рэспубліканскі лясны селекцыйна-насенняводчы цэнтр ужо пастаўлена больш за 17 тон сыравіны. А ўсяго плануецца нарыхтаваць яе больш за 150 тон. 40 працэнтаў лесанасеннай сыравіны будзе палепшанай якасці, сабранай з лесанасенных плантацый, пра што паведамлілі ў прэс-цэнтры Міністэрства лясной гаспадаркі.

Яшчэ да пачатку сёлетняй перапрацоўкі сыравіны запас насення звычайнай сасны мог забяспечыць галіну пасяўным матэрыялам больш чым на тры гады, а запас насення еўрапейскай елкі — васьмігадовую патрэбу лясгасаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПАЖЫЦЁВАЕ ПАКАРАННЕ НЕ ЗМЕНЕНАЕ

Вярхоўны суд Беларусі пакінуў без змены прысуд у дачыненні да забойцы супрацоўніка Аршанскай міжраённай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету. Астатак свайго жыцця ён правядзе за кратамі.

— Трагедыя адбылася ў красавіку мінулага года. 55-гадовы жыхар Талачына, які знаходзіўся на тэрыторыі паліўнічных угоддзяў з ружжом, не падпарадкаваўся патрабаванню інспектара прад'явіць дакументы. Замест гэтага высталіў ва ўпор, — паведамліў «Звяздзе» **намеснік начальніка аддзела пракуратуры Віцебскай вобласці Сяргей СЕЛІХАНАЎ**.

Пра забойцу вядома, што ён працаваў кіроўцам. Паводле слоў пракурорскага работніка, гэты чалавек не прызнаў сваёй віны. Падчас судовых пасяджэнняў настойваў, што стрэліў выпадкова. Маўляў, сам супрацоўнік інспекцыі быў вінаваты ў тым, што здарылася. Аднак расследаванне і

экспертызы гэтую версію не пацвердзілі. Забіты меў добрую рэпутацыю на службе. Ён — бацька дзвюх дачок, нездоўга да гібелі стаў дзядулем...

— Забойца абскардзіў прысуд Віцебскага абласнога суда. Але яго надзея калісьці выйсці на волю не апраўдалася. Удаве інспектара асуджаны ў якасці кампенсацыі маральнай шкоды выплаціць 300 мільёнаў рублёў, — дадаў Сяргей Селіханаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ХАЦЕЎ «ЗНЯЦЬ» У БАНКАМАЦЕ 700 МЛН

У сталіцы правахоўнікі затрымалі 26-гадовага мужчыну, які спрабаваў скрасці з банкамата ў краме каля 700 мільёнаў рублёў.

Паводле інфармацыі ГУУС Мінгарвыканкама, зламыснік уначы патрапіў у гандлёвы аб'ект на Старавіленскім тракце, адціснуўшы для гэтага шклопакет. Там ён паспрабаваў скрасці з банкамата амаль 280 мільёнаў рублёў, 9,5 тысячы долараў і 11,2 тысячы еўра, аднак быў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі. Заведзена крымінальная справа па артыкуле «Падрыхтоўка да крадзяжу ў асабліва буйным памеры». Раней, як паведамляецца, мужчына ўжо быў судзімы за нанясенне цяжкага цялеснага пашкоджання і ўхіленне ад адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання волі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

РЫБАК, НЕ ЗАСМЕЧВАЙ ЛЁД!

Электрамандар аднаго з прадпрыемстваў горада Ляхавічы ў свой выхадны дзень лавіў рыбу на вадасховішчы «Мінічы».

Каб бавіць час на зімовай рыбалцы з большай прыемнасцю, рыбалоў-аматар прыхапіў сумку з прадуктамі. І усё б нічога, але 48-гадовы мужчына за дзень стварыў вакол сябе ледзь не цэлы сметнік. Міма такога парушэння прыродаахоўнага заканадаўства не прайшлі супрацоўнікі Ганцавіцкай міжраённай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету і склалі адміністрацыйны працякол. Цяпер недысцыплінаванаму рыбаку давядзецца прыбраць смецце і заплаціць штраф.

Як патлумачыў **намеснік начальніка Брэсцкай абласной інспекцыі Сяргей ШТЫК**, часткай трэцяй артыкула 15.35 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях за засмечванне берагоў вадаёмаў, лёду прадугледжаны штрафныя санкцыі да 20 базавых велічынь.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Супрацоўнікі РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» смуткуюць з прычыны смерці **Веры Васільеўны САПЕГІ**, якая шмат гадоў сумленна працавала ў рэдакцыйнай часопіс «Бязрозка». Выказваем самыя глыбокія і шчырыя спачуванні родным і блізкім нябожчыцы.

■ Блізкая ўлада

ПРЫЯРЫТЭТ — НОВЫЯ ПРАЦОЎНЫЯ МЕСЦЫ

Старшыня Іўеўскага райвыканкама Аляксандр Булак — пра адметнасці, здабыткі і праблемы рэгіёна

Аляксандр БУЛАК нарадзіўся ў Зэльвенскім раёне, каля 30 гадоў працаваў на Навагрудчыне, а год таму стаў старшынёй Іўеўскага райвыканкама. Зразумела, што ў гэтых рэгіёнах Гродзеншчыны шмат агульнага, але ў кожнага ёсць і нейкія адметнасці. Якія ж «фішкі» ў Іўеўшчыны? Такім пытаннем карэспандэнт «Звязды» распачаў гутарку з Аляксандрам Булакам.



Фота Станіслава ЗЯНКЕВІЧА

— Гэта даволі своеасаблівы раён. Найперш, пэўна, тым, што тут шмат стагоддзяў жылі і жывуць разам у міры і згодзе людзі розных веравызнанняў: праваслаўныя і каталікі, мусульмане і іўдзеі. Тры гады таму ў райцэнтры ўзвялі як сімвал беларускай талерантнасці помнік у гонар гэтых канфесій, у нас ёсць адзіны ў краіне музей нацыянальных культур. Адметнасць раёна і ў тым, што тут шмат прыгожых храмаў.

Я ўжо паспеў заўважыць, што іўеўчане — людзі добра-зыхлівыя і працавітыя. І хаця не надта пашанцавала з урадліваасцю зямлі (шмат лясоў, пяскоў, забалочаных тэрыторый), у асноўным яны жывуць за кошт сельскай гаспадаркі. У прыватнасці, адразу кідаецца ў вочы вялікая колькасць цяпліц. Гэта, так бы мовіць, памідорны край, які, пачынаючы з сакавіка і заканчваючы лістападам, забяспечвае раннюю агародніну і расадай Мінск і бліжэйшыя раёны. А ў некаторыя перыяды (жнівень і верасень) асноўныя пастаўкі ідуць у Расію, калі там заканчваюцца памідоры з Краснадара і Валгаграда.

— **Зямлі для тых, хто хоча займацца цяплічнай справай, хапае?**

— Гэтай праблемы не існуе, бо раней яе вырашылі: хто хацеў займацца цяпліца-

мі — той і займаецца. Дарэчы, у нас найбольш сярод раёнаў Гродзеншчыны фермерскіх гаспадарак — 54. У часткі з іх аб'ёмы вытворчасці невялікія — у асноўным забяспечваюць сваю сям'ю, сваякоў. Але нямала і такіх гаспадарак, якія атрымліваюць някелпскі ўраджай бульбы, агародніны і іншых культур. Плюс прыцягваюць мясцовых жыхароў для сезонных работ, тым самым вырашаючы праблему працоўнай занятасці.

— **Фермеры маюць неабходную тэхніку?**

— Пытанні падтрымкі фермерства, якія вырашаліся па лініі ўрада, дазволілі многім узяць у лізінг, у крэдыт неабходны набор сельгасмашын. Сёння яны маюць нармальную тэхніку, каб апрацоўваць свае 20, 30 і нават больш за 100 гектараў зямлі.

— **Якім быў мінулы год для сельгаскааператываў?**

— Няпростым, але радуе, што, нягледзячы на складаныя ўмовы надвор'я, нястачу пэўных матэрыяльных рэсурсаў, мы павялічылі на 3,5% вытворчасць валавай прадукцыі. Правёўшы аздараўленне дойнага статку, больш атрымалі і рэалізавалі малака. Практычна каля кожнага комплексу, фермы ёсць паша для выгану жывёлы на зялёную траўку.

Пры гэтым, удасканальваючы структуру кармлення жывёлы, імкнёмся адысці ад яе хвароб і, маючы добрую вытворчую базу ў выглядзе сучасных комплексаў (там знаходзяцца 82% дойнага статка), мінімум вырашаючы праблему сортам «экстра», а астатняе — вышэйшым.

«У мінулым годзе нашы сельгаспрадпрыемствы дапоўнілі свае калектыўныя дагаворы новымі прэферэнцыямі маладым спецыялістам. Ім будзе аказвацца матэрыяльная дапамога ў сувязі з уступленнем у шлюб і пры нараджэнні дзяцей. Прадугледжана заахвочванне маладых работнікаў у канцы трэцяга года працы».

— **Наколькі Іўеўшчына прывабная для маладых спецыялістаў?**

— Летась мы тройчы сустрэліся з маладымі спецыялістамі розных прафесій, якія прыйшлі на работу ў раён. Павіншавалі іх з пачаткам працоўнай дзейнасці, азнаёмілі з гісторыяй і сённяшнімі рэаліямі раёна, патлумачылі, якія ў іх ільготы.

У мінулым годзе нашы сельгаспрадпрыемствы дапоўнілі свае калектыўныя дагаворы шэрагам новых прэферэнцый маладым спецыялістам. Напрыклад, ім бу-

дзе аказвацца матэрыяльная дапамога ў сувязі з уступленнем у шлюб і пры нараджэнні дзяцей. Прадугледжана заахвочванне маладых работнікаў у канцы трэцяга года працы. Устаноўлена штомесечная даплата ў памеры адной тарафнай стаўкі першага разраду для тых, хто працуе ў сельгасгаспадарчай арганізацыі і завочна вучыцца па спецыяльнасцях «Зоатэхнія», «Ветэрынарная медыцына», «Агранамія». Студэнтам, якія вучацца за кошт сродкаў гаспадаркі і па выніках экзаменацыйнай сесіі маюць сярэдні бал не ніжэй васьмі, выплачваюцца стыпендыя ў памеры пяці базавых велічынь за семестр.

Дарэчы, шэраг будучых аграрнікаў, настаўнікаў, медыкаў, работнікаў культуры вучацца па мэтавых накіраваннях. Напрыклад, у сельгасгаспадарчыя ВНУ летась па гэтай сістэме паступілі

працу ў апошнія гады дзякуючы сваёй ініцыятыве і дзяржаўнай падтрымцы, у тым ліку з выкарыстаннем пустыючых будынкаў. Некаторыя пастаўляюць прадукцыю не толькі на айчыны, але і на замежныя рынкі. Напрыклад, ААТ «Ліда-Тэхмаш» знайшло сваю нішу ў вырабе сельгасмашын. А ў Юрацішках займаюцца перапрацоўкай і ўпакоўкай агародніны, вытворчасцю кармавых дабавак для сельгасгаспадарчай жывёлы, а таксама тары для ягад і грыбоў, якую экспартуюць у краіны Заходняй Еўропы. Малы бізнес актыўна працуе ў сферы паслуг па рамонце легкавога транспарту, па вытворчасці мэблі, вокнаў і дзвярэй. Прычым, нерэнтабельных прадпрыемстваў няма.

— **Як Іўеўскі раён прыцягвае турыстаў?**

— Вельмі дынамічна развіваецца культурна-турыстычны праект «Сядзіба дзеда Зімініка і бабы Завірухі» ў вёсцы Залейкі — паток дзяцей, для якіх там ладзяцца захапляльныя імпрэзы, з кожным годам узрастае. Вялікім попытам у гэтай карыстаюцца некаторыя аграсядзібы. Райвыканкам закупіў байдаркі, і сёлета зоймемся развіццём воднага турызму.

— **Нарэшце знайшоў гаспадару палац Умястоўскіх у Жамыслаўлі...**

— Дзяўчына, якая сядзіць дома і не паказваецца ў людзях, можа не выйсці замуж. Так і ў дачыненні гістарычных славуціяў. Трэба паказаваць, што мы маем, — з аднаго, другога, трэцяга боку. Глядзіш, нехта і зацікавіцца. Так і адбылося з палацам Умястоўскіх. Не абмежаваліся гаваральнай пра пошук інвестара, а сабралі неабходны пакет дакументаў і выставілі гэты аб'ект на аўкцыён. Адзін, другі, трэці... Пайшла рэклама на розных інтэрнэт-сайтах, у

прэсе. І з'явіліся патэнцыяльныя пакупнікі, прычым нават з пэўнай канкурэнцыяй. У выніку гаспадаром палаца стаў бізнесмен з Іарданіі, у якога грандыёзныя планы па стварэнні там аб'екта міжнароднага турызму. Рыхтуецца пра-ектная дакументацыя.

«Іўеўшчына, так бы мовіць, памідорны край, які, пачынаючы з сакавіка і заканчваючы лістападам, забяспечвае раннюю агародніну і расадай Мінск і бліжэйшыя раёны».

— **Аляксандр Іванавіч, якімі бачыце прыярытэты Іўеўшчыны на гэты год?**

— Улічваючы пэўную напружанасць на рынку працы, адзін з галоўных кірункаў — стварэнне новых прадпрыемстваў і, адпаведна, рабочых месцаў. Напрацоўкі тут ужо ёсць. Напрыканцы мінулага года стварылі шэраг прадпрыемстваў, якія цяпер будуць камплектавацца рабочай сілай і развіваць вытворчасць. Спадзяюся, што сёлета з'явіцца і іншыя, у тым ліку дзякуючы супрацоўніцтву з нашымі гарадамі-пабрацімамі за мяжой. Мы ўжо маем інвестыцыйныя пляцоўкі. Пастараемся зрабіць іх прывабнымі для бізнесу.

Плануем прадоўжыць добраўпарадкаванне райцэнтра, завяршыць рамонт раённай паліклінікі і бальніцы ў Трабах, а таксама будаўніцтва дома кругласутачнага знаходжан-ня пажылых людзей у вёсцы Лукашына.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prapokchik@vziazda.by
Іўеўскі раён

■ Добрая навіна

АЎЧЫНКА ВАРТАЯ ВЫРАБУ

У Лагойскім раёне, што на Міншчыне, замежнае таварыства з абмежаванай адказнасцю «Істэрн Шып» рэалізуе інвестыцыйны праект па будаўніцтве буйнага авечкагадоўчага комплексу на 10 тыс. галоў.

Асноўны статак будучы складаць аўцамаці французскай мясной пароды іль-дэ-франс, што дазваляе атрымліваць за год да 470 тон бараніны ў жывой вазе, а таксама якасную воўну для патрэб прамысловасці.

— У перспектыве плануецца перапрацоўка мяса і яго пастаўка ў гандлёвыя сеткі, — адзначыў **намеснік дырэктара кампаніі Вадзім МАРШАК.** — Беларусы адвыклі ад бараніны, і мы маем намер прывучыць іх да спажывання гэтага прадукту, які ва ўсім свеце лічыцца адным з самых лепшых па якасці і засва-льнасці.

Спрадвеку ці не кожны вясковы жыхар меў на сваім падворку авечак. Статак не толькі карміў, але і апра-наў і абуваў сям'ю: з воўны выраблялі валёнкі, з аўчыны шылі кажухі.

Яшчэ ў 80-я гады мінулага стагоддзя Беларусь практычна забяспечвала сябе баранінай, а лёгкую прамысловасць якаснай воўнай. Пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС большую частку пагалоўя давялося ліквідаваць, паколькі воўна жывёлы назапашвала радыенукліды. Цяпер вучоныя выпрацавалі новыя тэхналогіі, якія дазваляюць атрымліваць чыстую прадукцыю.

— Так што ўвод у дзеянне прадпрыемства павінен пасадазейнічаць аднаўленню цэлай галіны ў сельскай гаспадарцы, — лічыць **Вадзім Маршак.**

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
lazovskaya@vziazda.by

■ Навука

АЛЬТЭРНАТЫВА АЗОТНЫМ УГНАЕННЯМ

Біёлагі БДУ распрацавалі комплексны мікробны прэпарат «Жыцень», які павышае якасць глебы і рыхтуе яе да пасаваў. Прэпарат забяспечвае аздараўленне глебы (змяняе ўтрыманне фітапатагенных мікраарганізмаў на 77%) і спрыяе паскарэнню раскладання раслінных рэшткаў — іржышча і саломы. Праца выканана ў навукова-даследчай лабараторыі малекулярнай генетыкі і біятэхналогіі пры кафедрэ генетыкі біялагічнага факультэта БДУ пад кіраўніцтвам прафесара Наталлі МАКСІМАВАЙ.

Мікрабіялагічнае ўгнаенне «Жыцень» — комплексны мікробны прэпарат, дзеянне якога дазваляе павысіць ураджайнасць азімых і яравых (на 20%) і палепшыць якасць збожжа. Ён уяўляе з сябе канцэнтрат суспензіі жывых клетак бактэрыя родаў *Pseudomonas* і *Bacillus*.

Пры вырабе раствору кампаненты змешваюцца ў роўнай прапорцыі і затым разбаўляюцца водаправоднай вадой у судносінах 1 да 100. Пасля ўборкі ўраджаю здробненую салому раўнамерна размяркоўваюць па ўчастку, робячы апыркванне пажніўных рэшткаў ўгнаеннем «Жыцень» і заворваюць.

Прэпарат з'яўляецца альтэрнатывай асенняму ўгнаенню кампенсуючай дозы азотных ўгнаенняў. На сённяшні дзень мікрабіялагічнае ўгнаенне зарэгістравана і ўкаранена ў вытворчасць.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@vziazda.by

■ Факт

КОШТ ПРывАТЫЗАЦЫІ ЗАВЫСІЛІ ЎДВАЯ

Столькі магла пераплаціць сям'я з Чашнікаў за чатырохпакаёвую кватэру

— У кватэры па вуліцы Будаўнічай пражываюць трое чашнікаўцаў. Калі сям'я вырашыла яе прыватызаваць, у райвыканкаме падлічылі, што кошт жылля перавышае 331 мільён рублёў. Гэтая сума ініцыятару прыватызацыі паказалася завышанай, і ён звярнуўся па тлумачэнні ў розныя інстанцыі. Пракурорскія работнікі высветлілі, што ацэначнай камісіяй сапраўды быў няправільна ўжыты індэкс змянення кошту будаўніча-мантажных работ. Таксама не былі ўлічаны некаторыя характарыстыкі кватэры, у прыватнасці вышыня столі. У сувязі з гэтым на рашэнне аб прыватызацыі быў вынесены пратэст. Паўторна кватэра была ацэнена ўжо прыкладна на 165 мільёнаў рублёў, — каментуе **«Звяздзе» пракурор аддзела па наглядзе за выкананнем заканадаўства і законнасцю прававых актаў пракуроры Віцебскай вобласці Марына ЗАПРУДСКАЯ.**

Віцебская абласная пракуратура высветліла таксама, што кошт жылля ў падобных выпадках завышалі і ў Сенненскім раёне. Там было апра-тэс-

тавана сем рашэнняў райвыканкама аб прыватызацыі. У адпаведным прадстаўленні было пастаўлена пытанне аб дысцыплінарнай адказнасці вінаватых асоб. Дарэчы, летась на Віцебшчыне па той жа прычыне былі зробленыя заўвагі амаль 40 чыноўнікам.

На жаль, па-ранейшаму застаюцца праблемы і ў долевым будаўніцтве жылля на Віцебшчыне.

— Парушаліся правы грамадзян на атрыманне поўнай і дакладнай інфармацыі. Не ўсе праектныя дэкларацыі размяшчаліся на сайтах мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў улады або выкладаліся ў інтэрнэт свечасова. Не заўсёды неабходная інфармацыя змяшчалася на інфармацыйных стэндах гарадскіх раённых выканкамаў. У адпаведных звестках не ўказваліся тэрміны будаўніцтва жылля, звесткі аб правах забудоўшчыка на зямельны ўчастак. Абласная пракуратура распарадзілася ліквідаваць гэтыя парушэнні заканадаўства, — паведаміла пракурор.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@vziazda.by

■ Тэхналогіі

ІНТЭРНЭТ НА СУЧАСНАЙ ХУТКАСЦІ

Пераход на фармат 4G дазваляе кіраваць бытавой тэхнікай нават на адлегласці

Для прыхільнікаў хуткаснага мабільнага інтэрнэту 2015 год скончыўся вельмі прыемнай падзеяй — да нас дабраўся высакахуткасны інтэрнэт чацвёртага пакалення. Пакуль, вядома, радуецца толькі мінчане, дзе «серферы» ужо с хуткасцю 4G. Але, як абяцаюць распрацоўшчыкі, да 2020 года хуткасны мабільны інтэрнэт будзе ў кожным горадзе, дзе насельніцтва перавышае 50 тысяч чалавек. Аднак, нягледзячы на поспехі нашых апэратараў, ужо цяпер чакаецца, што ўвесь свет будзе пераходзіць на стандарт 5G. Атрымліваецца, асцярожна даганяем?



З пачатку працы сталічнай сеткі LTE Advanced пакрыццё забяспечваюць 150 базавых станцый. У 2016 годзе тэхналогія прыйдзе таксама ў абласныя гарады: Брэст, Віцебск, Гомель, Гродна, Магілёў, да 2020 года — у раённыя цэнтры і іншыя населеныя пункты з колькасцю насельніцтва не менш за 50 тыс. чалавек. Зараз першымі, хто можа выкарыстоўваць 4G у сталіцы, з'яўляюцца абаненты МТС, але прадстаўнікі інфраструктурнага апэратара beCloud, які і запусціў сетку, паведамілі, што перамавы з velcom i life:) аб падключэнні да LTE знаходзяцца на фінальнай стадыі. Таксама вядома, што ўсе апэратары змогуць выкарыстоўваць LTE на аднолькавых умовах.

А СПРАВА ЎЖО НАБЛІЖАЕЦЦА ДА 5G

Спецыялісты адзначаюць, што ўкараненне 4G дазволіць Беларусі ўзмацніць пазіцыі ў рэйтынгу Міжнароднага саюза электрасувязі па індэксе развіцця інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій. Да канца 2015 года наша краіна ў ім займае 36-е месца. Да 2020-га Беларусь будзе практычна цалкам пакрыта сеткай чацвёртага пакалення. Аднак менавіта ў гэты перыяд хуткасць абмену інфармацыяй істотна зменіцца. Падчас 79-й Генеральнай асамблеі Міжнароднай электратэхнічнай камісіі, якая праходзіла ў мінулым годзе ў нашай сталіцы, **прэзідэнт кампаніі Schneider Electric ў Расіі Жан-Луі СТАЗІ** адзначыў, што роля лічбавых тэхналогій ва ўсім свеце павялічыцца і чакаецца, што прыбораў, якія злучаны праз інтэрнэт разам, да 2020-га будзе больш за 50 мільярд. А гэта істотны ціск на любую высакахуткасную сетку, якая папросту можа не вытрымаць такой нагрузкі. Акрамя таго, за апошнія некалькі гадоў колькасць смартфонаў і іншых гаджэтаў, праз

якія карыстаюцца менавіта «мабільным інтэрнэтам», расце ў геаметрычнай прагрэсіі. Да 2020 года прагназуюць больш за 6,5 млрд спажывоў мабільнага інтэрнэт-трафіку. Вытворцы тэлекамунікацыйнага абсталявання для сатавай сувязі ўжо зараз не на жарт занепакоеныя хуткімі тэмпамі росту колькасці мабільных карыстальнікаў. Менавіта таму ў дадзены момант буйныя кампаніі, кшталту Huawei, Samsung, актыўна вядуць работы па стварэнні сетак пятага пакалення — 5G. Планаўецца, што да 2020 года некаторыя з іх запусцяць паўнаватасную 5G-сетку, хуткасць перадачы дадзеных у якой складзе 10 Гбіт/с, што будзе ў 100 разоў хутчэй, чым тое, што мы маем сёння ў Беларусі. Шматлікія адмыслоўцы падкрэсліваюць асаблівую значнасць запуску 5G для далейшага развіцця сусветнай мабільнай супольнасці. Акрамя таго, з пераходам да стандарту 5G мабільныя сеткі перастануць складацца з сот. Замест базавых станцый цэнтральнымі элементамі сеткавай архітэктуры стануць мабільныя прылады і серверы, якія будуць злучацца адзін з адным напрамую.

ВЫКАРЫСТОЎВАЕМ LTE ЎЖО СЁННЯ

Але вернемся з недалёкай будучыні ў сучаснасць, дзе ў Беларусі толькі з'явілася 4G-сувязь. За пяць дзён, пачынаючы з яе старту, ёй паспяхова карысталіся больш за 50 тысяч жыхароў і гэсцей сталіцы. Зараз гэты лік значна большы. Хуткасць абмену дадзенымі ў ёй складае да 112 Мбіт/с. Аднак далёка не ўсе прыборы могуць выкарыстоўваць тэхналогію LTE. Ваш гаджэт у першую чаргу павінен яе падтрымліваць. Для гэтага пераканайцеся, што такая графа ёсць у яго характарыстыках. Абаненты МТС гэта таксама могуць праверыць, набраўшы *464#. Калі функцыя не падтрымліваецца, а вам патрэбна хуткі інтэрнэт — час задумацца аб куплі новага гаджэта. Калі падтрымліваецца, тады ніякіх дадатковых паслуг вам падлучаць не трэба. Дастаткова пераклучыць у наладах прыярытэтнае інтэрнэт-злучэнне на 4G (калі ў вас ужо быў падлучаны мабільны інтэрнэт). Восі і ўсё, цяпер ваш інтэрнэт павінен стаць хутчэйшым. Застаецца толькі не забываць сачыць за трафікам.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@vziazda.by

■ На слыху

ЦЭНЫ НА ХЛЕБ І МАЛАКО
ЦЯПЕР РЭГУЛЮЕ ВЫКЛЮЧНА РЫНАК

Адпаведнай пастановай Савета Міністраў №8 ад 11 студзеня 2016 года ў другой дэкадзе студзеня ў нашай краіне зменены пералік сацыяльна значных тавараў і паслуг, цэны і тарыфы на якія рэгулююцца дзяржаўнымі органамі.

У прэс-службе беларускага ўрада паведамілі, што гэты дакумент прыняты з мэтай далейшага зніжэння адміністрацыйнага рэгулявання ў сферы цэнаўтварэння. У пастанове ў прыватнасці гаворыцца: «З улікам прадстаўленага шырокага асартыменту прадукцыі рознага цэнавага сегмента на рынку і канкурэнцыі сярод вытворцаў цяпер адсутнічае неабходнасць у цэнавым рэгуляванні шэрагу харчовых тавараў (хлеб, мяса, яйка курынае, малочныя прадукты, дзіцячае харчаванне) на пастаяннай аснове». Цэны на названыя харчовыя тавары будуць рэгулявацца ў выпадку неабходнасці ў мэтах выключэння значнага росту цэн пры ажыццяўленні аналізу сітуацыі на харчовым рынку і на часовы тэрмін, але не больш за 90 дзён на працягу аднаго года. Акрамя таго, пастановай выключана рэгуляванне тарыфаў на шэраг паслуг. Сёння ў гэты спіс трапілі тарыфы на прафілактычныя і абавязковыя медыцынскія агляды грамадзян, бо аплата за іх праходжанне ў асноўным ажыццяўляюць суб'екты гаспадарання. Таксама выключана рэгуляванне тарыфаў на прадастаўленне мясцовых тэлефонных злучэнняў карыстальнікам сеткі стацыянарнай электрасувязі з выкарыстаннем таксафона, што зараз страціла сваю актуальнасць.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by

МЭБЛЕВЫ КЛАСТАР У СМАРГОНІ

У якасці рэзідэнта свабоднай эканамічнай зоны «Гроднаінвест» зарэгістравалі замежнае таварыства з абмежаванай адказнасцю «Кронаспан».

Гэтая кампанія ажыццяўляе ў Сморгоні інвестыцыйны праект па стварэнні мэблевага кластара, у структуры якога яна будзе асноўным пастаўшчыком сыравіны, а таксама правадніком інавацыйных тэхналогій і перадавых метадаў вядзення бізнесу. Кластар аб'яднае дрэвапрацоўчыя кампаніі, вытворцаў мэблі і яе кампанентаў. Акрамя таго, ён павінен пасадзейнічаць прыцягненню вытворцаў іншых тавараў і паслуг, што спадарожнічаюць дзейнасці ў мэблевай галіне.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prapochik@vziazda.by

«МАБІЛЬНЫ» БІЗНЕС
НА СОТНІ МІЛЬЁНАЎ

Студэнт адной са сталічных ВНУ незаконна рэалізоўваў мабільныя тэлефоны.

— 21-гадовы мінчанін займаўся продажам мабільных апаратаў, якія раней былі ў выкарыстанні. Патрыманыя тэлефоны ён закупляў на адным з інтэрнэт-сайтаў. А потым перапрадаваў па больш высокай цане без рэгістрацыі ў якасці суб'екта гаспадарання, — паведаміла «Звяздзе» прэс-афіцэр Партызанскага РУУС г. Мінска Наталля Ганусевіч. — У адносінах да маладога чалавека складзены адміністрацыйны пратакол, ён атрымаў штраф у памеры 10,5 мільёна рублёў. Канфіскавана таксама маёмасць: агулам кошт тэлефонаў склаў каля 220 мільёнаў рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

ЗДЫМНАЕ ЖЫЛЛЁ ТАННЕЕ НА ВАЧАХ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Як правіла, наступны пасля чарговага «скачка» курсу месяца ўжо дэманструе больш адчувальнае зніжэнне коштаў. Так было ў студзені і верасні, але снежаньская дынаміка аказалася даволі незвычайнай. Дэвальвацыя рубля за першы зімовы месяц склала ўсяго 2,3% — даволі сярэдні вынік па мерках 2015 года. Тым не менш сярэднія стаўкі арэнды паказалі вельмі моцнае зніжэнне, супастаўнае з горшымі паказчыкамі снежня 2014-га. Такім чынам, у апошнім месяцы мінулага года скла-

лася наступная сітуацыя, калі найбольш таннела арэнда менавіта маленькіх кватэр.

Так, сярэднія цэннікі арэнды аднапакаёвых кватэр у снежні склалі 229 долараў (зніжэнне да лістапада на 4,7%), па двухпакаёвых кватэрах — 303 долары (зніжэнне на 4,0%), а па трохпакаёвых — 391 долар (зніжэнне на 3,8%). Нагадаю, што тут прыведзены кошы арэнды ўвогуле па горадзе, аднак сярэднія стаўкі здымнага прыватнага жылля ў мікрараёнах Мінска выглядаюць крыху інакш. Напрыклад, менавіта ў снежня стандартны аднапакаёвы

кватэры з «прапіскай» у Каменнай Горцы, старых дамах Зялёнага Луга, па Ангарскай, у Серабранцы, побач з Трактарным заводам і ў Шабанах трапілі ў дыяпазон арэнды да 200 долараў.

Аналітыкі рынку жыллёвай нерухомасці разгледзелі тэндэнцыі змянення сярэдніх ставак арэнды кватэр у Мінску за ўвесь мінулы год. Аказалася, што зніжэнне склала ад 31 да 35% у залежнасці ад тыпу кватэр. У параўнанні з продажам жылля арэнда кватэр таннела ў 1,5 раза хутчэй.

Інвестары ад нерухомасці засумавалі

Рэзкая карэкцыя сярэдніх ставак стала прычынай чарговага зніжэння прыбытковасці арэнды, лічаць аналітыкі партала. Так, у снежні сярэднерынкавы індэкс такой прыбытковасці апусціўся да адзнакі ў 5,5%, і гэта самае нізкае значэнне за апошнія 5 гадоў. Год таму індэкс даходнасці арэнды склаў 6,14%. У валютных дэпазітах, з якімі звычайна параўноўваюць арэнду, падзенне было яшчэ больш значным: з «шальных» 8,3% у снежні 2014-га да 5% на сённяшні дзень. Як можна

заўважыць, і арэнда, і валютныя дэпазіты пачынаюць 2016 год з даволі непрыябнымі паказчыкамі для патэнцыйных інвестараў.

На даходнасць арэнды паўплывае і «новая» камуналка

На рынку здымнага жылля ёсць кватэры, якія пры ўмове пастаяннай занятасці будуць прыносіць іх ўладальнікам нядрэнныя дывідэнды. Але бесперапыннае зніжэнне коштаў на кватэры ў Мінску можа вельмі істотна «падпсаваць» выніковую даходнасць у кароткатэрміновай і сярэднятэрміновай перспектыве. Яшчэ адзін фактар, які наўрад ці дадаць арэндзе прывабнасці ў 2016 годзе, — павышэнне цэн на газ і электрычнасць, а таксама значны рост кошту ацяплення ў тых кватэрах, дзе ніхто не прапісаны. Калі раней пры вывучэнні сітуацыі з арэндай кватэр у Мінску можна было амаль не браць пад увагу камунальныя плацяжы, то зараз іх уплыў на рынкавыя працэсы будзе станаўліцца ўсё больш важкім.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by

5 ГАДОЎ ЗА ХАБАР

У папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму 5 гадоў правядзе былы дырэктар прадпрыемства па аглядзе транспартных сродкаў.

— У дачыненні да яго была завезеная крымінальная справа па фактах атрымання хабару. Мужчына прапаноўваў аўтамаатарам тэаглед хутка і без проблем. Значна спрасіць працэдурі або зусім абысціся без яе кіроўцы маглі, заплациўшы гэтаму 48-гадоваму жыхару Аршанскага раёна пэўную суму... Устаноўлена больш за дзесяць крымінальных эпизодаў, — паведамілі «Звяздзе» ва Упраўленні ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама.

Цяпер абвінавачаны асуджаны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziazda.by

АЎТО ЗА ДВА БЛОКІ ЦЫГАРЭТ

Многім у нас ужо вядомая акцыя «Мяняй цыгарэты на цукеркі!», але 55-гадоваму жыхару Латвіі з-за тытуню давялося развіцца з аўтамабілем.

— Ён спрабаваў перавезці з Беларусі ў Латвію праз пункт спрашчанага пропуску «Плюсы» Браслаўскага раёна на 20 пачак цыгарэт больш, чым дазволена. Па рашэнні суда Кастрычніцкага раёна Віцебска вiнаватага аштрафавалі на 30 базавых велічынь, канфіскавалі цыгарэты коштам каля 230 тысяч рублёў і аўтамабіль Hyundai Santa Fe. У ім парушальнік і зрабіў тайнік, у якім схаваў кантрабанду, — раскажаў «Звяздзе» пракурор аддзела па нагляду за выкананнем заканадаўства і законнасцю прававых актаў пракуратуры Віцебскай вобласці Ілья Белавус.

Згодна з мытнымі правіламі, аднаму чалавеку (старэйшаму за 18 гадоў) дазваляецца вывозіць або увозіць на тэрыторыю Беларусі не больш як 40 штук цыгарэт. І нават калі лішнюю колькасць тытуню перавозыць на чужой машыне, апошняю могуць канфіскаваць.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziazda.by



Бобруйское управление филиала «Центр «Белтехинвентаризация» оказывает услуги по:

- оценке имущества (недвижимость, транспорт, оборудование)
- организации и проведению аукционных торгов
- инвентаризации и оценке зеленых насаждений

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ
27 января 2016 в 11.00 состоится открытые аукционные торги (торги) по продаже имущества, принадлежащего на праве собственности ОАО «ФАНДОК» (продавец), одним лотом в составе:

Лот № 1 (предмет торгов): кап. строение с инв. номером 701/С-7694 (автомастерская) общ. пл. 302,3 кв.м; кап. строение с инв. номером 701/С-7695 (кузница) общ. пл. 61,8 кв.м; кап. строение с инв. номером 701/С-7696 (кладовая) общ. пл. 26,0 кв.м, имеется дорожное покрытие асфальтированное пл. 2762 кв.м, забор, ворота, калитка, расположенные на земельном участке по адресу: Могилевская область, Бельничский район, Мозаницкий с/с, район д. Ослевка

Организатор торгов	Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», УНП 102353509, ОКПО 55484006, 220034, г. Минск, ул. Чапаева, д. 4, к. 222, р/с 3012105618108 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска МФО 153001369
Продавец предмета торгов	Открытое акционерное общество «ФАНДОК», УНП 700060473, ОКПО 00276624, 213802, г. Бобруйск, ул. Ленина, 95, р/с 3012000000377 в ОАО «Беларусбанк» г. Бобруйска, ул. Горького, 2 филиал 703, код 153801760
Место проведения торгов и подачи документов	ул. Чонгарская, д. 54, г. Бобруйск, в здании Бобруйского управления Филиала «Центр «Белтехинвентаризация» в рабочие дни с 8.30 до 17.30
Начальная цена продажи и размер задатка	107 500 000 рублей без учета НДС, задаток 20% – 21 500 000 рублей
Номер расчетного счета для перечисления задатка	Получатель платежа – Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», р/с 3012105618108 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минска МФО 153001369, УНП 102353509
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым номером 72048300001000001 пл. 1,0923 га расположен по адресу: Могилевская область, Бельничский район, Мозаницкий с/с, район д. Ослевка. Имущественные права на земельный участок – право аренды
Характеристика предмета торгов	Автомастерская – одноэтажное кирпичное здание, 1965 г.п., фундамент – бетон., перекрытия – дерев., кровля – шифер, полы – дощатые, имеется печное отопление; кузница – одноэтажное блочное здание, 1947 г.п., фундамент – бетон., перекрытия – ж/бет., кровля – совмещ. рулонная, полы – дощатые; кладовая – одноэтажное кирпичное здание, 1947 г.п., фундамент – бетон., перекрытия – дерев., кровля – шифер, полы – дощатые
Условия продажи	Без условий
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукционных торгов
Сроки и условия оплаты	Определяются по согласованию победителя торгов (претендента на покупку) с продавцом при заключении договора купли-продажи
Срок подачи документов, осмотра объектов и внесения задатка	по 22 января 2016 г. включительно до 17.00
Победитель (Претендент на покупку)	возмещает затраты на организацию и проведение торгов не позднее 3(трех) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукционных торгов на основании счета-фактуры, выдаваемой Организатором торгов
**Более подробная информация об условиях участия в торгах, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах, опубликована в газете «Звезда» от 02 октября 2015 г.	
Получить доп. информацию о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 72 01 32, 72 13 93, 8 (044) 710 50 85 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.	

ВНИМАНИЮ КРЕДИТОРОВ ООО «МИРАСИТИ»
ООО «МИРАСИТИ» сообщает об уменьшении своего уставного фонда.
Новый размер уставного фонда ООО «МИРАСИТИ» составит 1 000 000 (один миллион) белорусских рублей. За дополнительной информацией и для предъявления требований о досрочном погашении обязательств обращаться по адресу: 220053, г. Минск, ул. Орловская, 58, оф. 210И. УНП 192494774

К сведению акционеров ОАО «Современные розничные технологии»

27.01.2016 года в 09.00
по адресу: Минский р-н, Ждановичский с/с, район д. Таборы, административно-хозяйственное здание, каб. 51,
СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Современные розничные технологии»
Форма проведения собрания – очная.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О прекращении полномочий ликвидатора и внесении изменений в договор.
2. О назначении ликвидатора комиссии ОАО «Современные розничные технологии» и заключении договора.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, будет проводиться с 08.30 до 08.55.
Акционер Общества принимает участие в работе собрания лично или через своего представителя, действующего на основании доверенности. Для регистрации участия в собрании необходимо иметь при себе паспорт и доверенность.
Дата формирования реестра владельцев ценных бумаг, на основании которого составляется список лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров общества, – 23.11.2015.
С материалами, подготовленными к собранию, акционеры могут ознакомиться с 18.01.2016 по адресу, указанному в извещении, по рабочим дням с 14.00 до 16.00, а также в день проведения общего собрания акционеров по месту проведения собрания с 08.30 до 09.00.
Орган, созывающий собрание акционеров:
Ликвидатор.

УНП 690019195

Утерянные представительство Белгосстраха по Московскому району г. Минска бланки страховых полисов по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛ №№ 0561369–0561378, серии БЛБ №№ 0034121–0034125, № 0255504 и по добровольному страхованию от несчастных случаев и заболеваний формы 2РН серии БН № 0005641 считать недействительными.
УНП 100122726

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА СПК «КОПТЕВКА»

Предмет торгов, краткая характеристика	Лот №1 Капитальное строение с инв. № 400/С-24462 (назначение – здание специализированное здравоохранения и предоставления социальных услуг, наименование – аптека) общей площадью 64,8 кв.м, одноэтажное, материал стен – каркасно-засыпные, 1962 г.п. Составные части и принадлежности: 2 веранды, сарай, погреб		
Местонахождение имущества	Гродненская обл., Гродненский р-н, Коптевский с/с, аг. Коптевка, ул. Победы, 43		
Информация о земельном участке	Имущество расположено на земельном участке площадью 0,0650 га с кадастровым номером 422084506101000062, целевое назначение – для использования по назначению – аптечный пункт I гр. д. Коптевка		
Условия аукциона	Продажа имущества под объект социально-культурного или бытового назначения		
Начальная цена	105 840 000 рублей с учетом НДС	Сумма задатка (10%)	10 584 000 рублей
Сведения о продавце	СПК «Коптевка», Гродненская обл., Гродненский р-н, аг. Коптевка, ул. Победы, 60, тел. 8(0152) 915343		
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка	Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8(0152) 74 49 11, р/с 3015575033025 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, г. Гродно, ул. Мицкевича, 3, код 739, УНП 500481906		
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 рабочих дней с момента подписания протокола о проведении торгов	Условия оплаты	Определяются по согласованию сторон
Торги состоятся 5 февраля 2016 года в 12.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8			
Срок подачи документов для участия в торгах	по 1 февраля 2016 года включительно до 16.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8		
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincentr.by			
Тел. для справок: 8(0152) 77 23 79, 74 49 11		Предыдущая публикация: газета «Звезда» от 07.11.2015 г.	

Извещение об открытом аукционе по продаже права аренды земельного участка для строительства торгового объекта (микрорайон «Южный-5» («Ольшанка-5») в городе Гродно 16 февраля 2016 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Ориентировочная сумма расходов по подготовке земельно-кадастровой документации (руб.)	Условие продажи и целевое назначение земельного участка
1.	Право аренды земельного участка сроком на 50 лет	Микрорайон «Южный-5» («Ольшанка-5») поз. по генплану № 83	0,5355 0,0694	44010000001008731 44010000001008735	1 020 750 702	102 000 000	30 788 535	Строительство торгового объекта (продовольственный, непродовольственный магазин)

Победитель аукциона обязан:
- в установленном порядке получить разрешение на проведение проектно-исследовательских работ и разработать строительный проект на строительство объекта в срок, не превышающий 1 год;
- приступить к занятию земельного участка в соответствии с целями и условиями его предоставления не позднее 6 месяцев со дня утверждения проектной документации;
- осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.
В случае нарушения сроков проектирования и строительства в договоре аренды будут предусмотрены штрафные санкции.
Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости». При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1. Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет 3012000041810 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 152101752, УНП 590727594, получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.
2. **Юридическое лицо:** доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов.
Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.
3. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельно-кадастровой документации, возместить отделу коммунального имущества и приватизации Гродненского горисполкома расходы по подготовке документации для проведения аукциона.
4. Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектом.
Аукцион состоится 16 февраля 2016 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1.
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 57 в рабочие дни с **8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 18 января по 10 февраля 2016 года.** Телефон для справок в Гродно: **(0152) 72-05-37, 72-05-46.** Адрес сайта: **www.grodno.gov.by.**

г. Клецк 17 февраля 2016 года

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

№ лота	Месторасположение земельного участка, кадастровый номер	Вид аукциона	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка (руб.)
1	аг. Заостровечье, ул. Мира (территория мини-рынка) № 622582601000714	на право заключения договора аренды	электроснабжение; асфальтированный подъезд	0,0054	20 лет	для установки торгового павильона	осуществление госрегистрации прав на земельный участок в двухмесячный срок после подписания договора аренды, разработка ПСД в течение 6 месяцев после утверждения протокола о результатах аукциона, занятие земельного участка в течение 6 месяцев со дня утверждения ПСД; ограничения в использовании в связи с расположением в охранной зоне ЛЭП (0,0010 га)	3 000 000	300 000	16 623 700

1. Аукцион состоится **17 февраля 2016 г. в 11 часов** в здании Клецкого райисполкома по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10, каб. 420.
2. Для участия в аукционе приглашаются индивидуальные предприниматели, юридические лица, граждане Республики Беларусь. Аукцион проводится при наличии двух или более участников. Участнику необходимо подать заявление в Клецкий райисполком с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, представляется документ подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении с отметкой банка, представляется копия паспорта, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность. Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляются: юридическими лицами (резиденты РБ) – доверенность, выданная представителю юридического лица, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; индивидуальными предпринимателями – копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителями индивидуальных предпринимателей – нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе, уполномоченные лица представляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10, кабинет 204; последний день приема документов **16 февраля 2016 г. до 11.00.** Заключительная регистрация участников **17 февраля 2016 г. с 10.00 до 10.45.** К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.
4. **Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3641207430710 в ЦБУ № 607 г. Клецк филиала № 620 г. Несвиж ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Клецка, код 523. Получатель – Клецкий райисполком, УНП 600198162.**
5. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее, чем двумя участниками, если ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднял аукционный номер. Предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.
6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня утверждения протокола аукциона внести плату за предмет аукциона, возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка.
7. Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомиться с объектом продажи.
Контактный телефон в Клецке **(8-01793), 68211 сайт: www.kletsk.minsk-region.by**

ОАО «Амкодор-КЭЗ»
Витебская обл., Толочинский район, г.п. Коханово, Промышленная зона, ул. Промышленная, 3, зал заседаний Общества

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ
Собрание состоится 29 января 2016 г. в 14.00
по адресу: Витебская обл., Толочинский район, г.п. Коханово, Промышленная зона, ул. Промышленная, 3, зал заседаний Общества.

Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 13.00 до 13.55.
Дата составления списка акционеров, имеющих право на участие в Собрании, – 15 января 2016 года.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об утверждении результатов закрытой подписки на акции Общества.
2. Об утверждении решения о выпуске акций Общества.
3. Об увеличении уставного фонда Общества.
4. О внесении изменений и дополнений в устав Общества.

Основание созыва собрания – решение Совета директоров Общества от 14 января 2016 года.
С информацией (материалами), подлежащими представлению акционерам при подготовке к проведению собрания, акционеры могут ознакомиться ежедневно (кроме субботы и воскресенья) начиная с 20 января 2016 г. в отделе кадров Общества с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания – по месту его проведения.
Участникам собрания при себе иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность или договор).

УНП 3000228841 **Совет директоров ОАО «Амкодор-КЭЗ»**

19 февраля 2016 г. в 15.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельжилпроект».

Повестка дня:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2015 год и основные направления деятельности общества в 2016 г.
2. Отчет наблюдательного совета общества.
3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2015 г.
4. О выплате дивидендов и утверждение распределения прибыли и убытков общества за 2015 г.
5. Утверждение основных направлений использования прибыли в 2016 году и первом квартале 2017 г.
6. О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.
7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

Местонахождение ОАО «Гомельжилпроект»: г. Гомель, ул. Кирова, 17.
Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Кирова, 17.
Время регистрации в день проведения собрания с 14.30 до 15.00.
При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).
С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 09.02.2016 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.
Наблюдательный совет.
УНП 400022625

БОЖЫЯ ДЗЕЦІ

Яны прыходзяць на зямлю, каб мы памяталі, што такое спагадлівасць, спачуванне, любоў да бліжняга



У інтэрнаце шмат творчых асоб.

Дом у падарунак ад жонкі Абрамовіча

Веснаўскі дом-інтэрнат вядомы далёка за межамі краіны. Шмат гадоў над ім мае шэфства ірландская арганізацыя «Праект дапамогі дзецям Чарнобыля». Дзякуючы ёй інтэрнат быў сярод удзельнікаў дакументальнага фільма пра чарнобыльскую трагедыю, які атрымаў «Оскара». У Беларусі, такіх «аскараносных» устаноў больш няма.

Па ўсім відаць, што тут гасцей любяць і шануюць. Перш за ўсё частуюць гарбатай з печывам. «А ці ведаеце вы, што гэтую ўстанову на ведаў не адзін дзясятка сапраўдных мільянераў? — пытаецца дырэктар Вячаслаў Клімовіч. — З Дар'яй Жукавай (жонкай Рамана Абрамовіча) мы сядзелі васьмь так, як з вамі, за адным сталом. Гэта толькі нашы мільянеры ігнаруюць нас...

Уладальнікі вялікіх капіталаў знаходзяць інтэрнат дзякуючы ірландскай дабрачыннай арганізацыі. Менавіта яна паспрыяла, каб ён трапіў у сусветную сетку ўстаноў, з якімі працуюць спонсары. Тая ж Дар'я Жукава за свой кошт пабудавала тут дом, у якім пасяліліся 12 дзяўчат з інтэрната. Яшчэ два мамы набыла сама арганізацыя. За мяжой дзеці нахштальт «веснаўскіх» вучацца жыць ва ўмовах сацыяму, вась і тут вырашана было ўкараніць гэты спосаб. Багатыя замежнікі даюць хворым дзецям шанц на лепшае жыццё, арганізоўваюць для іх аздаруленне за мяжой, фінансуюць аперацыі, якія каштуюць не адну тысячу долараў.

«Кажуць, што нашы выхаванцы — наступства Чарнобыля. Але ж на генным узроўні змяненні так хутка не адбываюцца. Гэта грамадства пажынае плады сваёй распушчанасці. І адначасова дэманструе чэрствасць, адмяжоўваючыся ад гэтых дзяцей».

— Двум нашым выхаванцам за кошт гэтых мільянераў у Мінску зрабілі аперацыі на сэрцы, — кажа Вячаслаў Клімовіч. — Прыезджаў іх спецыяліст і працаваў разам з беларускімі хірургамі.

У Глуску за грошы ірландцаў пабудаваны таксама цэнтр карэкцыйнага развіцця, дзе займаюцца хворыя дзеці, і набыты 2 мікрааўтобусы «Таёта» для цэнтра і Веснаўскага дома-інтэрната.

Канешне, тое, што робіць для выхаванцаў дзяржава, не супастаў-

ляльна ні з чым. Ежа, адзенне, сродкі гігіены, цяпло, электрычнасць, заробак персаналу — усё гэта фінансуецца за бюджэтны кошт. Ірландцы дапамаглі зрабіць рамонт памяшкання, а за дзяржсродкі праведзена рэканструкцыя харчблока, лазнева-пальнага комплексу, целларэнавацыя, замена вокнаў. Спонсарскія грошы — гэта аднаразовая дапамога. Але таксама вялікі плюс.

— Крыўдна толькі тое, што мы самі пра сваіх жа дзяцей не думаем, — уздыхае Вячаслаў Клімовіч. — Пастаянную сувязь з намі трымаюць сем'яў 10 нашых пастаяльцаў, яшчэ 15 перыядычна тэлефануюць. А астатнія 150 чалавек — дзяржаўныя дзеці, якія ніколі не бачылі сваіх родных. Усе яны з вельмі праблематычных сем'яў. Зараз толькі і чуваць, што вакол нас наркаманыя, п'янства, распуста. Каб маладыя людзі разумелі, што атрымліваецца, калі піць і калоцца, іх трэба часцей прывозіць сюды. Дзейнічае лепей за ўсякія там угаворы. Кажуць, што нашы выхаванцы — наступства Чарнобыля. Але ж на генным узроўні змяненні так хутка не адбываюцца. Гэта грамадства пажынае плады сваёй распушчанасці. І адначасова дэманструе чэрствасць, адмяжоўваючыся ад гэтых дзяцей.

Напярэдадні навагодніх свят і каляд валанцёры шмат праводзяць акцыі з заклікам дапамагчы дзецям з дамоў-інтэрнатаў. Магчыма, гэта непаразуменне, але ў Веснава добрыя анёлы ў чалавечым абліччы амаль што не заглядаюць. Хоць тут іх вельмі кахаюць. Нават без падарункаў.

— Перыядычна ў нас бываюць валанцёры з Ірландыі, а вась з Беларусі не ездзяць, — з горыччу кажа Вячаслаў Клімовіч. — І гэта пры тым, што педагогічны ўніверсітэт імя Максіма Танка ў Мінску мае факультэт сацыяльнага накірунку. Студэнты шэфствуюць над прыгулкам у Бараўлянах, практыкуюцца там. Але ж на гэтым факультэце вучацца дзеці і з Глуска. Чаму яны не хочаць нас наведаць? Няўжо моладзі з Ірландыі лягчэй да нас прыехаць? Міс Беларусі ў нас таксама ні разу не была, а васьмі Ірландыі прыезджала з усёй камандай — прэтэндэнткамі на гэты тытул. Яна палову ганарару аддае на дабрачынныя мэты. Зараз наш прадстаўнік паедзе ў Ірландыю ў канкрэтную сям'ю. Яго запрасіла адна з прэтэндэнтка на тытул міс Ірландыя. Усе калядныя канікулы ён будзе жыць у яе дома.

Школа па індывідуальнай праграме

Каюся, але непрыкметна для сябе ўжыла слова «баласт» у адносінах

да гэтых дзяцей. Бачылі б вы, як бялюча на гэта адрэагаваў дырэктар установы.

— А вы Біблію чыталі? — з горкім папрокам звярнуўся ён да мяне. — Тут цяжка нешта дадаць. Гэтыя дзеці незвычайныя ў сваім імкненні дасягнуць мэты. Адкуль бярэцца такая нечалавечая ўседлівасць у Сашы Галдаева, каб зубамі трымаць пэндзаль і гадзінамі размалёўваць карціны, а ў Насці — друкаваць на камп'ютары. У яе ручка не трымаецца, трасецца, а яна прымушае сябе і піша. Тут цуды адбываюцца кожны дзень. Здавалася б, жыві сабе на ўсім гатовым, а яны да чагосьці імкнуцца, чагосьці жадаюць дасягнуць.

Разам з намеснікам дырэктара Таццянай Карповіч ідзем знаёміцца з выхаванцамі. У невялічкім класе 3 вучні, кожны займаецца па індывідуальнай праграме. Сярод іх і На-



ся — тая самая дзяўчынка, якая навучылася набіраць тэкст на камп'ютары. Каб я ацаніла гэты подзвіг, яна ў мяне на вачах прымушае сваё непаслухмянае цела падпарадкавацца волі. Інавалідная каляска пад ёй аж калоціцца. Гэта сапраўды ўражае — да слёз. Пазалетася яна зусім не магла прыцэльна патрапіць на клавішу.

Пераходзім з памяшкання ў памяшканне. У адным дзеці займаюцца модным зараз квілінгам, у другім вяжуць, у трэцім — вышываюць і працуюць з саломкай. На хвіліну прыпыніліся, каб паглядзець, як з прастай стужкі ў руках дзяўчыны нараджаюцца прыгожыя ружы. Яна адразу заўсміхалася і працягнула кветачку ў падарунак.

Саша Галдаеў не валодае рукамі, але гэта не перашкадае яму маляваць. Пэндзлік ён трымае ў зубах і пад кіраўніцтвам сваёй настаўніцы Святланы Кузіч стварае прыгожыя карціны. Прызнаецца, што яму больш падабаецца маляваць прыроду. А з усіх фарбаў любіць чырвоную. Кажы, што гэты колер самы галоўны, бо сімвалізуе каханне. Ён таксама кажа. Аню Пеставая, якая жыве ў інтэрнаце. На грошы, якія атрымлівае за свае карціны, ён купіць ёй цукеркі, шакаладкі, духі. Другое захапленне Аляксандра — камп'ютар. З яго дапамогай ён манціруе відэа, робіць прэзентацыі, кантактуе з сябрамі.

— Я зарэгістраваны «УКантакце» і ў «Аднакласніках», — кажа ён. — У «Фэйсбуку» сябрую з Дзмітрыем Рабавым, тым, што прагноз надвор'я перадае. Мне ён павадамляе, якое надвор'е будзе ў Глуску. Сябрую таксама з Андрэем



Вось якую прыгажосць тут ствараюць.

з гурта «Нэнсі». Сярод маіх знаёмых Алена Ланская. Я ёй пішу, што мне падабаюцца яе песні. На жаль, у наш інтэрнат яна ніколі не прыезджала. Як і Ларыса Грыбалёва. Вунь, бачыце на паліцы фота Грыбалёвай? Гэта мы прывезлі з Мінска, калі ездзілі туды на Новы год. Яна сама падавала. Спадзяёмся, што калісьці спявачка да нас усё ж такі прыедзе. А то акрамя артыстаў з глускай музычнай школы ў нас нікога не бывае.

Калі размова заходзіць пра сваякоў, твар хлопца пахмурнее. «У мяне нікога няма, — суха адказвае ён. — Я сірата. Мая сям'я — гэта Святлана Міхайлаўна і ўсе, хто жыве ў гэтым доме. А яшчэ ў мяне ёсць прыёмныя бацькі ў Ірландыі, яны мяне бяруць да сябе».

Пасля смерці сябра пачаў вышываць іконы

Асаблівы гонар для інтэрната — дамы суправаджаюцца прыжывання, дзе для кожнага выхаванца прадугледжаны асобны пакой, ёсць свая кухня і гасціная. Тут «прапісаліся» найбольш здольныя з хлопцаў і дзяўчат. У гэтых утульных апартаментнах яны самі сабе гаспадары, прыбіраюць, упрыгожваюць, самі гатуюць ежу. У іх ёсць магчымасць запрасяць да сябе гасцей, пачаставаць гарбатай і смачнымі булчачкамі. Гэта зусім не значыць, што яны павінны варыць сабе ежу і сачыць за парадкам. Пры кожным доме ёсць памочніца, ці, як афіцыйна называецца яе пасада, — санітарка. Калі ў пастаяльцаў няма жадання нешта рабіць, яна спраўляецца сама. Але, запэўніваюць супрацоўнікі інтэрната, дзеці настолькі працавітыя, што з вялікай радасцю выконваюць любое заданне.

Мець такую кухню, якой карыстаюцца насельнікі, — мара любой гаспадыні. Тут ёсць усё, што трэба, — халадзільнік, мікрахвалёўка, пліта з духоўкай, сучасная мэбля, нават тэлевізар і пральная машына. Пасярод прасторнай залы — вялікі стол. Як-нік у доме жыве 15 чалавек. Праўда, на момант майго візиту на месцы аказаўся толькі Саша Новікаў. Працы на агародзе, дзе ён шчырае летам, скончыліся, можна крышачку і адпачыць.

Над дзвярыма пакоя Сашы Галдаева ікона Божай Маці «Усіх тужлівых Радасць». Царыца Нябесная дапамагае ўсім хворым і тужлівым. Наогул абразкі са святымі на вочы тут трапляюцца не раз. Малельнага пакоя на тэрыторыі няма, але, як запэўніла Таццяна Карповіч, усе да адзінага з выхаванцаў хрышчоныя.

Дзіўным здаецца тое, што пры сённяшняй праблеме з дармаедамі сярод здаровых людзей тутэйшых жыхары не ўяўляюць сябе без працы. Дырэктар установы ганарыцца тым, што сёлета яны сабралі вялікі ўраджай гародніны і садавіны. Нягледзячы на ўсе псіхафізічныя асаблівасці, капалі зямлю, палолі траву. А тыя сувеніры, якія яны тут вырабляюць, прымушаючы свае непаслухмяныя рукі рабіць складаныя для іх маніпуляцыі, сапраўдныя шэдэўры народнай творчасці. Іх можна ўбачыць не толькі на кірмашах, але на рэалізацыі ў буйных магазінах нахштальт універмагаў.

Зусім нечаканым адкрыццём для мяне стала іх мэбля. Прычым, як з выгляду, так па кошце. Уяўляецца, усяго 130 тысяч рублёў за складную табурэтку з натуральнага дрэва? Лічы дарам.

У мэблявым майстэрні смачна пахне свежаструганым дрэвам. На сталах акуратна раскладзены драўляныя брускі. З іх потым збіраюцца раскладныя сталы, крэслы, табурэткі. Кіруе працэсам Аляксандр Шарамет.

Адзін з яго лепшых вучняў Слава Бравусаў. У яго тут самыя высокія заробкі. Адну табурэтку сабраў — трымай 5 тысяч рублёў. Ён збірае 20.

— І на што траціш грошы? — пытаюся ў хлопца. І нават вушам не веру. «На ніткі і часопісы па вязанні». Аказваецца, што ён не толькі майстар па табурэтках, але яшчэ і нядрэнна вышывае крыжыкам. Прычым выключна іконы.

— Я пачаў іх рабіць пасля таго, як загнуў мой сябар, — кажа Слава, і відаць, што яму і зараз цяжка перажыць гэтую смерць. — Мы з ім пазнаёміліся, калі я адпачываў у Італіі. Ён працаваў на фуры. Адночы я патэлефанаваў яму, а мне сказаў, што яго больш няма, загнуў у аварыі. І я даў сабе слова навучыцца вышываць іконы. Гэта прыносіць мне вялікае задавальненне. Бо веру, Бог ёсць.

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара. zigulya@zviazda.by



Падарунак ад жонкі Абрамовіча.

ЖЫРАНДОЛЯ

Наш культурны асяродак

Выпуск № 2 (302)

■ Традыцыі і сучаснасць

А ВЫ ЯКАЯ НІМФА?..

«О, багіня!..», «Вы сёння, як німфа...» — такія вітанні гучалі ў чароўны вечар старога Новага года ў Вялікім тэатры Беларусі

Ператварыцца ў багіню лёгка — трэба проста вельмі захацець паехаць на бал. І сукенка з туфлікамі знойдуцца для гэтага. А побач з багінняй і яе спадарожнік успрымаецца ўжо як кавалер. Інакш перад Зеўсам не пакажашся — антычны бог старажытнай Грэцыі сёлета правіў бал у Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета Беларусі. Творчы алімп дыктаваў умовы, згодна з якімі кожны чалавек мог ператварыцца ў звананага госьця.



Адной з асноўных умоў удзелу ў балі з'яўляецца жаданне і ўменне танцаваць. Гэтаму вучаць — пары навічкова рыхтаваліся, хадзілі на заняткі з артысткай балета Юліяй Дзятко. Гэта ж не жарт, а вялікая адказнасць — умець танцаваць паланез, танец, які больш за два стагоддзі таму панавалі на шляхецкіх балах, што ладзіліся ў палацах для эліты Вялікага Княства Літоўскага. Наша гісторыя. Аказваецца, не такая забытая — усё можна аднавіць.

Як і паланез, які адкрываў праграму навагодняга балю ў Вялікім. Мудрагелістая навука, аднак. Павольныя рухі падкрэсліваюць статуснасць, паненка ў доўгай пышняй сукенцы нібыта праплывае перад вачыма.

А марш? Не для таго, каб маршыраваць, а танцаваць — і вельмі стара-ліся маладыя кавалеры ў вайсковай форме, якія асвоілі колішнюю этыку вайсковага саслоўя, а яна патрабавала самых розных навываў, у тым ліку тых, што былі запатрабаваныя ў свецкім жыцці. Кантрданс, полька, мазурка. Пары маладыя і людзі з жыццёвым вопытам выстройваліся ў шэраг і сведчылі сваім прыкладам: у нашай сучаснай краіне ёсць свая эліта — творчыя, адукаваныя асобы, якім патрэбна выходзіць «у людзі» дзеля зносін, адчування прыгажосці і імкнення да яе. Ёсць эліта бізнесу, якой патрэбны жывыя эмоцыі, і ёсць жаданне раздзяліць іх са сваімі блізкімі ў незвычайным, святочным ася-



родку ці парадаваць іншых, здзяйсняючы цуды. Ужо не па волі Зеўса, а па волі спонсараў і мецэнатаў, якія ёсць у тэатра.

Традыцыяна на Вялікім навагоднім балі называюцца імёны найлепшых артыстаў балета, оперы, хору, аркестра. Галоўны партнёр праекта BSB Bank адзначае (і заахвочвае) артыстаў па выніках мінулага года. Заслужаная артыстка Беларусі Ірына Яромкіна прызнаная найлепшай салісткай балета. Барытон Станіслаў Трыфанаў, заслужаны артыст Беларусі, адзначаны за працу ў оперы. У галаканцэрце «Страсці Алімпіа» можна было бачыць вытанчаную Ірыну, якая дапамагала спеваку Ільію

Сільчкову прадставіць арыю Рабера з оперы Чайкоўскага «Іаланта». Станіслаў Трыфанаў спяваў дуэт з оперы «Поргі і Бэс» Гершвіна разам з Настассяй Масквіной. Дуэты ствараліся часам літаральна на сцэне: лаўрэаты міжнародных конкурсаў Юры Гарадзецкі і Марыя Шабуня заспявалі «Тарантэлу» Расіні. Чараўніцтва здарылася дзякуючы амуру: нават творчы алімп падпарадкоўваўся міфічнаму на балі ў Вялікім.

Амуры падпільноўвалі на кожным кроку і маглі выскачыць са стрэламі з любога кутка. Бал — гэта вір пачуццяў. А як жа без іх на Венскім балі, дзе пануе вальс? Закружыць галаву людзям, каб яны потым закружыліся



ў танцы — гэта нескладана. Трэба, каб яны прычкакалі поўначы, а там ужо і любімыя мелодыі вальсаў рабілі сваю справу.

Але ж бал — гэта праца не толькі для ног, але і для інтэлекту. Німфы завабілі рознымі забавамі і віктарынамі. Муза Клія выпрабавала на веданне гісторыі, Талія забавляла, Эўтэрпа і Эрата вабілі творчым духам. Трэба было проста выбраць, у салон да якой з муз асабліва хочацца завітаць. Яны нас не пакінулі — пра гэта нагадвае бал, дзе ўсіх муз можна было убачыць. А вось адчуць іх прысутнасць у жыцці дапамагае наша мастацтва штодня.

Ларыса ЦІМОШЫК

КАЗКА ВЫШЫВАНАЯ

Чалавек бярэ ў рукі іголку. Звычайную швейную іголку... А што, калі з гэтага пачнецца хобі на ўсё жыццё? Менавіта вытанчанасць мастацкай вышыўкі ўдзельніцы клуба «Сюзор'е» дэманструюць на выстаўцы «Каляндная казка» ў мастацкай галерэі «Вільнюс», што працуе на базе сталічнай публічнай бібліятэкі № 18. Клуб, арганізаваны пры падтрымцы Беларускага саюза жанчын, ужо 8 гадоў аб'ядноўвае захопленых рукадзеллем людзей розных прафесій і ўзростаў.

На выстаўцы ўмеліцы прадставілі 45 работ, выкананых у самых розных тэхніках: ручная і машынная мастацкая гладзь, вышыўка крыжыкам, высокае габеленавае шво, петыт-пойнт, або габеленавы шывок. Увогуле на ліку клуба ўжо тры дзясяткі экспазіцый, у тым ліку ў Доме Масквы і Палацы Рэспублікі. А галерэя выстаўчае жыццё клуба якраз з галерэі «Вільнюс».

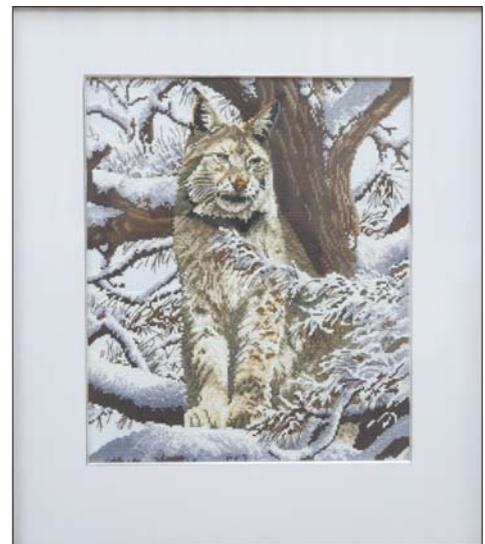
— Каляндны час — асаблівы, магічны, у новым годзе заўсёды чакаеш цуду, здзяйснення самых запаветных жаданняў. Казка ў кожнага свая, — кажа кіраўніца «Сюзор'я» Наталля САК. — Таму і тэмы работ, уключаных у гэтую экспазіцыю, зусім розныя.

Калі глядзіш на гэтыя карціны, ствараецца ўражанне, што яны не вышытыя, а напісаныя

НІТКІ ЯК АКВАРЭЛЬНЫЯ МАЗКІ

лёгкімі акварэльнымі мазкамі. Непаўторнай энергетыкай прасякнуты творы «Іспанка» Таццяны Барадзіной і «Страсць карыды» Веры Яновіч. У атмасферу мінулых стагоддзяў паглыбляюць «Партрэт Лапухіной» і «Незнаёмка» Наталлі Шаравай, вышытыя па палотнах рускіх мастакоў Уладзіміра Баравікоўскага ды Івана Крамскога. А «Пяшчотная фея» ды «Італьянка з кветкамі» Наталлі Круглікавай, «Дама з бурбалкамі» Наталлі Сак, «Дзяўчына з кашом» Веры Адзінокай, «Рамонкавае месца» Галіны Прохаравай... Чарадзейныя грацыёзныя постаці захапляюць, ураджаюць, уцягваюць у загадкавы свет, прычым у кожнай — свой. Вось яна, казка ў жаночым абліччы!

Яна ЯВІЧ.



■ Кінакрокі

ЭНТУЗИЯЗМ ПА-РАНЕЙШАМУ ВЫРАШАЕ ЁСЁ

Чарговы незалежны праект аказаўся ў пракаце

Маладзёжная драма пра групу сяброў, што праводзіць ўік-энд на дачы, яшчэ да Новага года на некалькі дзён заняла экран сталічнага кіна-тэатра «Перамога». Як аказалася, займела поспех, мяркуючы па тым, што пракат быў падоўжаны яшчэ на шэраг паслянавагодніх паказаў. Фільм «Граф у апельсінах» Улады Сяньковай стаў чарговым створаным за свае грошы незалежным беларускім праектам, што трапіў на вялікі экран.

У апошнія некалькі месяцаў галоўнымі пляцоўкамі для беларускіх незалежных карцін сталі кінафестывалі «Лістапад» і Музей гісторыі беларускага кіно, што было навінкай для нашай кіна-прасторы — фільмы з праграмы нацыянальнага конкурсу, можна сказаць, два месяцы ішлі ў пракаце, і кожны ахвотны мог паглядзець на грамадскую думку вокам кінакамеры. Незалежныя фільмы на вялікім экране — рэдкасць. Успомніць можна дзіцячую карціну Наталлі Галузы «Цімур і каманда», стужку «Зло» Ірыны Брэль і вось нарэшце «Граф у апельсінах» Улады Сяньковай.

З месцам здымак былі звязаны пэўныя складанасці — кажуць, мясцовыя жыхары няправільна зразумелі маладых людзей (вырашылі, што тыя здымаюць парнаграфію) і пачалі чыніць перашкоды — вызываць міліцыю, шантажаваць і гэтак далей.

Шлях апошняга ад пачатку здымак да прэм'еры заняў два з паловай гады і каштаваў некалькі тысяч долараў, больш частка з якіх — уласныя грошы рэжысёра. За гэтыя сродкі быў створаны фільм; на карэкцыю колеру і агучванне каманда збірала грошы краўндфандынгам (крыха да крыхі на спецыяльных інтэрнэт-платформах) з дапамогай сэрвісу boomstarter.ru. У артыкуле, які заахвочваў да спансавання, было напісана: «Ёсць людзі, якія проста любяць кіно. Не серыялы (хоць некаторыя сёння добрыя), не ролікі з youtube, не фільмы, а менавіта Кіно. Мы робім кіно. Для вас. Пра вас. Навекі». Ужо толькі адданасць Кіно і ўпэўненасць у сваіх сілах вымушаюць паглядзець, што з гэтага імпульсу выйшла. Дарэчы, патрэбная сума для заканчэння фільма на сэрвісе была сабраная, а далёка не ўсе праекты атрымліваюць ад краўндфандынгу жадае.

Імя Улады Сяньковай ужо вядомае кінаасупольчым ўдзелам у стварэнні фільмаў «Жыццё ў клятчастай сумцы», «Elie/Elina», уласна мне — кароткаметражкай «Беларусь якая», дзе дзяўчына выступіла сурэжысёрам і суаўтарам сцэнарыя. Запомніўся фінальны доўгі эпізод з настаўніцай у аўтобусе, які праязджае Кастрычніцкую станцыю метро і плошчу Леніна (што ў кантэксце іграе шматзначна). Дарэчы, ёсць у гэтым рытмічным прыёме пераклічка — не ведаю, ці наўмыслная — з карцінай нашага маладога рэжысёра Мікіты Лаўрэцкага «Дзень народзінаў у Мінску». Думалася, што «Граф у апельсінах» будзе таксама смелым у стылі і нетрадыцыйным у здымцы. Наконт гэтага я не памылілася.

...Чацвёрта сярброў (два хлопцы, дзве дзяўчыны) сустрапілі ў горадзе, набылі прадукты і штосьці мацнейшае і з'ехалі на дачу, пяты герой прыехаў пазнай. Дарэчы, з месцам здымак звязаны складанасці — кажуць, мясцовыя жыхары няправільна зразумелі маладых людзей (вырашылі, што тыя здымаюць парнаграфію), і пачалі чыніць перашкоды — вызываць міліцыю, шантажаваць і гэтак далей.



Серыйя такіх фотаздымакў каманда заахвочвала карыстальнікаў boomstarter.ru спансаваць праект фільма.

У анатацыі да фільма гаворыцца, што падчас выхадных маладыя героі церпяць выпрабаванні, дзякуючы якім сталяюць і становяцца іншымі людзьмі — здольнымі браць на сябе адказнасць і прымаць рашэнні. Выпрабаванні пачынаюцца з раныцы пасля п'янікі, калі выяўляецца, што маладая сястра Ігара, якую той вымушаны быў узяць з сабою, знікла. Тут сябрам успомнілася ўчарашняя сутычка з мясцовымі аўтарытэтам і іх пагрозы — і ўсё звязалася ў лагічны ланцужок. Вінаватымі ў знікненні дзяўчыны сапраўды былі недружалюбныя жыхары вёскі, што патрабавалі прынесці тысячу долараў. Перад сябрамі стаяла задача знайсці гэтыя грошы і вярнуць дзяўчынку.

Па сюжэтнай структуры гэта экзістэнцыйная драма, праўда, жанр патрабуе больш выразнай і дакладнай формы. Улада Сянькова ж вырашыла ўмясціць у сваю поўнаметражную карціну і сталенне маладых людзей, і супрацьдзеянне гарадскіх і вясковых, і анекдатычныя дробязі, і жыццёвыя моманты сучаснай моладзі, і прыгажосць кадра, і выстраеную кампазіцыю, і «кліпавыя» ўстаўкі, і лініі з другараднымі героямі. Праўда, у фільме шмат прадуманых дробязяў, эпізодаў, якія можна было б вылучыць у асобныя кароткія творы ці анекдоты без страты для самога поўнаметражнага фільма. Шматслоўныя элементы, дадатковыя сюжэтныя лініі (кштальту часткі са здачай кнігі ў бібліятэку ці суседа з лістом ад жонкі), кампазіцыя кадра часам б'юць у вока сваёй знарочыстасцю, нават ненатуральнасцю.

Нягледзячы на тое, што ў фільме змяшана шмат рэчаў, мне такі імпульс падабаецца — на будучыню. У змяшаным выглядзе гэта просіць большай прастаты, але паасобку кампазіцыя кадра, апэратарская работа, некаторыя сюжэтныя элементы, работа з музыкай заслугоўваюць увагі.

Рэжысёрка працуе з музычнымі эпізодамі ўнутры фільма і напаўняе іх самімі паасобку, у той жа час разгружаючы вока глядача (малады канадскі рэжысёр Ксаўе Далан, напрыклад, выдатна ўплятае цэлыя песні ў свае карціны, іскрамённымі і насычанымі сталі кліпы ў апошняй стужцы Жоры Крыжоўнікава «Самы лепшы дзень»). Для розных эпізодаў былі і свае стылі апэратарскай работы — то мітуслівы і нетрывалы (калі паказваецца «адрый» кампаніі ў першы дзень адпачынку, на мой погляд, самы цікавы эпізод), то ўважліва статычны і спакойны. Часцей гэта музычныя ўрыўкі, а не цэльныя кампазіцыі, што для мяне сведчыць зноў жа пра спешку, жаданне ўмясціць усё і адразу, а адсюль — некаторая нетрываласць формы. Але ў гэтым разбродзе, некаторай нелагічнасці, грувасткасці можна ўбачыць сваю праўду. Калі маладымі людзьмі ствараецца

маладзёжная драма, можна меркаваць, што «гісторыя аднаго ўік-энда» стане спробай нейкім чынам адлюстраваць агульны вобраз сучасных школьнікаў. Для гэтага карціна дае багатую фактуру. Я нават заўважыла, што многія ў водгуках успаміналі свае паездкі на дачу сярброў і доўгія дарогі пешшу ад аўтобуса ці электрычкі — сапраўды, такая сюжэтная аснова выбрана невыпадкова і даволі ўдала.

Самі персанажы — вобразы. Няўпэўненая ў сабе Мідзу, «павернутая» на сваёй знешнасці і гарбаце для пахудзення Нюша, патрыёт і закаханы ў Нюшу Алесь, шчыры вернік Белы, звычайны разгільдзый Ігар. І апроч іх, галоўных, сусед-мараліст, «чоткія пацаны» ў вёсцы, ганарлівая, але, пэўна, не з-за інтэлекту, сястра Алеся Света (цікава выяўляе сябе, калі расказвае пра ўпрыгожанне свайго зуба), бібліятэкар ды іншыя.

І грошы, і сястра — усё знайшлося. Апошняя — з кнігай «Граф Монтэ-Крыста» на паддашку сярод лупін ад з'едзеных апельсінаў. Сябры аддалі тысячу долараў, але атрымалі, як мяркуецца, нешта больш важнае, з чым зусім іншымі людзьмі «пайшлі ў захад», гледзячы на горад на гарызонце. І любоўны трохкутнік, і штрых з лесбійскімі адносінамі, і стаўленне да веры — усё, што выявілася падчас выхадных, засталася, і ў той жа час перавярнулася.

Незалежныя фільмы на вялікім экране — рэдкасць. Успомніць можна дзіцячую карціну Наталлі Галузы «Цімур і каманда», стужку «Зло» Ірыны Брэль і вось нарэшце «Граф у апельсінах» Улады Сяньковай.

Чытаючы каментарыі, я звярнула ўвагу на тое, што некаторыя ішлі на фільм, загадзя настроены скептычна. Па-першае, шкада, што беларускае кіно займела такую рэпутацыю, па-другое, мне здаецца, што пасля прагляду карціны Улады Сяньковай скепіс павінен знікнуць. Памылкі... ёсць ва ўсіх, мне больш хочацца адзначыць неабавязнасць, імпульс у працы з драматургіяй і асобнымі эпізодамі, апэратарскую працу. Паасобку.

Без саманадзейнага замаха на Кіно, «Граф у апельсінах» выглядае прыстойна, і было б добра, каб ён займаў працяг. Я маю на ўвазе не сіквел, а выкарыстанне вопыту і ўлік памылак, якія, спадзяюся, аўтары самі бачаць.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@zviazda.by

■ Выстава

ДОМ ЛЯТАЮЧЫХ СЭНСАЎ

Пакой, у якім можна застацца сам-насам з сабой

Памятаецца іранічны шэдэўр «Чатыры пакоі», адным з рэжысёраў якога быў Квенцін Таранціна? А цяпер уніце сябе яго галоўным героем! Мастацкая галерэя — не абавязкова доўгія калідоры з аднатоннымі сценамі. Выставачную прастору лёгка ператварыць у дом з мноствам бытавых памяшканняў, інтэр'ер якіх, між іншым, не пазбаўлены рамантыкі, гумару і арыгінальнасці.

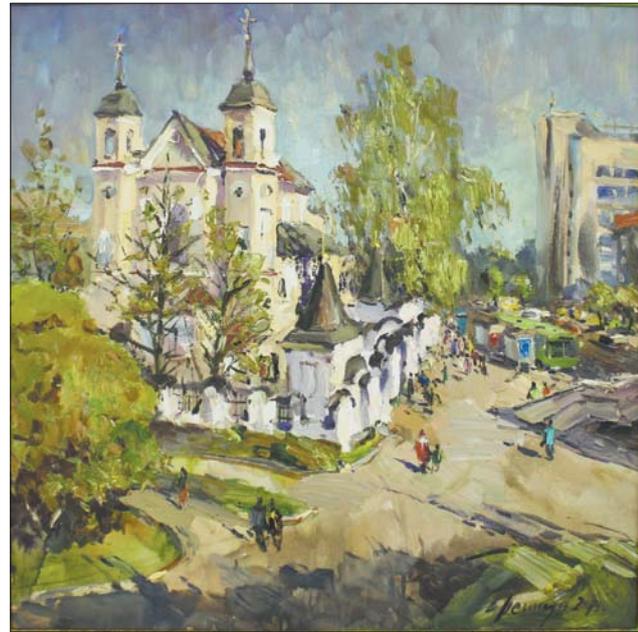
Карціны, аказваецца, можна павесіць на кухні па суседстве з пыльнымі талеркамі, старажытнага выгляду лыжкамі, сумным чайнікам і... драпежнымі прусакамі. У наступнай зале, названай спальняй, насупраць ложка і раскіданых па падлозе ў парыве запалу пёраў, размясціць фотаздымкі мастакоў у пацешных і смелых ракурсах. А дзіцячы пакой аздобіць лялькамі, з тулава якіх вырастаюць дрэвы... Зрэшты, на выставе Ганны Сілівончык і Васіля Пешкуна «Таёмны пакой», якая праходзіць у Цэнтры сучасных мастацтваў, наогул няма нічога звычайнага. Ну ці амаль няма.

У цёмным падвале, у які ператварылася чарговая прастора вернісажу, немагчыма зрабіць і кроку без ліхтарыка. У бібліятэцы можна ўбачыць, як з кнігі проста да глядача выходзяць чалавечыя фігуры, а ў гардэробе сустраць даму, сканструяваную з сукенак, якая, як відаць, так і не здолела выбраць сабе ўбор, страціўшы... галаву... У аранжарэі з падлогі расце яблычнае дрэва, а па канале раскіданыя... не, не семкі, а вочы. Чалавечыя. Не пужайцеся — гэта ўсяго толькі іронія. Артаб'екты — такая ж частка экспазіцыі, як і карціны.

Чаму выстава атрымала назву «Таёмны пакой»? Па словах саміх мастакоў, гэта куток, дзе кожны можа застацца сам-насам са сваімі думкамі — ці то змрочная камора перажыванняў і страху, ці то крыніца жыццёвага гумару і ўспамінаў. А можа быць, выхад у іншую рэальнасць? Або дзверы ў падсвядомасць? Ключы да разгадкаў — індывідуальныя для кожнага наведвальніка.

Цікава, што стылі ў Ганны Сілівончык і Васіля Пешкуна вельмі розныя. Тым не менш на сумесным вернісажы яны выглядаюць гарманічна. Далаўняюць адно аднаго. Ганна аддае перавагу метафарам, казачнасці, шматлікім гіпербалам і алюзіям. З яе карцін глядзіць прынцэса вышынёй з вежу, на галаве ў якой не валасы, а поле бою для сапраўдных рыцараў; гіганцкі кубак-вадаём з чалавечым тварам; мужчына, што лётае над дамамі ў зарыве аблокаў, павесіўшыся на звязцы паветраных шарыкаў (удалая адсылка да рамана Мілана Кундэры «Невыносная лёгкасць быцця»).

У Ганны Сілівончык мноства эратычных матываў: мужчын і жанчын, пераплеценыя у любоўным экстазе, аголенай натуры. А чаго саромецца? Творчасць бязмежная. Тым больш калі ўсё пададзена тонка і непасрэдна.



«Царква на Нямізе» Васіля Пешкуна.

Васіль Пешкун, наадварот, майстар рэалізму, сакавітых сонечных пейзажаў. У яго нават зімовы вечар, які апускаецца на сціплую вёскаў, выглядае святочна і ярка. А ёсць яшчэ майская раніца, лістападаўскі дзень у скверыку каля опернага тэатра, царква на Нямізе, дзе любяць гуляць закаханыя... Разам мастакі прапануюць кожнаму разгадаць таямніцу сваёй душы, а заадно — абудзіць у сабе творцу.

Марыя ВОЙЦІК.
Фота аўтара

■ Навіны рэгіёнаў

■ Без тэрміну даўнасці

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ

СПРАВА №1946. СУД ГІСТОРЫІ

15 студзеня 1946 года ў беларускай сталіцы пачаўся адкрыты судовы працэс над нямецка-фашысцкімі акупантамі, які потым назовуць «мінскім Нюрнбергам»

За пасяджэннямі ваеннага трыбунала, якія доўжыліся да 29 студзеня, назіралі ці не ўся краіна. Каб папрысутнічаць на адкрытым судовым працэсе, грамадзяне адпрошваліся з працы, адкладвалі ўсе важныя справы... Перад трыбуналам паўсталі 18 генералаў і афіцэраў нямецкай арміі — непасрэдныя арганізатары і выканаўцы масавых злачынстваў на тэрыторыі акупаванай Беларусі. Калі суддзя вынес прыгавор, зала ўзарвалася апладысмантамі... І амаль статысячная аўдыторыя патанула ў цішыні, калі прысуд быў выкананы. Смерць у беларусаў, у адрозненне ад гітлераўцаў, радасці не выклікала...



Кадры з хронікі пасяджэння ваеннага трыбунала.

У віцебскай гімназіі №3 прайшоў навагодні «Блакiтны агеньчык» для былых вязняў нацысцкіх канцлагераў. Па добрай шматгадовай традыцыі гэта і іншыя мерапрыемствы арганізуюцца пры падтрымцы нераўнадушных людзей з-за мяжы.



Гэтых людзей збліжае памяць.

— У гімназіі ёсць музей, прысвечаны былым малалетнім вязням. Ён функцыянуе ўжо больш за 20 гадоў. І вялікі ўклад у яго стварэнне зрабілі тыя, каму ён прысвечаны. Яны ўсяляк спрыяюць папаўненню калекцыі, дапамагаюць экскурсаводам. Стасункі з імі для дзятвы і моладзі каштоўныя. Бо хто яшчэ лепш можа распавесці пра жахі нацысцкай агрэсіі як не яны. Калі праца над стварэннем музея толькі пачыналася, гэтыя людзі былі яшчэ досыць маладыя, поўныя сіл, нягледзячы на цяжкае дзяцінства. Але ідзе час, зразумела, яны старэюць, сыходзяць на пенсію, пагаршаецца іх здароўе. На жаль, усё больш вузкім становіцца іх круг зносін. Мы задумаліся пра тое, што можна зрабіць, каб яны не адчувалі сябе адзінокамі. Нам шчыра хацелася, каб яны часцей сустракаліся ў гімназіі, не толькі 11 красавіка — у Міжнародны дзень вязняў, — распавядае каардынатар праекта, настаўнік гісторыі гімназіі №3 Наталля ЛАБЗА.

Давадаўшыся аб правядзенні конкурсу ў рамках праграмы «Месца сустрэчы: дыялог» настаўнікі вырашылі прыняць у ім удзел. Распрацавалі праект «Якія нашы гады!». Ён фінансуецца нямецкім фондам «Памяць, адказнасць і будучыня».



— У рамках праекта на базе гімназіі праводзяцца мерапрыемствы да памятных дат, дні імянінніка, пасяджэнні клуба «Дачнік», в'ячоркі ў фіта-бары. З вялікім задавальненнем былыя малалетнія вязні наведваюць нашы гурткі. Напрыклад, вучацца карыстацца камп'ютарам, выходзіць у інтэрнэт, займаюцца рытмікай, у хоры. Нават вывучаюць псіхалогію, — дадае памочнік каардынатора праекта настаўнік гісторыі Вольга ЧАП-ЛЫГНА.

І вось у былых вязняў надарылася чарговая выдатная магчымасць яшчэ раз сустрэцца, пагутарыць, забыцца пра хваробы і праблемы. На навагоднім свяце было прыемна бачыць, што людзі, якія столькі перажылі ў дзяцінстве, не трацяць аптымізму. Атрымаўся сапраўдны карнавал. Дзед Мароз, цыганачкі весялілі гасцей. У праграме былі песні, танцы, конкурсы, жартоўнае інсцэніраванне казак. Праект разлічаны на два гады, а значыць, наперадзе яшчэ шмат цікавых і запамінальных мерапрыемстваў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@vziazda.by



Падчас пасяджэння ваеннага трыбунала. На лаве падсудных — непасрэдныя арганізатары і выканаўцы масавых злачынстваў на тэрыторыі акупаванай Беларусі.

Узнавіць рэзанансны судовы працэс паспрабавала прадстаўніцтва МТРК «Мір» у Беларусі. 15 студзеня — роўна праз 70 гадоў пасля гістарычнай падзеі — на экран выйшла дакументальная кінастужка «Справа № 1946. Хроніка мінскага Нюрнберга». Упершыню ў гісторыі былі агучаны вытрымкі з праколаў пасяджэння ваеннага трыбунала, паказана хроніка судавага працэсу і публічнага пакарання ваенных злачынцаў.

Адзін за адным гітлераўцы прызнаваліся ў сваіх злачынствах, часам у дэталю аднаўлялі жудасныя падзеі.

— Звяртаючыся да падзеі 70-гадовай даўніны, мы хацелі выказаць вялікую ўдзячнасць ветэранам Вялікай Айчыннай вайны, а таксама ўшанаваць памяць тых, хто да Перамогі не дайшоў, — распавядае выканаўчы прадзюсар прадстаўніцтва МТРК «Мір» у Беларусі Геннадзь САЛДАТАУ. — Воінскія злачынствы не маюць тэрміну даўнасці. І вельмі важна ў сённяшні трывожны час яшчэ раз нагадаць: за воінскія злачынствы раней ці пазней прыйдзеца неслі адказнасць.

Пасляваенныя судовыя працэсы адбыліся не толькі ў Мінску. Аналагічныя мерапрыемствы прайшлі ў Віцебску, Гомелі і Бабруйску. Але адзін з найбольш масавых і рэзанансных распачаўся 15 студзеня 1946 года ў Акруговым доме афіцэраў. На ўсіх пасяджэннях у зале прысутнічала каля тысячы чалавек. Многія не проста адпрасіліся з працы, а ўвогуле прыехалі ў сталіцу з іншых раёнаў і абласцей краіны. Асвятлялі працэс карэспандэнты цэнтральных газет Беларусі, ТАСС і замежныя журналісты.

Падсудныя абвінавачваліся ў забойстве мірных савецкіх грамадзян, зверскіх расправах і здзеках з ваеннапалонных чырвонаармейцаў, масавым забіранні грамадзянскага насельніцтва ў нямецкае рабства, у знішчэнні гарадоў і вёсак, рабаванні мясцовых жыхароў... Адзін за адным гітлераўцы прызнаваліся ў сваіх злачынствах, часам у дэталю аднаўлялі жудасныя падзеі, спасылаючыся на тое, што выконвалі загад. Відаць, да апошняга яны спадзяваліся на менш жорсткае пакаранне.

Але для іх гэта было б раўназначна паміланню. Для генерал-лейтэнанта вермахта, камандзіра 286-й ахоўнай дывізіі Іагана Георга Рыхтэрта — па яго загадзе адна за адной успыхвалі беларускія вёскі, людзей вывозілі ў Германію, менавіта ён быў адным з арганізатараў лагера смерці ў Азарычах, выконваў даручэнне «ўціха-

мірваць партызанам»... Для брыгадэфюрэра СС, начальніка паліцыі Беларусі Герфа Эбергарда — па яго распараджэнні ў канцлагерах нашай краіны, у тым ліку ў Трасцянецкіх, былі расстрэляныя тысячы мірных жыхароў і ваеннапалонных... Для унтэр-афіцэра Франца Геса, які прымаў удзел у расстрэле 30 тысяч мінчан і жыхароў Мінскай вобласці... Для Георга Мола, які асабіста зацвердзіў звыш дзюж тысяч прысудаў, у тым ліку расстрэльных, адправіў на работы ў Германію каля 12 тысяч чалавек...

Выкрываючы «паслужны спіс» кожнага са злачынцаў, аўтары кінастужкі з дапамогай унікальных кадраў хронікі распавядаюць пра найбуйнейшыя аперацыі гітлераўцаў супраць партызанаў і мірных жыхароў. Гэтым аперацыям дзеля канспірацыі давалі надзвычай паэтычныя назвы — «Зімовае чараўніцтва», «Цёплы вецер», «Асвятленне храма»... Толькі за паўтара месяца аперацыі «Зімовае чараўніцтва», якая ахапіла Асвейскі, Дрысенскі, Расонскі раёны Беларусі і расійскі Себежскі, фашысты спалілі 439 вёсак, знішчылі больш як 10 тысяч мірных грамадзян. Маскіруючы свае злачынствы, гітлераўцы старанна замяталі сляды. Але і пра гэта стала вядома ваеннаму трыбуналу.

Нягледзячы на моцны мароз, 30 студзеня 1946 года на мінскім іпадроме сабралася каля ста тысяч чалавек. Шыбеніцы былі ўстаноўлены на беразе Свіслачы.



Мінскі іпадром. Прысуд вынесены...

Мінскі іпадром. Злачынцы ў чаканні вынесення прыгавору.

— Тэма Вялікай Айчыннай вайны заўсёды выклікала ў мяне цікавасць, — прызнаецца аўтарка сцэнарыя Вольга АЛІПАВА. — І, напэўна, воляй лёсу мне давялося нямаля працаваць над ёй спачатку на радыё, а цяпер на тэлебачанні. Тэма вайны блізкая мне яшчэ і таму, што ў маёй сям'і шмат вайскоўцаў. Гэта вельмі захапляльна — шукаць невядомыя і малавядомыя факты, выходзіць на сведак і ўдзельнікаў пэўных гістарычных падзей. Падчас працы над кінастужкай «Справа № 1946. Хроніка мінскага Нюрнберга» надзвычай складана было знайсці тых, хто назіраў за пакараннем злачынцаў. Многія мінчане, якія перажылі акупацыю, дзеці вайны і франтавікі, якія пачалі вяртацца ў горад, пра такі факт ведалі, але без падрабязнасцяў. Звесткі збіралі літаральна па крупінках. І ўсё ж такі адшукалі сведку. Ветэран вайны Міхаіл Ільч Цэйцін распавядаў, як паводзілі сябе падсудныя ў апошнія хвіліны свайго жыцця... Гэтая інфармацыя дарагога каштуе.

Толькі за паўтара месяца аперацыі «Зімовае чараўніцтва», якая ахапіла Асвейскі, Дрысенскі, Расонскі раёны Беларусі і расійскі Себежскі, фашысты спалілі 439 вёсак, знішчылі больш як 10 тысяч мірных грамадзян.

Справядлівасць перамагла: 14 з 18 асуджаных прыгаварылі да смяротнага пакарання. Нягледзячы на моцны мароз, 30 студзеня 1946 года на мінскім іпадроме сабралася каля ста тысяч чалавек. Шыбеніцы былі ўстаноўлены на беразе Свіслачы. Прышло шмат моладзі, дзяцей — многіх бацькі спецыяльна прывялі сюды, каб малых ведалі, хто вінаваты ў смерці іх таты, сваяка, суседа... Франтавікі, наадварот, на іпадром ісці не імкнуліся: наглядзеліся за вайну і не такога.

У 14.30 усе чатырнаццаць грузавых машын, на якіх стаялі асуджаныя, адначасова завялі матор і пачалі рух... Злачынцы былі пакараны. Гледачы замерлі ў маўчанні. Да акупацыі ў XX стагоддзі ў Мінску публічных пакаранняў не было.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@vziazda.by
Фотаздымкі прадастаўлены тэлекампаніяй «Мір»

IX «КАМІПФ»

Як немцы захоўваюць памяць пра вайну?

Нядаўна Генеральная асамблея ААН прыняла рэзалюцыю аб барацьбе з гераізацыяй нацызму і неанацызму. Дакумент, які асуджае падтрымку і ўзнаўленне агрэсіўных нацыяналістычных ідэалогій, аказаўся вельмі своєчасовым. Пасля наплыву мігрантаў у Еўропу радыкальныя групы сталі часцей нагадваць пра сябе. У нямецкіх гарадах неанацысты ладзяць мітынгі, дзе патрабуюць выгнаць усіх перасяленцаў, спальваюць іх прытулкі. «Германія для немцаў», — заяўляюць яны. Тым часам мюнхенскі Інстытут сучаснай гісторыі

змож перавыдаць кнігу Гітлера «Майн кампф», якая ўжо стала хітом продажаў. І няхай тэкст і суправаджаецца крытычнымі каментарыямі, наўна думаць, што двухтомнік трапіць выключна ў рукі навукоўцаў.

Ці не забылася Германія пра той генацыд, што распачала больш за 70 гадоў таму? Карэспандэнт «Звязды» пабывала ў Берліне, каб даведацца, якую гісторыю раскажваюць у мясцовых ваенных музеях і наколькі звычайныя немцы гатовы яе слухаць.

ПЛАН ПА ЗНІШЧЭННІ ГОЛАДАМ

— Я вырасла ў антыславянскай сям'і. Мама ненавідзела палякаў. А я не разумела, чаму, і з дзяцінства пратэставала супраць гэтага. Вывучылася на славістку, занялася гісторыяй расійскіх рэгіёнаў, — гаворыць немка **Інгрыд ДАМЕРАУ**, супрацоўніца германа-расійскага музея «Берлін-Карлсхорст».

Музей распавядае не толькі пра дзень капітуляцыі Германіі і перамогу саюзных войскаў. На другім паверсе, у чорных кубах — іншая гісторыя, таксама пра поспех. Поспех фашысцкага рэжыму. Адзін з планаў, які павінен быў яго забяспечыць, меў на ўвазе замарыць голадам большую частку савецкага насельніцтва.

— Некаторыя наведвальнікі думаюць, што ў гэтым не было нічога асаблівага. Маўляў, падчас вайны многія галадалі, гэта звычайная для такіх умоў сітуацыя. Але не ў гэтым выпадку, — кажа Інгрыд Дамераў.

У Германіі разумелі, што, калі пачнецца вайна з СССР, будуць праблемы і з харчаваннем нямецкага насельніцтва. Свая сельская гаспадарка не зможа забяспечыць столькі прадукцыі, каб адпавядаць даваеннаму ўзроўню. Разлічваюць на пастаўку з-за мяжы не дзевяццацца, бо англічане ўвядуць блакаду, як і падчас Першай сусветнай. (Асабліва складана было ў 1918 годзе, калі тысячы немцаў памерлі ад голаду. А ў лістападзе таго ж года здарылася рэвалюцыя. Гітлер і яго набліжаныя вельмі баяліся, што можа адбыцца штосьці падобнае.)

За службу ў канцлагерах ніхто з СС не атрымаў «жалезнага крыжа» — адзнаку за адвагу ў баі. Вядомыя выпадкі, калі ваенныя пісалі Гімлеру лісты, каб атрымаць іншыя заданні і такім чынам мець магчымасць заслужыць узнагароду.

Пачынаючы з 1940 года і да вясны 1941-га прайшла вялікая колькасць нарад толькі па пытаннях харчовага забеспячэння. З пасяджэння, што было ў маі 1941-га, захавалася службовая запіска: «Вайну можна працягнуць толькі ў тым выпадку, калі ўвесь вермахт на трэцім годзе будзе забяспечвацца харчаваннем з Расіі. Пры гэтым, без сумнення, дзясяткі мільёнаў [савецкіх] людзей памруць з голаду, калі мы забаром з краіны ўсё неабходнае для нас».

— Тут яшчэ адна тэма, пра якую мне заўсёды складана гаварыць, — Інгрыд спыняецца ў наступнай зале. — Ваеннапалонныя. 60 працэнтаў савецкіх ваеннапалонных, што знаходзіліся ў Германіі, загінулі. Памерлі ад голаду (адна з асноўных прычын), у душлагах. У многіх выпадках для іх не будавалі нават баракаў. У Драздах пад Мінскам быў вялізны лагер, дзе тысячы людзей сагналі проста за агароджу.

На палонных савецкіх салдатах праводзілі эксперыменты. Нямецкія лётчыкі, збітыя над морам, гінулі ад пераахладжэння, таму камандаванне ваенна-паветраных сіл Германіі тэсціравала, як рэагуе арганізм на такія ўмовы. Доследы ставіліся ў Дахау, каля Мюнхена. Палонных клалі ў ванну з халоднай вадою (чытыры градусы) і назіралі, як доўга чалавек



Ханс КОПІ праводзіць экскурсію ў Мемарыяле нямецкага супраціўлення. Яго бацькі таксама былі часткай руху, уваходзілі ў арганізацыю «Чырвоная капэла».

можа вытрымаць. Эксперымент мог цягнуцца да 14 гадзін, пакуль тэмпература цела не апускалася да 28 градусаў. Ад гэтых доследаў памерлі амаль 90 чалавек.

— У 1941-м з трох мільёнаў савецкіх ваеннапалонных два мільёны загінулі. Гітлер казаў, што гэта пытанне харчовай палітыкі. Пракарміць іх — вы ўяўляеце, колькі гэта каштуе? Калі б усіх палонных кармілі так, як належыць, правесці вайну не атрымаўся б, — мяркуе Інгрыд Дамераў.

СУПРАЦІЎЛЕННЕ АДНОЙ СЯМ'І

Былое ваеннае міністэрства. З чэрвеня 1944 года тут працаваў палкоўнік Клаус фон Штаўфенберг. Рыхтаваў замах на Гітлера. Але план не ўдаўся. Увечары таго ж дня Клаус і яго памочнікі былі схоплены і расстраляны ў двары міністэрства. Гэтае месца ў Берліне лёгка знайсці: вуліца цяпер названа прозвішчам Штаўфенберга. Ужо ў 1950-я гады тут узнікла невялікая выстаўка, прысвечаная падзеям 20 ліпеня 1944 года. А ў 1980-я адкрыўся Мемарыял нямецкага супраціўлення.

Для **экскурсавада Ханса КОПІ** тэма супраціўлення вельмі блізкая. Яго бацькі ўваходзілі ў вядомую арганізацыю «Чырвоная капэла».

— Мой тата, таксама Ханс Копі, быў рабочым, — распавядае Ханс. — У 1934 годзе, калі яму было 18, яго ўжо арыштоўвалі за распаўсюджванне камуністычных лістовак. Калі бацька выйшаў з заключэння, стаў кантактаваць з гуртком школьных сяброў. Гэта была супольнасць адзінадумцаў, антыфашыстаў.

Бацька Ханса падтрымліваў сувязь з Хара Шульцэ-Бойзэнам, агентам савецкай разведкі. Вясной 1941-га яны інфармавалі савецкі бок аб тым, што плануецца напад на СССР. Хутка сетка была раскрыта. Арыштавалі каля 120 чалавек. З іх амаль 50 былі прысуджаны да смерці ці скончылі жыццё самагубствам.

— Многія з асоб, каго вы бачыце на фатаграфіях у музеі, не перажылі вайны.

— А вашы бацькі?

— Не, не перажылі.

Ханс і Хільду Копі арыштавалі ў верасні 1942 года. Жанчына была цяжарная. Ханс-малодшы нарадзіўся ў жаночай турме ў Берліне. У снежні яго бацьку пакаралі смерцю. Яшчэ



Себасц'ян ГЕРХАРД: «Каб расказаць, як поспехі дыктатуры сталі магчымымі, трэба засяродзіць увагу на злачынцах».

праз паўгода такі ж лёс напатакаў маці. За некалькі дзён да яе пакарання маленькага Ханса забрала бабуля. Хлопчык рос у яе, потым у татавых бацькоў. З канца 80-х гадоў Ханс пачаў актыўна працаваць над тэмай супраціўлення, абараніў дысертацыю па Шульцэ-Бойзэну. Узначалі Берлінскае аб'яднанне ахвяр фашызму. І часам прыходзіць у музей: раскажаць пра рух супраціўлення, які стаў часткай сямейнай гісторыі.

ЦІ БЫЎ У НЕМЦАЎ ВЫБАР?

— Звычайна музеі распавядаюць аб ахвярах. Мы робім нешта іншае. Гэта музей аб забойцах. Каб расказаць, як поспехі дыктатуры сталі магчымымі, трэба засяродзіць увагу не на ахвярах фашызму, а на злачынцах. Толькі калі ведаць людзей, якія мелі ўладу, можна патлумачыць, як працавала гэта сістэма, — лічыць **Себасц'ян ГЕРХАРД**, **экскурсавад дакументацыйнага цэнтра «Тапаграфія тэрору»**.

У цэнтры (з 1933 па 1945 год на гэтай тэрыторыі мясціліся штаб-квартира тайнай дзяржаўнай паліцыі, гестапаўскай турма і, пачынаючы з 1939-га, штаб-квартира імперскай службы бяспекі) гісторыя фашызму раскажваецца па здымках.

— Нямецкія салдаты і паліцэйскія маглі рабіць асабістыя фотаздымкі падчас вайны, — кажа Себасц'ян. — Але былі загады, што здымаць нельга. Напрыклад, масавыя расстрэлы.

Самае важнае ў гэтых фота, лічыць Себасц'ян, што яны пакажуць нам не месца, не час і не памер злачынстваў, а тое, пра што думалі забойцы. Гэта не выпадковыя здымкі. — Фашысты лічылі расстрэлы



Сталовая ў музеі «Берлін-Карлсхорст», дзе быў падпісаны акт аб капітуляцыі Германіі.

знаку за адвагу ў баі. Вядомыя выпадкі, калі ваенныя пісалі Гімлеру лісты, каб атрымаць іншыя заданні і такім чынам мець магчымасць заслужыць узнагароду.

КАМПАНІІ ЛІЧАЦЬ, ШТО ЎЖО «АДКУПІЛІСЯ»

Нямецкія ўлады і грамадскія ініцыятывы прыкладаюць шмат намаганняў і грошай, каб злачынствы Другой сусветнай не былі забыты. Пра наступствы рэжыму ў Берліне нагадваюць на кожным кроку. Літаральна. У тратуар умацаваны мемарыяльныя каменчыкі з кароткай інфармацыяй пра яўрэйскія сем'і, якія былі забіты падчас вайны, а на слупах у Баварскім квартале развешаны шылды, дзе па датах распісана, як паступова палітыка прыгнятаня яўрэяў становілася ўсё больш жорсткай... Але наколькі тэма чапляе звычайных жыхароў Германіі? Часам здаецца, што гэтая памяць пад нагамі, якая так уражвае турыста, для месцічаў незаўважная. У гарадской мітусні няма часу спатыкацца і разважаць. Дый экскурсаводы адзначаюць, што сярод наведвальніка ваенных музеяў немцаў мала. Куды большы працэнт складаюць замежныя турысты і дэлегацыі.

Буйныя кампаніі, якія ў ваенныя гады карысталіся працай прымусовых рабочых, неахвотна ўзгадаюць сваё непрыемнае мінулае. Так, некалі яны згадзіліся выдаткаваць грошы на кампенсацыю ахвярам нацызму. (Зразумела, сродкі атрымалі далёка не ўсе пацярпелыя.) Але арганізацыя больш не вяртаюцца да гэтага пытання, бо ўпэўнены, што цалкам «адкупіліся». Да ўдзелу ў падрыхтоўцы выстаў па прымусовай працы ці фінансаванні падобных праектаў, прызнаюцца гісторыкі, прыцягнуць кампаніі складана. Каму ж хочацца, каб назва брэнда згадвалася сярод тых, хто нажыўся на нацызме?

Многія немцы ўпэўнены, што ў той час проста не было выбару, на якім баку змагацца. Яны і сёння вераць у тое, што казалі ў судзе злачынцы, бо хочуць абараніць сваіх дзядоў.

Праўда, цікава іншае. У адсутнасць выбару ў тагачасных немцаў вераць і тыя, супраць каго ваявала Германія. Себасц'ян Герхард кажа, што экскурсаводы цэнтры разам з гісторыкамі няк абмяркоўвалі гэту сітуацыю:

— Маем толькі гіпотэзу. Калі людзі даведваюцца пра злачынствы нацыстаў, то хочуць мець тлумачэнне: чаму так адбылася? Яны спадзяюцца, што нармальныя людзі так рабіць не маглі...

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.
Фота аўтара.

Берлін.

■ Напярэдадні

ЧЫМ ЗДЗІВІЦЬ ЮБІЛЕЙНЫ «БАЗАР»?

Сёлета XXV Міжнародны фестываль мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» пройдзе ў другой палове ліпеня

Канкрэтныя даты пакуль не агучваюцца. Ужо ў лютым пачнуць прадаваць квітку на мерапрыемствы. Такім чынам будзе пабіты леташні рэкорд, калі продаж стартаваў у сакавіку. У дырэкцыі «базару» распавялі пра папярэднія планы. Як заўсёды, гарантуюцца сюрпрызы.

— Зусім хутка з'явіцца магчымасць купіць квітку на самыя папулярныя праекты. Я маю на ўвазе канцэрты адкрыцця і закрыцця і некаторыя іншыя. Кошт квіткаў па магчымасці будзе набліжаны да леташняга ўзроўню. Як і апошнія некалькі гадоў, іх рэалізацыя будзе ажыццяўляцца і праз электронныя сістэмы аплаты, — паведаміў рэпарцёрам кіраўнік дырэкцыі, прэзідэнт Сусветнай асацыяцыі фестываляў (WAF) Аляксандр СІДАРЭНКА.

Ранні продаж квіткаў, паводле яго слоў, тлумачыцца тым, што фестываль упэўнена набліжаецца да самакупнасці. Пасля мінулага «базару» ў эксклюзіўным інтэрв'ю «Звяздзе» ён падкрэсліў: «90% выдаткаў — пазабюджэтныя сродкі. Мы ўсё заробленае акумуляуем на рахунок фестывалю... Няма аналагічных фестываляў у Беларусі і суседніх краінах, каб амаль усе квітку прадаваліся».

Летась фестываль мастацтваў афіцыйна праходзіў з 9 па 13 ліпеня. І тады па «базарнай» традыцыі былі дадатковыя дні правядзення: 7-8 і 14-15 ліпеня. Вядома, што і сёлета «базар» выйдзе за свае афіцыйныя часавыя межы.

Наконт «зорак»: як заўсёды, іх будзе шмат. — Чакаем, што прыедуць Ала Пугачова, Максім Галкін, Валерый Лявонцьеў, Аляксандр Разенбаум, Томас Андэрс, Майкл Болтан (кампазітар з ЗША, сявак рускага паходжання, аўтар хіта How Am I Supposed to Live without You. — Аўт.). Выступяць і папулярныя выканаўцы шансона, праекта «EUROPA PLUS TV HIT NON-STOP в Витебске»... На фэсце будзе святкавацца 75-гадовая юбілей беларускай «зоркі» Уладзіміра Мюльвіна. У памяць пра яго запланаваны канцэрт, тэатральная пастаноўка, выстава, — удакладніў генеральны дырэктар фэсту.

Вельмі сімвалічным будзе ўдзел Валерыя Лявонцьева. Менавіта ён у 1992 годзе, выступіўшы з сольным канцэртам, даў старт выступленню на сцэне Летняга амфітэатра.

У дзень адкрыцця «Славянскага базару» адбудзецца тэатралізаванае шэсце. У фестывальныя дні самая вялікая ў Беларусі плошча Перамогі стане гіганцкай канцэртнай залай. Там, як заўсёды, правядуць Дзень моладзі і канцэрты з удзелам маладых «зорак». Летась упершыню ў рамках «базару» адбыўся фэст вулічнага мастацтва «На сямі вятрах». І сёлета гэтая ўдалая творчая навінка будзе «правільна баль» пад адкрытым небам. Гістарычны цэнтр горада ператворыцца адначасова ў сцэны, подыумы, майстэрні...

У сувязі з юбілеем самага знакамітага фэсту былога СССР ёсць ідэя запраسیць прэзідэнтаў краін-заснавальніц культурнага праекта і кіраўнікоў іншых дзяржаў. У прыватнасці, Казахстана. Перашапачаткова фэст праводзіўся пры падтрымцы ўладаў Беларусі, Расіі і Украіны. Па добрай шматгадовай традыцыі кіраўнік нашай дзяржавы стараецца абавязкова пабыць на віцебскім фэсце. Адна з важных падзей «алімпіяды мастацтваў» — уручэнне спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнка «Праз мастацтва — да міру і ўзаемадзейнасці». Летась яе ўладальнікам стаў Палад Бюльбюль-аглы. Ён быў старшынёй журы дарослага фестывальнага конкурсу.

Дарэчы, інтарсэ да конкурсаў «базару» з кожным годам павялічваецца.

— Як і заўсёды, вялікая ўвага надаецца правядзенню міжнародных конкурсаў: выканаўцаў эстраднай песні «Віцебск» і дзіцячага. У многіх краінах ужо стартвалі адборачныя туры. Напрыклад, нядаўна яны прайшлі ў Італіі і на Кубе... Плануецца правядзенне спецыяльнага канцэрта, на якім выступяць пераможцы конкурсаў «базару». Яны будуць спяваць у суправаджэнні заслужанага калектыву Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам Міхаіла Фінберга. У журы конкурсу ў асноўным увойдуць лаўрэаты і пераможцы мінулых гадоў, — паведамілі ў дырэкцыі «Звяздзе».

Нагадаю, што летась Аляксандр Сідарэнка быў выбраны кіраўніком Сусветнай асацыяцыі фестываляў (WAF). Адпаведна Віцебск стаў сталіцай фэстаў. Сёлета адбудзецца сесія WAF. На ёй у ліку іншага запланавана прыняцце ў склад асацыяцыі новых членаў. Правядуць і II міжнародную канферэнцыю з удзелам кіраўнікоў і прадстаўнікоў фэстаў, культурных праектаў, прадзюсарскіх цэнтраў, супрацоўнікаў радыёстанцый і музычных тэлевізійных каналаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@vziazda.by



ПА ЯКАРЫ... БЕЗ АКВАЛАНГА

У Бешанковічах ёсць будынак завода, дзе працуе ўсяго адзін чалавек. Ён жа — уладар заводскіх памяшканняў. Андрэй ТРУБЕЦКІ — каваль, зваршчык, мастак і паралельна фінансіст. У яго некалькі хобі. У прыватнасці, займаецца падводным паляваннем. Паралельна пад вадой нешта шукае з прадметаў даўніны. Цікава, што ён займаецца ўтылізацыяй караблёў на беразе Фінскага заліва. На свае вочы бачыў падводную частку легендарнага крэйсера «Аўрора». Калекцыянуе якары. У гасцях у захопленнага чалавека з залатымі рукамі пабываў карэспандэнт «Звязды».

«ПОТЫМ УСЁ ГЭТА НАДАКУЧЫЛА»

У Бешанковічах творчая майстэрня Трубецкага знаходзіцца на тэрыторыі былога завода.

— Купіў заводскія плошчы на аўкцыёне за базавую велічыню. Тут раней выпускалі пластыкавыя вырабы. Сёння я — індывідуальны прадпрымальнік. Так выгадней у часы адсутнасці вялікіх заказаў. А раней у маёй фірме працавалі наёмныя работнікі. Але стала цяжка выплачваць ім зарплату... — распавядае майстар.

Цяпер мужчына сам займаецца коўкай, зварачнымі і бляшанымі работамі. Казырыкі робіць, вароты і іншае. І з Расіі заказы былі. У прыватнасці, яго каваныя вырабы, аранжыя і іншыя можна ўбачыць пры ўваходзе ў маскоўскі Пятроўскі пад'язны палац, дзе спыняліся адпачыць рускія цары. Асобны напрамак у творчасці — вырабы з запчастак розных, з металалому.

А па адукацыі Андрэй фінансіст. Скончыў у Мінску фінансавы эканамічны тэхнікум. У Віцебску працаваў у сістэме дзяржаўнага страхавання, у Бешанковічах — інспектарам. Потым — у кантрольна-рэвізійным упраўленні, падатковай інспекцыі. І раптам усё гэта надакучыла. Сышоў, каб займацца тым, што падабалася.

— Добра, што рукі, як той кажаў, з правільнага месца растуць, бо ў радні да пакалення бацькі не было клеркаў, а ўсе — майстравыя: печнікі, цесляры, кавалі... Коўкай зацікавіўся, адшукаў неабходныя парады ў інтэрнэце. Потым на форуме кавалёў «Ост-метал» пазнаёміўся з кавалямі. Адзін з іх, піцёрскі майстар Уладзімір Дзямідаў, навучыў мяне варыць дамаскую сталь. У сусветным павуціні чытаў артыкулы і па іншых рамяствах. Спрабаваў, спачатку атрымлівалася, скажам так, неідэальна, але нічога, паўтараў, — распавядае Андрэй Віктаравіч.

Як каваль ён працуе ў «Горадзе майстроў» падчас «Славянскага базару ў Віцебску». Адночы ўбачыў мноства журналістаў, якія суправаджалі Аляксандра Рыбака, пераможцу «Еўрабачання».

Супрацоўніца тэлебачання прапанавала Рыбаку паспрабаваць нешта зрабіць.

— А часу ў «зоркі» было вельмі мала. Я літаральна хвілін за пяць разам з ім зрабіў нешта падобнае на нож. Дык яго адразу ж прадалі на імправізаваным аўкцыёне. За 40 тысяч рублёў, — смяецца майстар.

ЦІКАВАСЦЬ ДА ГІСТОРЫІ

— Удзячны за расказы пра мінулае бабулі маёй Марыі. Удзячны майму сябру, краязнаўцу Станіславу Леаненку, за тое, што адшукаў звесткі пра майго далёкага продка. Ён, аказваецца, яшчэ ў 1501 годзе перайшоў на службу да рускага цара. Пасля гэтага мясцовы пан Юхно-Вароніч прасіў перадаць яму землі, вёску Мількавіч і сялян «зрадніка Івана Трубяцкога». Вядома, ганаруся тым, што маю дачыненне да роду Трубяцкіх. Шмат ведаю пра Бешанковічы. Дарэчы, менавіта тут праводзіўся славуты кірмаш на свята Пятра і Паўла. У ім бралі ўдзел купцы з розных мясцін: ад Крыма да Скандынавіі. На гэтых кірмашах дагаворы заключаліся на мільёны рублёў! І ўсё напавер! Сёння, вядома, бізнес працуе па іншых законах: часта падманваецца адно аднаго. А тады металітэт быў іншы, — працягвае майстар.



Творы, зробленыя Андрэем Трубецкім.



Андрэй ТРУБЕЦКІ і Аляксандр РЫБАК.

На былым бешанковіцкім заводзе чаго толькі няма. Вырабы гаспадара, калекцыя прадметаў мінулага. Асаблівы гонар — інструменты дарэвалюцыйнага і даваеннага савецкага часу. Ёсць і зробленыя ўручную. Сярод інструментаў — фуганак з чырвонага дрэва, а на нажы для гэбля — масонскі знак.

— У мяне і кавалак біўна маманта ёсць, каменныя інструменты, посуд розных часоў, розныя прадметы побыту... Большасць артэфактаў з балот, са звалак, з пунктаў збору металалому. Ёсць і падоранае землякамі. Я ж сам тутэйшы, нарадзіўся ў Бешанковічах, у куточку, вядомым як былая слабада Стрэлка. І многія мяне ведаюць, тату майго, дзед памятаюць. Разуумеюць, што не на продаж прашу нешта, а для калекцыі. У краязнаўчым музеі неаднаразова праводзіліся выставы на аснове рарытэтаў, сабраных мною, — тлумачыць Трубецкі.

НЕПАТРЭБНАЯ ЧАСТКА «АЎРОРЫ»

Пра якары ён распавядае з асаблівай цеплынёй. Дарэчы, калекцыянераў якараў у Беларусі адзінкі.

— Якараў шмат у мяне. Самым старым некалькі вякоў. Штогод падчас навігацыі па Заходняй Дзвіне ў мястэчка прыходзіла шмат караблёў. Калі яшчэ не былі металічных ланцугоў, або каштавалі апош-

ня дорага, якары чапляліся на вяртлі з пняккі. І падчас вялікай вады тыя вяртлі рваліся. Якары заставаліся на дне, — здзіўляе суразмоўца.

Каб падняць якар, Андрэй і аднадумцы не карыстаюцца аква-лангамі. Працэс патрабуе карпатлівасці і вытрымкі. Пры жаданні можна прадаць якары, бо попыт на іх сярод калекцыянераў ёсць. Але Трубецкі — патрыёт. Ён упэўнены, што «дары ракі» павінны заставацца ў раёне, дзе іх дасталі. А на жыццё ён заўсёды заробіць сваімі рукамі.

— Адзін з якараў можна ўбачыць у гарадскім парку. Ля яго вельмі любяць фатаграфавання адрозна пасля ЗАГС, які непадалёк. Наогул мару, каб у гарадку з'явіўся пад адкрытым небам «куточак старыны». Упэўнены, што турыстам, ды і тутэйшым, цікава даведацца не толькі пра тое, што было падчас вайны, але і пра тое, як жылі ў Бешанковічах даўней. Было б добра, каб стары парк быў запоўнены гістарычнымі рэчамі. Зону адпачынку можна было б упрыгожыць жорнамі са старых млыноў, стварыць алею якараў. Я займаўся б гэтым. Дарэчы, браў удзел у стварэнні металічнай кніжкі ля скульптуры

цмока ў Лепелі. Дык і ў Бешанковічах можна прыдумаць нешта цікавае! — разважае майстар.

Ён плануе зрабіць памятны знак недалёка ад месца, дзе падчас Вялікай Айчыннай упу наш бамбардзіроўшчык. Хоча, каб людзі бачылі і крыж Свята-Мікольскай царквы, якую разабралі ў канцы пазамінулага стагоддзя. Крыж чудам захаваўся да нашых дзён і знаходзіцца на прыватным агародзе. Андрэй задумаў усталяваць яго каля дарогі, а вакол зрабіць прыгожую агароджу.

Ён падтрымлівае сувязі з падводнымі паляўнічымі, беларускімі дайверамі. Сярод іншага браў удзел у ачышчэнні Фінскага заліва ад безгаспадарчых караблёў, металалому. Тады давялося ўбачыць пад вадой частку «Аўроры». Дарэчы, цікавы факт: каб крэйсер не садзіўся на дно, у 1950-я гады адрэзалі частку корпуса. Апошняя, нікому не патрэбная, знаходзіцца ў бухце Вістна, дзе і працаваў Трубецкі. У яго калекцыі ёсць частка абшыўкі «Аўроры». Піцёрскія сябры падарылі яму некалькі цвікоў з маставой першых гадоў існавання Санкт-Пецярбурга. Іх з часам проста вымыла Нява.

Нягледзячы на занятасць, Андрэй Трубецкі заўсёды рады расказаць турыстам пра мінулае краю. Да яго цягнуцца дзеці. Адна справа — вывучаць гісторыю на ўроках, але ж больш цікава да гісторыі літаральна дакранацца...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@vziazda.by

Бешанковічы — Віцебск.

СНЕЖНАЯ МАЗАІКА

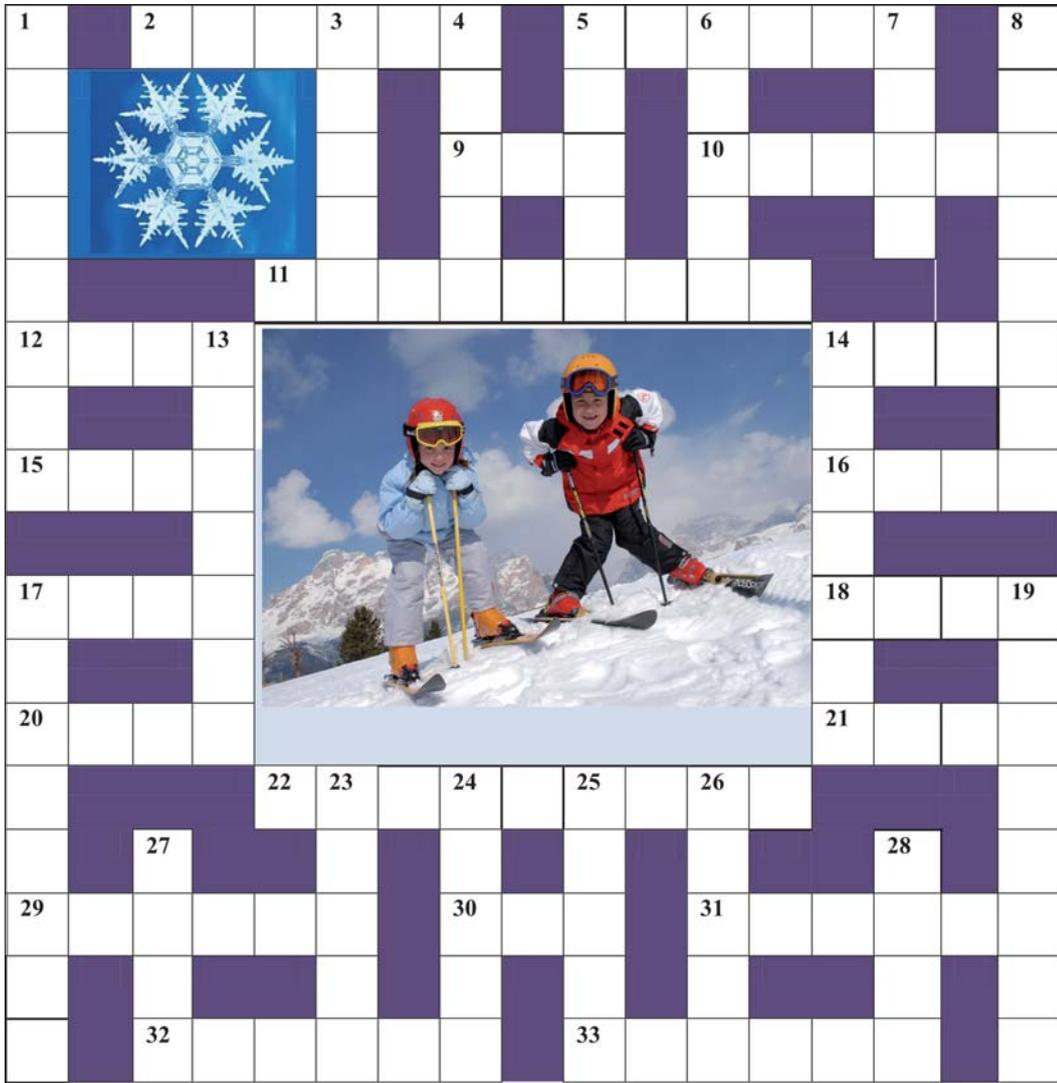
ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 2. Тугі снежны камяк. Найбольшая ..., якая трапіла ў кнігу рэкордаў Гінеса, была скачана ў Беларусі: яе дыяметр склаў 6,8 м, а вышыня — 2,2 м. 5. «Лёд — ... і вуток, // Снег — і цэўкі і сукала». 3 паэмы Я. Коласа «Сымон-музыка». 9. ... сястры; адна з народных назваў сусор'я Арыёна. 10. Колер снегу, які выпаў у некаторых раёнах Расіі ў 2006 і 2010 гадах. 11. Міжнародная ... лыжнага спорту. Арганізацыя, па ініцыятыве якой з 2012 года было ўстаноўлена святкаванне Сусветнага дня снегу; сёлета гэтае свята адзначаецца 24 студзеня. 12. «Альпійскі ...». Назва мінскага горналыжнага курорта. 14. Дробны лёд або насычаны вадой снег, які плыве на паверхні вады. 15. Спосаб бегу каня. 16. Гразе-каменны бурны паток з гор, які ўтвараецца ў выніку лёўняў, таяння снегу. 17. Дзе снег, там і след. 18. Тое, што ў штабель. 20. Пушны звярок. 21. Дарожка ў парку. 22. Міжнародны ... снегу і лёду; шырокая грамадская ўрачыстасць, якая штогод праводзіцца ў Харбіне (Кітай). 29. Буйное спабортнае спартыўнае судна. 30. Лічбавая ацэнка дасягненняў у спорце. 31. Фрыццёф Выдатны нарвежскі палярны даследчык, лаўрэат Нобелеўскай прэміі (1922), які ў маладосці быў вядомы як спартсмен-лыжник і канькабежац. 32. Колькасць абмалочанага збожжа. 33. Краіна ў Азіі, дзе знаходзіцца музей снегу і лёду.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Уключэнне ў лік падпісчыкаў на газеты, часопісы. 3. Жыццяпіс святых. 4. У цырку — клоўнскі нумар. 5. Чорна-шызыя ядомыя ягады. 6. Доў-

гія, вузкія санкі ў народаў Поўначы. 7. ... і вуглякіслы газ; хімічныя элементы, з якіх складаецца снег на спадарожніку планеты Нептун — Трытоне. 8. Будова сняжынкі. 13. Старажытнагрэчаскі гісторык, які ў сваіх працах называў сняжынку «лятаючым пер'ем». 14. Невялікая тонкая каўбаска. 17. Простыя канькі для дзяцей з моцна закругленымі насамі. 19. «Чалавек...». Мянуска амерыканскага вучонага У. Бэнтлі, які ў канцы XIX стагоддзя ўпершыню заснаў на плёнку снежныя крышталікі і зрабіў 5000 фотаздымкаў сняжынак. 23. У царскай арміі казацкі афіцэрскі чын. 24. Высокае прыпаднятае нагор'е ў Цэнтральнай Азіі, якое называюць «Крайнай снягоў». 25. Беларуская рака, якую згадваюць шматлікія паданні. 26. Чатырохмесная карэта з адкідным верхам. 27. Жытло эскімосаў, для пабудовы якога выкарыстоўваецца снег высокай шчыльнасці. 28. Возера ў Глыбоцкім раёне, у басейне р. Шоша.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,
г. Дзяржынск.

ПРАВЕРАЦЕ: КАРЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ ПРАВЕРАЦЕ; 2. Снежка, 5. Асно-ва, 9. Тры, 10. Ружовы, 11. Федэрацыя, 12. Снег, 14. Сая, 15. Алюр, 16. Сель, 17. Снег, 18. Стос, 20. Янот, 21. Ален, 22. Фестываль, 29. Парат, 30. Бал, 31. Нансен, 32. Умалот, 33. Японія. **ПА ВЕРТЫКАЛІ:** 1. Папіце, 3. Жыццё, 4. Антра-ты, 5. Ажыццё, 6. Нарты, 7. Азот, 8. Крэйцшталь, 13. Герадот, 14. Сасіска, 17. Сняг, 19. Сняжынка, 23. Есая, 24. Тыбет, 25. Вілія, 26. Лявон, 27. Імр, 28. Цырк.



АЗВУКА народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

Піліпаўка, Піліпаўскія запусты.

3 27 лістапада па 6 снежня ў праваслаўных вернікаў праходзіць Піліпаўскі пост, які быў прызначаны ў IV-V стагоддзях для падрыхтоўкі да святкавання Раства Хрыстовага.

Гэты пост у народзе назвалі ў гонар святога апостала Філіпа, у беларусаў — Піліпа, які ўшаноўваецца менавіта ў першы дзень посту. Апостал Філіп — адзін з дванаццаці вучняў Хрыстовых. Пасля ўваскрэсення Ісуса стаў прапаведнікам у Галілеі, Грэцыі, Малай Азіі і Сірыі. Здзейсніў шмат цудаў, лячыў хворых, уваскрашаў памерлых. У 87-гадовым узросце ён па-пакутніцку памёр. Мошчы апостала Філіпа знаходзіцца ў Рыме, у царкве 12 апосталаў. Апосталу Філіпу моляцца пры розных немацах, асабліва пры захворваннях вачэй і укусах змей, у жалобе і смутку.

Перад Піліпаўкай ладзілі апошнія вяселлі, таму ў песнях пяецца: «Была восень, цяпер зіма: былі хлопцы, цяпер няма».

«Кудзеліца — першы тыдзень прадзення на Піліпаўскі пост» — да гэтага дня неабходна было скончыць падрыхтоўку да ткацтва. «У запусты на Піліпаўку пачынаюцца вячоркі і попрадкі» — ставіліся кросны, жанчыны пачыналі ткаць, таму і казалі: «Піліп дзяцей адзявае».

На запусты паўсюдна было прынята выносіць на двор пачастункі для дамавіка, каб вялася свойская жывёла.

У некаторых беларускіх мясцінах, перад тым, як у першыя дні посту сесці вячэраць, гаспадары павінны былі выйсці з хаты да варотаў і запрасіць «царыцу дамаваю, цара дамавога з малымі дзеткамі загавець». Пасля вячэры на стала пакідалі ежу і посуд, накрывалі гэта абрусам, каб «дамавіку з дамавіхай было чым пачаставацца». У вобразе дамавіка людзі бачылі перш за ўсё сваіх продкаў.

Таксама гэты час стаў знакавым для вызначэння надвор'я на блізкую і далёкую перспектыву. Калі на Піліпа шэрэнь — да ўраджайна аўса, дождж — да ўраджайна пшаніцы. Калі варона голас падае — да адлігі. Шэрэнь на дрэвах — да марозу, туман — да адлігі, а калі шэрэнь была ўначы, удзень будзе снег. Пахмурна ці снежна — да непагадзі ў маі. Калі непагадзь суправаджае калядныя запусты (апошні дзень перад пастом), то можна разлічваць на ўраджайнае лета.

■ Песню бярыце з сабою

КОЛЬКІ Ў НЕБЕ ЗОР

Шчаслівы лёс склаўся ў песні «Колькі ў небе зор» Аляксандра Шыдлоўскага. Адразу пасля выканання самадзейнымі артыстамі Палаца культуры Мінскага трактарнага завода яе заспявала ўся краіна. Песня гучала натхнёна як на сцэне, так і на сямейнай бяседзе, выступала шчырым прызнаннем, даверлівай згодай. Яе палюбілі дарослыя і моладзь, упадалі дзяўчаты і хлопцы.

Песня «Колькі ў небе зор» адлюстравала настрой і творчы ўздым савецкіх людзей, якія ў 60-я гады мінулага стагоддзя імкнуліся ўдарнай працай і чулліва-клататлівымі ўзаемаадносінамі зрабіць родны край шчаслівым. І аўтар песні — Аляксандр Шыдлоўскі, тагачасны дырэктар Гродзенскага абласнога Дома народнай творчасці — здолее праз асабістае ўспрыманне рэчаіснасці, свае пачуцці да жонкі Варвары Яфімаўны (у дзявоцтве Ігнацук), з якой разам пачынаў творчы шлях у Ансамблі песні і танца пад кіраўніцтвам Рыгора Шырмы, вальсавай мелодыяй і выразнымі мастацка-вобразнымі параўнаннямі перадаць мары і духоўныя памкненні сваіх ровеснікаў.

Тэкст песні вылучаецца адметным развіццём. У другой страфе выказваецца самае запаветнае — жыццёвае крэда. Любоў і каханне, праца і песня ў гарманічнай лучнасці з прыродай складаюць сэнс жыцця. І сцверджанне

«Шчасця больш у нас, як на небе зор» гучыць не як мастацкі прыём ці перабольшванне. Гэта сапраўды так! Шчасце — гэта адчуванне чалавекам гармоніі свайго існавання. У штодзённасці мы атрымліваем безліч шчаслівых імгненняў, момантаў, якіх застаюцца па-за нашай увагаю. Хіба не шчаслівыя мы, калі нашы пачуцці і думкі разгортваюцца ў суладдзі з нашым агульным станам? Якая радасць ахінае нас, калі лад у сям'і, у калектыве, калі сумесныя задумы, планы ажыццяўляюцца, парады спраўджаюцца!

Шчаслівых хвілін у кожнага з нас зашмат. Варта толькі навучыцца адчуваць і заўважаць іх, радавацца ім і з чыстай душою дзяліцца сваімі радасцямі. І песня «Колькі ў небе зор» Аляксандра Шыдлоўскага дапамагае нам успрыняць і зразумець сутнасць асабістага, сямейнага, а таксама агульнага, усенароднага ШЧАСЦЯ.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН.



Верш і музыка
Аляксандра ШЫДЛОЎСКАГА

Колькі ў небе зор — цяжка палічыць,
Толькі з іх адна найярчэй гарыць.
Гэта ты мая, зорка ясная,
Ты любоў мая непагасная.

Ў працы і ў жыцці добра нам з табой,
Марыць і любіць з песняй маладой,
Сонца і вясна, навокал прастор —
Шчасця больш у нас, як у небе зор.

Край шырокі наш, мірны, дарагі,
І бягуць у даль светлыя шляхі.
Мне з табой па іх хочацца ісці
І дзяліць усё разам у жыцці.

ФАКТЫ

ПАДЗЕІ

НАВІНЫ

ФАКТЫ

ПАДЗЕІ

НАВІНЫ

НА КАНЬКІ!

Пакатацца на каньках у Гродне можна не толькі ў Лядовым палацы, але і на пляцоўках пад адкрытым небам.



Пры спрыяльных умовах надвор'я ўсе ахвотныя могуць бясплатна скарыстацца 12 каткамі, якія заліты ў розных месцах абласнога цэнтра. Першымі такую паслу-

гу прапанавалі ў парку імя Жылібера, дзе каток ужо традыцыйна размясціўся на супраць летняй эстрады. А самы вялікі каток, плошчай каля 1,8 тысячы квадратных метраў, знаходзіцца на бульвары Ленінскага Камсамола. Лёд таксама залілі ў хакейных каробках па вуліцы Даватара, каля шэрагу навучальных устаноў у розных частках горада. Як правіла, у асноўным людзі прыходзяць са сваімі канькамі, але можна скарыстацца і паслугамі пракату, які арганізаваны ў парку імя Жылібера і на бульвары Ленінскага Камсамола.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prakopchik@zviazda.by

ЗАМЕСТ ПЯРСЦЁНКА — ПРАПАНОВА З ЭКРАНА

Публічна зрабіць прапанову рукі і сэрца або проста павіншаваць сваякоў і сяброў з вялікага экранна сёння дапамагаюць гомельскія кінатэатры.

Заяўку аформіць не бясплатна, а справаў заказчыка стане забяспечанне прысутнасці аб'екта, які павінен як мінімум прыемна здзівіцца ад падрыхтаванага сюрпрызу. Дарчы, гэта можа быць як романтичны тэкст, які ўзнікне на экране перад пачаткам сеанса, так і відэаролік, падрыхтаваны загадзя.

— Кожнае прызнанне на вялікім экране звычайна суправаджаецца шквалам апладысмантаў, — гаворыць дырэктар КУП «Кінатаўр» Мікалай СТАРАСЦЕНКА. — Романтичны настрой забяспечаны не толькі адрасату, але і ўсім глядачам. Дарчы, вульгарнасць і пошласць на вялікі экран не пусцяць.

Да гэтага падобную паслугу напярэдадні Дня Святога Валянціна прапанаваў гомельскі кінатэатр «Кастрычнік», але зварот дэманстравалі на вялікім экране на фасадзе будынка. У «Кінатаўры» мяркуюць, што новая паслуга будзе асабліва запатрабаваная ў святы.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by

ПРОДАЕМ

СЕТКА-РАБИЦА от производителя – 155 000 рублей;
ТЕПЛИЦА 3 410 000 рублей;
СТОЛБЫ 91 500 рублей;
ПРОФИЛЬНЫЕ ТРУБЫ, ВОРОТА, ПРОФЛИСТ, БЕСЕДКИ

БЫТОВКА
МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ 12 960 000 рублей;
АРМАТУРА, КАЛИТКИ, КРОВАТЬ МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ, ПОСТЕЛЬНОЕ БЕЛЬЕ, ДВЕРЬ МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ 1 350 000 рублей

ДОСТАВКА БЕСПЛАТНАЯ!
В течение 2-5 дней

Консультация по телефонам:
+375 33 311 66 71, +375 29 947 19 44.

17 февраля 2016 г.

№2-С/2016

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже земельных участков в ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Наличие ограничений	Целевое назначение	Начальная стоимость, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Затраты на подготовку документации, бел. руб.
1	ул. Ясная (между усадебными жилыми домами №56 и №60)	34010000004001368	0,0771	Охранные зоны линий связи и радиодификации	для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	117 209 887	5 860 500	17 461 139
2	ул. Клёнковская в районе домов №14 – №30 (со стороны «Восточного обхода»)	34010000002005663	1,1800	охранная зона линий электропередач, водоохранная зона водных объектов	для строительства и обслуживания таунхаусов (группы блокированных жилых домов)	3 461 879 280	173 095 000	32 886 588

1. Организатор аукционных торгов – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).

2. Объекты выставляются на аукционные торги в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется согласно техническим условиям, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-изыскательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристиками, расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в государственное предприятие «Гомельгеодезцентр», расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 2-й этаж, каб. 2-14.

3. Аукцион состоится 17 февраля 2016 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115 при наличии не менее двух участников на каждый лот.

4. К участию в аукционе допускаются граждане Республики Беларусь, негосударственные юридические лица Республики Беларусь подавшие в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, в размере, указанном в извещении, с отметкой банка, на р/с 3012203080014 в филиале ГОУ ОАО «Беларгпромпанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30,

УНП 400230163, МФО 151501912. Получатель платежа – государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе.

Кроме того, НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Беларгпромпанк» по адресу: г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 для возврата задатка за участие в аукционе (в случае победы на аукционных торгах).

Необходимые документы:

4.1. гражданским – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

4.2. представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность;

4.3. представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

4.4. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представителем граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц – документ, удостоверяющий личность. Граждане, юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

5. Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации, победитель обязан возместить организатору аукциона

затраты на подготовку и проведение аукциона. Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона. Если заявление на участие в аукционе подано только одним гражданином или юридическим лицом, земельный участок предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

6. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена расценка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления расщетки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

7. Заявления с приложением необходимых документов для участия в аукционе принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 16 января 2016 г. по 16 февраля 2016 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 2-й этаж, каб. 2-14.

Заключительная регистрация зарегистрированных участников аукциона с 14.30 до 14.50 в день проведения аукциона по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. № 115. КОНТАКТНЫЙ ТЕЛЕФОН: 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.gomel.gov.by

Ликвидационная комиссия объявляет о продаже следующего имущества Торгового унитарного предприятия «Торговая компания «Забудова» (УНП 690032551)

Черепица в ассортименте.
Начальная цена – 1 314 069 600 бел. руб. с учетом НДС 20%.
Торги проводятся впервые.
Торги в виде аукциона состоятся 19 февраля 2016 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1122 (по месту нахождения организатора торгов).

Шаг аукциона – 5 процентов. Продавец – Торговое унитарное предприятие «Торговая компания «Забудова» (тел.: (017) 268-54-52; вел. (029) 395-30-88). Организатор торгов – Ликвидационная комиссия Торгового унитарного предприятия «Торговая компания «Забудова».

Прием заявок начинается с момента выхода объявления, осуществляется по месту нахождения организатора торгов и прекращается за три дня до начала торгов.

Задаток вносится до подачи заявления на участие в торгах в размере 1 процента от начальной цены предмета торгов на р/с №3012164221028 в ОАО «Банк БелВЭБ» п. Чисть, код банка 226, УНП 690032551, получатель Торговое унитарное предприятие «Торговая компания «Забудова», назначение платежа: задаток за предмет торгов.

При признании торгов несостоявшимися в связи с наличием заявления на участие в них только от одного участника, возможна продажа предмета торгов этому участнику по цене, увеличенной на 5 процентов.

К заявлению на участие в торгах прилагаются документы согласно п. 12 Положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов» утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16. Лица, желающие принять участие в аукционе, и выполнившие все требования, допускаются к участию в аукционе посредством выдачи билета участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Договор купли-продажи заключается между продавцом и победителем аукциона (приравненным к нему лицом) в белорусских рублях в течение 5 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Оплата приобретенного предмета торгов должна быть проведена в полном объеме с учетом НДС 20% не позднее 5 рабочих дней с даты отгрузки.

ЗАСО «Реконтинвест» УНП 100357923
ПРЕДЛАГАЕТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ
В ПРОЦЕДУРЕ ЗАКУПКИ № 2015-288914,
размещенной на сайте <http://www.icctrade.by>,
по «Бумага офисная белая формата А4».

Продавец: ОАО «КУПЦОВЬ», Витебская область, г. Глубокое, ул. Ленина, 1, (029) 509-02-27

Лот №1. Изолированное помещение с инв. №220/D-5037 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Ленина, д. 1, пом. 1, общей площадью 3 769,4 кв.м, наименование – производственный корпус № 1; Изолированное помещение с инв. №220/D-5039, по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Ленина, д. 1, пом. 3, общей площадью 263,1 кв. м, наименование – фабрикатный цех. Начальная цена: 1 415 000 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 141 500 000 бел. руб. Шаг аукциона – 70 750 000 бел. руб.

Лот №2. Капитальное строение с инв. №220/C-26666 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, 122, общей площадью 531,4 кв.м, наименование – склад-арочник. Имущество расположено на земельном участке с кадастровым №221550100001004903 площадью 0,3866 га. Начальная цена: 105 000 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 10 500 000 бел. руб. Шаг аукциона – 5 250 000 бел. руб.

Лот №3. Ограждение железобетонное 26 панелей высотой 2,5 м. Местонахождение: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, д. 127. Начальная цена: 10 100 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 010 000 бел. руб. Шаг аукциона – 505 000 бел. руб.

Лот №4. Капитальное строение с инв. №220/C-11460 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, д. 127, общей площадью 58,3 кв.м, наименование – проходная-весовая. Капитальное строение с инв. №220/C-11455 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, 127, общей площадью 1242,9 кв.м, наименование – капутсоранилище. Начальная цена: 1 002 073 200 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 100 207 300 бел. руб. Шаг аукциона – 50 104 000 бел. руб.

Лот №5. Капитальное строение с инв. №220/C-11452 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, д. 124, общей площадью 1799,2 кв.м, наименование – овощехранилище (картофелехранилище). Начальная цена: 1 644 707 100 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 164 470 700 бел. руб. Шаг аукциона – 82 236 000 бел. руб.

Лот №6. Капитальное строение с инв. №220/C-11453 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, д. 131, общей площадью 2 322,6 кв.м, наименование – овощехранилище. Начальная цена: 962 135 500 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 96 213 500 бел. руб. Шаг аукциона – 48 107 000 бел. руб.

Лот №7. Капитальное строение с инв. № 220/C-11459 по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Кирова, д. 127, общей площадью 14,4 кв.м, наименование – подстанция подсобного хозяйства. Начальная цена: 21 784 200 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 178 420 бел. руб. Шаг аукциона – 1 090 000 бел. руб.

Лот №8. Грузовой фургон MAZ 43704 3, цвет белый, рег. знак АВ 5951-2, 2008 г. в. Начальная цена: 67 150 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 6 715 000 бел. руб. Шаг аукциона – 3 358 000 бел. руб.

Лот №9. Трактор МТЗ 80, рег. знак БЯ 0815, 1992 г. в. Начальная цена: 35 000 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 500 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 750 000 бел. руб.

Лот №10. Грузовой фургон GAZ-3309, цвет белый, рег. знак АЕ 2323-2, 2010 г. в. Начальная цена: 48 100 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 810 000 бел. руб. Шаг аукциона – 2 405 000 бел. руб.

Лот №11. Грузовой специальный самосвал SAZ-3507, цвет голубой, рег. знак АА 4577-2, 1988 г. в. Начальная цена: 12 200 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 220 000 бел. руб. Шаг аукциона – 610 000 бел. руб.

Лот №12. Грузовой специальный самосвал SAZ-3507, цвет синий, рег. знак АВ 1360-2, 1991 г. в. Начальная цена: 21 050 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 105 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 053 000 бел. руб.

Лот №13. Грузовой фургон GAZ-33021, цвет светло-серый, рег. знак АВ 6061-2, 1997 г. в. Начальная цена: 12 200 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 220 000 бел. руб. Шаг аукциона – 610 000 бел. руб.

Лот №14. Грузовой бортовой UAZ-3303, цвет зеленый, рег. знак 1091ВТР, 1991 г. в. Начальная цена: 12 850 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 285 000 бел. руб. Шаг аукциона – 643 000 бел. руб.

Лот №15. Автобуса вагон PAZ 3205, цвет белый, рег. знак АВ 1518-2, 1993 г. в. Начальная цена: 28 400 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 840 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 420 000 бел. руб.

Лот №16. Культиватор чизельный КЧ-5, 1, инв. №42. Начальная цена: 31 250 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 125 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 563 000 бел. руб.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА Организатор торгов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, (0212) 42-61-62.

Лот №17. Агрегат комбинированный широкозахватный АКШ-7,2, инв. №48. Начальная цена: 23 650 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 365 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 183 000 бел. руб.

Лот №18. Селька зерновая Directa 400 Corsa, инв. №592. Начальная цена: 135 500 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 13 535 000 бел. руб. Шаг аукциона – 6 768 000 бел. руб.

Лот №19. Культиватор чизельный КЧ-5, 1, инв. №1711. Начальная цена: 31 250 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 125 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 563 000 бел. руб.

Лот №20. Культиватор чизельный КЧ-5, 1, инв. №6108. Начальная цена: 31 250 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 125 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 563 000 бел. руб.

Лот №21. Селька механическая навесная СМН-12, инв. №7003. Начальная цена: 28 650 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 865 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 433 000 бел. руб.

Лот №22. Культиватор опрыскиватель универсальный КОУ-4/6, инв. №7700. Начальная цена: 14 450 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 445 000 бел. руб. Шаг аукциона – 723 000 бел. руб.

Лот №23. Агрегат комбинированный посевной АКП-4, инв. №9042. Начальная цена: 30 250 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 025 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 513 000 бел. руб.

Лот №24. Опрыскиватель прицепной штанговой Мекосан 2500-18, инв. №9045. Начальная цена: 40 550 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 055 000 бел. руб. Шаг аукциона – 2 028 000 бел. руб.

Лот №25. Машина моечная лопастная Т1-КУМ-3, инв. №414. Начальная цена: 23 550 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 355 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 178 000 бел. руб.

Лот №26. Машина моечная лопастная Т1-КУМ-3, инв. №415. Начальная цена: 18 250 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 825 000 бел. руб. Шаг аукциона – 913 000 бел. руб.

Лот №27. Изолированное помещение с инв. №220/D-5038 общей площадью 1433,7 кв. м, наименование – склад готовой продукции, назначение – производственное помещение по адресу: Витебская обл., Глубокский р-н, г. Глубокое, ул. Ленина, д. 1-Б, пом. 2 на зем. участке с кадастровым №221550100001004849 площадью 0,7453 га. Начальная цена: 603 000 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 60 300 000 бел. руб. Шаг аукциона – 30 150 000 бел. руб.

Лот №28. Косилка роторная Z-173/1, инв. №1023. Начальная цена: 6 440 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 644 000 бел. руб. Шаг аукциона – 322 000 бел. руб.

Лот №29. Машина термоаэрационная Профриск PR700, инв. №2012. Начальная цена: 24 880 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 488 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 244 000 бел. руб.

Лот №30. Рефрижераторный контейнер, инв. №474. Начальная цена: 26 600 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 660 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 330 000 бел. руб.

Лот №31. Трактор Беларусь МТЗ 82, 1993 г. в., регистрационный знак БЯ 1781. Начальная цена: 27 400 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 740 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 370 000 бел. руб.

Лот №32. Грузовой специальный самосвал SAZ-3507, 1989 г. в., цвет голубой, регистрационный знак ВА 8751. Начальная цена: 11 000 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 100 000 бел. руб. Шаг аукциона – 550 000 бел. руб.

Лот №33. Грузовой бортовой GAZ-53A, 1981 г. в., цвет голубой, регистрационный знак АА 4591-2. Начальная цена: 8 320 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 832 000 бел. руб. Шаг аукциона – 416 000 бел. руб.

Лот №34. Грузовой фургон GAZ 3309 «Белава-02», 2011 г. в., цвет белый, регистрационный знак АЕ 5492-2. Начальная цена: 42 960 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 296 000 бел. руб. Шаг аукциона – 2 148 000 бел. руб.

Лот №35. Трактор Беларусь 320.4 без навесного оборудования, 2013 г. в., регистрационный знак ВВ-2 5708. Начальная цена: 44 680 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 468 000 бел. руб. Шаг аукциона – 2 234 000 бел. руб.

Лот №36. Насос Ж-6 ВМП 1032, инв. №447. Начальная цена: 16 050 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 605 000 бел. руб. Шаг аукциона – 803 000 бел. руб.

Лот №37. Насос Ж-6 ВМП 1032, инв. №2125. Начальная цена: 7 800 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 780 000 бел. руб. Шаг аукциона – 390 000 бел. руб.

Лот №38. Плита Крапивина А9-КВД, инв. №1040. Начальная цена: 5 700 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 570 000 бел. руб. Шаг аукциона – 285 000 бел. руб.

Лот №39. Плита Крапивина А9-КВД, инв. №1041. Начальная цена: 5 700 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 570 000 бел. руб. Шаг аукциона – 285 000 бел. руб.

Лот №40. Паровакуумная закаточная машина ТВИСТ-ОФФ, инв. №2015, устройство подачи крышек ТВИСТ-ОФФ, инв. №1052. Начальная цена: 76 800 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 7 680 000 бел. руб. Шаг аукциона – 3 840 000 бел. руб.

Лот №41. Машина шинковальная РСНС КИМ, инв. №1051. Начальная цена: 14 550 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 455 000 бел. руб. Шаг аукциона – 728 000 бел. руб.

Лот №42. Электропогрузчик Амкорд Е-16, инв. №823. Начальная цена: 133 725 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 13 373 000 бел. руб. Шаг аукциона – 6 687 000 бел. руб.

Лот №43. Электропогрузчик HangCha CPD 15J, инв. №518. Начальная цена: 102 900 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 10 290 000 бел. руб. Шаг аукциона – 5 145 000 бел. руб.

Лот №44. Автопогрузчик ДВ 1792.33, инв. №339. Начальная цена: 37 725 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 772 500 бел. руб. Шаг аукциона – 1 887 000 бел. руб.

Лот №45. Электропогрузчик NICHYU FB10, инв. №1801. Начальная цена: 86 850 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 8 685 000 бел. руб. Шаг аукциона – 4 343 000 бел. руб.

Лот №46. Электропогрузчик NICHYU FB10, инв. №1802. Начальная цена: 86 850 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 8 685 000 бел. руб. Шаг аукциона – 4 343 000 бел. руб.

Лот №47. Теплообменник (шпаритель), инв. №501. Начальная цена: 33 675 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 367 500 бел. руб. Шаг аукциона – 1 684 000 бел. руб.

Лот №48. Блещицировальщик-шпаритель, инв. №725. Начальная цена: 41 700 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 170 000 бел. руб. Шаг аукциона – 2 085 000 бел. руб.

Лот №49. Шпаритель, инв. №783. Начальная цена: 27 900 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 790 000 бел. руб. Шаг аукциона – 1 395 000 бел. руб.

Лот №50. Электропогрузчик вилочный CPDS15JD1, инв. №9029. Начальная цена: 63 450 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 6 345 000 бел. руб. Шаг аукциона – 3 173 000 бел. руб.

Лот №51. Skoda Octavia, 2008 г. в., рег. знак 9988AM-2. Начальная цена: 67 539 600 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 6 754 000 бел. руб. Шаг аукциона – 3 377 000 бел. руб.

Лот №52. Полуприцеп ОДА3-855. Начальная цена: 8 573 400 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 857 300 бел. руб. Шаг аукциона – 429 000 бел. руб.

Лот №53. MAZ 53371, 1991 г. в., рег. знак ВА 2664. Начальная цена: 20 614 500 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 2 061 500 бел. руб. Шаг аукциона – 1 031 000 бел. руб.

Лот №54. Fiat Ducato, 2003 г. в., рег. знак АЕ4204-2. Начальная цена: 41 685 300 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 4 168 500 бел. руб. Шаг аукциона – 2 085 000 бел. руб.

Лот №55. Полуприцеп ОДА3-93571, 1990 г. в., рег. знак 8564ВА. Начальная цена: 9 216 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 921 600 бел. руб. Шаг аукциона – 461 000 бел. руб.

Лот №56. Полуприцеп ОДА3-9370, 1985 г. в., рег. знак 4653ВА. Начальная цена: 8 757 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 875 700 бел. руб. Шаг аукциона – 438 000 бел. руб.

Лот №57. ЗИП-441410, 1991 г. в., рег. знак 5333ВТР. Начальная цена: 10 322 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 1 032 200 бел. руб. Шаг аукциона – 517 000 бел. руб.

Лот №58. Прицеп MAZ 8571000, 2006 г. в., рег. знак 1205 АА-2, цвет серый. Начальная цена: 35 491 500 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 3 549 200 бел. руб. Шаг аукциона – 1 775 000 бел. руб.

Лот №59. ГАЗ-53А, 1990 г. в., рег. знак 9217 ВТП. Начальная цена: 6 932 240 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 693 200 бел. руб. Шаг аукциона – 347 000 бел. руб.

Лот №60. Опрыскиватель навесной штанговой ЗУБР НШ 04,412 ДС2, инв. №1024. Начальная цена: 2 459 000 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 245 900 бел. руб. Шаг аукциона – 123 000 бел. руб.

Лот №61. Воздухосборник (ресивер), инв. №1171. Начальная цена: 1 255 550 бел. руб. без НДС. Размер задатка: 125 55



ХТО ЁСЦЬ ХТО

...Не ведаю, як жанчыны, а мужыкі, сабраўшыся разам, любяць паўспамінаць сваю маладосць, асабліва службу ў войску. Мне цікава паслухаць іх — можна пра нешта даведацца, можна пасмяяцца. Вось надоечы, напрыклад, адзін знаёмы расказаў...

Зрэшты, яго гісторыю можна з анекдота пачаць. Прапаршчык аддае загад салдатам: маўляў, будзеце капаць ад плота да абеду, з рыдлёўкамі я дамоўлюся.

І паспрабуй хто з салдат пасмяяцца з такога начальніка, паспрабуй не паслухацца — бяды не абярэшыся: камандзір!

Прыкладна такі ж хамут ці бязмен (каб не казаць дурань) трапіўся майму знаёмцу і двум землякам, што прызываліся разам. Прозвішча ў аднаго з іх было Козел, у другога — Комар (абодва — з націскам на «о», на першы склад).

І вось пачалася служба. Рота сувязі. Першая вячэрняя пераклічка.

(Для тых, хто не ведае, патлумачу, што падчас яе дзяжурны камандзір уголас чытае прозвішчы салдат, і кожны з іх на гэты выклік павінен адгукнуцца кароткім: «Я!»). Калі некага ў страі няма, то за яго адказвае іншы. Кштальту: «Радавы Івануў знаходзіцца ў каравуле»...)

Першую пераклічку праводзіў той самы прапаршчык. Як і належыць, у алфавітным парадку, ён стаў называць прозвішчы. Дайшоў да літары «к».

Прамовіў:
— Казёл...

Салдату гэта, вядома ж, не спадабалася:

— Не Казёл, а Козел — правіў ён.

Камандзір паглядзеў на яго, але ў адказ не сказаў ні-

чога. І пачаў пераклічку спачатку, з літары «а».

Зноў дайшоў да прозвішча Козел, зноў прамовіў яго не так. Хлопец яшчэ раз паправіў...

Салдаты тым часам сталі абурацца, незадаволеныя шумець, бо за дзень натаміліся — дачакацца не могуць каманды «адбой», каб хутчэй галаву да падушкі...

Карацей, калі чарговы раз прапаршчык назваў прозвішча «Казёл», салдат яму прарэчыць не стаў, гучна вымавіў: «Я!», і пераклічка пайшла далей, туды, дзе ў спісе быў... Правільна — Комар. Але ж...

— Камар! — гучна прачытаў прапаршчык.

«Перастаўляць» націск гэты навабранец не ўзяўся. Ён адразу выгукнуў: «Я!»

...Потым пачаліся звычайныя салдацкія будні, і ўсё ў той роце ўтрэслася: разабраліся людзі, хто ёсць хто. Але ж у першы вечар таварыш прапаршчык, што называецца, «крыві папіў» — даў зразу мець маладым, што ён хоць і дзясяты з зоркамі на пагонах пасля генерала, але ж — камандзір.

Ці... казёл?
Валерый Гаўрыш,
г. Чавусы.

УДОІ — ЁСЦЬ... А НАДОІ?

Гэта, кажуць, сапраўды было: да аднаго даяра са славытых Аўцюкоў журналістаў «панаехала», сталі распытваць, як ён сваю прафесію выбраў, як па надоях жанчын абышоў, ці добра зарабляе, ці вялікая сям'я?.. Стаханавец нічога не ўтойваў.

Але ж неяк і сам адважыўся. Кажы: «А ў мяне да вас таксама пытанне ёсць — чыста ваша, філалагічнае. От скажыце мне, якая розніца паміж

надоямі і ўдоямі? Чаму першая заўсёды большыя?»

Разгубіліся журналісты: здаецца, і адукаваныя, і даведчаныя, а адказаць нічога не могуць — не ведаюць...

Аўцюк сам тады патлумачыў: у слове **надоі** змяшчаецца кароткае **надо**. А калі ёсць загад, дык будуць і прыпіскі.

...Трэба сказаць, што здароўца яны не толькі пад прымусам, не толькі з нейкіх карыслівых мэтай — каб выслужыцца, каб разбагацець. Мой прыяцель Васіль Іванавіч расказаў, што заняўся імі, так бы мовіць, з хуліганскіх матываў, чыста выпадкова. Было гэта... не так важна, калі, не так важна, дзе (бо ўсе героі, дзякуй Богу, жывыя і могуць пакрыўдзіцца) — факт, што намеснікам старшыні ў райвыканкам працаваў сапраўдны «жаваранак».

Гэта значыць, што і сам чалавек не спаў, і іншым не даваў: у галаву штось стрэліць, — нараду на сем гадзін раніцы скліча. А да горада ж яшчэ дабрацца трэба — асабліва з гаспадарак аддаленых...

Але ж неяк раз у панядзелак кіраўнікі паўезджаліся, пазаймалі крэслы — пераважна далей ад начальства, і крыху расслабіліся, бо «расклад» ім добра вядомы быў: спачатку — хвілін на 30-40 — традыцыйны разнос, толькі потым — «разбор палётаў».

Адзін з кіраўнікоў (назваём яго Пятровічам) напярэдадні брата жаніў, на вяселлі гуляў: натупаўся, бедны, можа, недаспаў, можа, лішку на грудзі ўзяў. А тут нарэшце ўсеўся, ногі выцягнуў, галаву цяжкую кулакамі падпёр...

Карацей — задрамаў чалавек. Але ж паперы на ўсялякі выпадак перад сабою паклаў. І на верхняй якраз надоі былі — за апошні тыдзень, па кожнай ферме.

«Шрыфт» у той «зводцы» буйны... Лічбы ад рукі напісаны і таксама буйны... Трэба разумець, нехта з падначаленых пастараўся, каб дырэктар, калі што, мог як быццам на памяць гаварыць...

Хто ж ведаў, што побач з ім мой Васіль Іванавіч сядзе, што ён — яшчэ той гумарыст — ад няма чаго рабіць прыкіне,

што ў «дзірачках», дзе надоі пазначаны, можа яшчэ адна лічба змясціцца...

Ну і падцягнуў той ліст, ну і прыпісаў...

А тым часам «разнос» з боку «жаваранка» ўжо завяршыўся, пачаўся «разбор палётаў» і якраз жа з Пятровічам, з учарашняга вясельніка!

Той уміг схамянуўся, падхапіўся з крэсла, і, кінуўшы вокам у свае паперы, сказаў, што гаспадарка яго ў апошні тыдзень спрацавала нядрэнна, што на комплексе Нава-сёлкі ад адной каровы надаілі ў суткі... 147 літраў малака.

У зале павісла цішыня.

— Вы соображаеце, што гаворыце? — перапынілі выступоўцу з «прэзідыума».

— Ды ён учора «саабражаў», — зазначыў нехта з калег.

Але ж вясельніка гэты дыялог не збятэжыў, ён найперш у паперу глядзеў і гнуў сваё.

Кштальту: на комплексе Старыні ад адной каровы надаілі за суткі 132 літры...

Толькі пасля гэтай лічбы дырэктар сцяміў, што ў «дакуменце» нешта не так: — відаць, косачкі не хапае? Ці лічба лішняя?..

Карацей, у выяўленых прыпісках яго віны, можна сказаць, не было, але ж на арэхі ён зарабіў. І нават атрымаў...

Потым, вядома ж, «адважыў» крыху «гумарысту». Але гэта не галоўнае. Галоўнае, што пасля той нарады ці не ўсе кіраўнікі гаспадарак за моту ўзялі — надаіць ад кожнай каровы, «як Пятровіч пасля вясельня».

А калі ёсць слова **«надо»**, то, як кажуць у Аўцюках, будуць і надоі...

В. Марозік,
Мінскі раён

ПАЛЯЎНІЧАЕ ШЧАСЦЕ

...Вечар абяцаў быць добрым. Загадзя, яшчэ на ганку, Васіль абмёў валёнку, пастукаў нагой аб нагу і пераступіў парог кухні. У нос адразу ж палезлі пахі — жонка шчырава ля печы, гатуючы прысмакі да навагодняга стала. І мела з чаго: надоечы яны завалілі «парсючка» пудоў на дванаццаць. Так што ў сенцах ужо

стаяў націснуты сальцісон, на жэрдачцы ля печы віселі «пальцам піханыя» каўбасы, а на прыпеку сквірчэла крыянка.

Гаспадар зняў абутак, распрануўся, прысеў да стала і зглынуў слінку: жонка на відавочна паставіла слоікі з памідорамі, з агуркамі і грыбамі, з квашанай гапустакай.

На вуліцы між тым шарэла, з горада вось-вось павінны былі пад'ехаць дзеці — Галя з Іванам і Жэнік з Тамарай — прывезці да старых унукаў. Васіль, прадчуваючы добрую бяду (а чарыцу культуць ён любіў), млява адкінуўся на спінку крэсла і ў чаканні прыплюшчыў вочы...

Але ж пільнасці пры гэтым не страціў — пачуў, як рыпнулі ўваходныя дзверы, як у хату ўваліўся Федзік, сусед:

— Сядзіш, — выгукнуў ён з парога, — а па тваім гародчыку заяц пятляе!

Дзе і дрымота Васілёва дзелася: ён тут жа ўсхапіўся з месца, сарваў са сцяны дубальтоўку, загнаў у ствол два патроны і басаноў выскачыў з кухні. Яшчэ ў верандзе (не будзь то паляўнічы!) праз шыбу згледзеў, што ў гародзе ля маладзенькай яблынькі

Тацяна КУЗЬМІЧ,
г. Віцебск.
Рубрыку вядзе
Валіяціна ДОУНАР
dounar@zviazda.by

АД ЯЕ Ж. Як сведчыць зваротная сувязь, ідэю конкурсу на найлепшую «вясёлую і праўдзівую гісторыю» чытачы падтрымалі: асобныя адразу ж заселі нешта пісаць, асобныя — тут жа «уступілі» ў журы...

Значым, што справа гэта цалкам добраахвотная. Гэта значыць, кожны з чытачоў (і той, хто піша нам, і той, хто не піша...) можа, калі хоча, ацэньваць іншых. Трэба для гэтага зусім не шмат: уважліва чытаць усе надрукаваныя байкі (першая падборка выйшла ў нумары за 9 студзеня), ля кожнай з іх ставіць сваю адзнаку па пяцібальнай сістэме і складваць у нейкую шэфляду, каб потым, напрыканцы снежня, дастаць усе выразкі (ці нумары газет); нешта, магчыма, яшчэ раз прачытаць, а потым, выбраўшы дзесяць найлепшых гісторый, спіс іх — з датай надрукавання — даслаць у рэдакцыю. Дзе тым часам ужо распачало сваю працу журы звяздоўскае. Узначальвае яго **першы намеснік галоўнага рэдактара газеты Наталля КАРПЕНКА.** У склад журы, апроч вядучай рубрыкі, увайшлі **рэдактар аддзела Надзея ДРЫЛА і спецыяльны карэспандэнт Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.** (Усе, заўважым, з пачуццём гумару.)

Старшынёй чытацкага журы выбрана пастаянная падпісчыца і вядомая чытачка гумарыстка **Соф'я КУСЯНКОВА з вёскі Лучын Рагачоўскага раёна.**

Такім чынам, журы ў конкурсе ёсць, гісторыі (як і спонсары), спадзяёмся, будуць, бо нам жа і сапраўды наракаць на штосьці грэх, жыццём па-раскошнаму: Мы багатыя на смех, Смеху хопіць кожнаму! Звядовец Яўген Пясецкі пісаў так, праўда, пра снег — падчас цыклону...

Але ж смех тут таксама да месца. Ці не так?

■ Ведай нашых!

У МОНТЭ-КАРЛА СА СВАЁЙ «АРЭНАЙ»

Тры юных паветраных гімнастаў з Мазыра рыхтуецца да ўдзелу ў самым прэстыжным у свеце фестывалі цыркавага мастацтва ў Монтэ-Карла. Ён адбудзецца ў пяць апошніх дзён студзеня. Для артыстаў заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь, удзельнікаў цэнтры цыркавага мастацтва «Арэна» гэтая падзея — усё роўна што ўдзел у Алімпійскіх гульнях.

Беларусь на дзіцячай праграме фестывалу прадставяць Станіслаў Плотнікаў, Стэфанія Турмовіч і Вікторыя Баграёнак. Выхаванцы Марыі і Барыса Кузняцовых не раз здзіўлялі глядачоў Расіі, Украіны, Ізраіля, Кітая, Італіі і іншых краін нумарам «Паветраныя гімнасты на рамянях. Палёт да зорак». Яны часта выступаюць і ў розных беларускіх гарадах. Дарэчы, у дні зімовых каникул студыя «Арэна» прапануе дзецям святочнае прадстаўленне «Таямніцы чароўнага лесу».

Цэнтр цыркавага мастацтва «Арэна» быў створаны ў Мазыры 10 гадоў таму. Цяпер тут займаецца каля сотні дзяцей. Яны асвоілі мноства розных цыркавых жанраў: акрабатыку, эквілібрыстыку, жангліраванне... Калектыву з'яўляецца пераможцам дванаццаці міжнародных фестывалаў цыркавага мастацтва, заняў другое месца на расійскім тэлепраекце «Хвіліна славы». У 2014 годзе Прэзідэнт Беларусі ўручыў установе спецыяльную прэмію «За ду-

хоўнае адраджэнне». Летась кіраўнікі Марыя і Барыс Кузняцовы атрымалі нагрудны знак «За ўклад у развіццё культуры Беларусі».

Атрымаць запрашэнне на фестываль у Монтэ-Карла, які праводзіцца пад асабістым патранатам прынцэсы Манака Стэфаніі, таленавітыя дзеці змаглі за кошт шматлікіх перамог на розных міжнародных конкурсах цыркавых артыстаў. Мастацкі кіраўнік установы Марыя Кузняцова расказвае, што, як высветлілася, іх нават вышуквалі імпрэсары, якія займаюцца падрыхтоўкай Монтэ-Карлаўскага фестывалу:

— Шукалі ў Расіі і ва Украіне. Яны нават не маглі падумаць, што мы з Беларусі. У Расіі ёсць асацыяцыя аматарскіх цыркаў. І база звестак штогод абнаўляецца. Нашы поспехі там таксама фіксуецца. Вось па бліскучых выніках нашых выступленняў на конкурсах складалася ўражанне, што нумар высокага ўзроўню. Імпрэсары адбіраюць заўсёды тых, хто мае шмат перамог. Калі напярэдадні Новага года патэлефанавалі і сказалі, што нас запрашаюць у Монтэ-Карла, мы спачатку не паверылі. Думалі, што гэта жарт.

Між тым юныя мазырскія артысты ў цырку займаюцца больш за палову свайго жыцця. 16-гадовы тытулаваны шматлікімі ўзнагародамі Станіслаў Плотнікаў прыйшоў у калектыв у 2007 годзе. Практычна тады ж — Стэфанія Турмовіч — ёй сёння 13 гадоў. І толькі яе равесніца Вікторыя Баграёнак асвойвае цыркавое мастацтва адносна нядаўна — чатыры



Стэфанія ТУРМОВІЧ.



Станіслаў ПЛОТНІКАЎ і Вікторыя БАГРАЁНАК.

— І для нас, былых артыстаў, якія 28 гадоў прапрацавалі ў цырку, магчымасць удзелу ў гэтым конкурсе — абсалютнае прызнанне вынікаў нашых вучняў, — адзначае Марыя Кузняцова. — Мы за 10 гадоў існавання калектыву дасягнулі ўсіх пастаўленых мэт. І толькі ўдзел у фестывалі ў Монтэ-Карла быў для нас запаветнай марай, якая нарэшце павінна здзейсніцца. Дзеці, безумоўна, хвалююцца. Мы пашылі новыя касцюмы. Штодзень па некалькі разоў гімнасты адточваюць майстэрства, праходзяць свой нумар. Тым больш трэба быць гатовымі да таго, што сваё мастацтва прыйдзецца дэманстраваць зусім у іншых умовах, на іншай вышыні.

Ну а нам застаецца толькі трымаць кулачкі за тры юныя артыстаў цырка з Мазыра.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@zviazda.by

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

Сакрэты прыгатавання халадца



• Халадзец можа быць прыгатаваны з аднаго віду мяса (свініны, ялавічыны, кураціны і г.д.) або са спалучэння некалькіх відаў.

• Каб халадзец добра застыў, булён варача са свіных або ялавічых ножаў, вушэй, хвастоў і галёнак. Менавіта гэтыя часткі тушы змяшчаюць калаген, які надае булёну клейкасць. А ў курыцы або індэчкі — лапкі, крылы. Але паколькі мясной мяккаці ў гэтых частках мала, дадаткова дабаўляюць мясныя кавалкі.

гэтыя часткі тушы змяшчаюць калаген, які надае булёну клейкасць. А ў курыцы або індэчкі — лапкі, крылы. Але паколькі мясной мяккаці ў гэтых частках мала, дадаткова дабаўляюць мясныя кавалкі.

- Лепш, калі мяса будзе не замарожанае, а свежае.
- Каб халадзец атрымаўся празрыстым і добра застыў, нельга даліваць ваду. Лепш адразу варыць у вялікай ёмістасці, вада павінна цалкам пакрываць мяса. Не трэба даваць булёну моцна выкіпаць.
- Варыцца халадзец ад 3 да 5 гадзін пры павольным кіпенні. Усё залежыць ад колькасці булёну і якасці мяса.
- Саліць халадзец трэба толькі ў канцы варкі. Калі пасаліць раней, то соль спыніць згусанне булёну. Саліць трэба трохі больш, чым звычайна булён.
- У булён для халадца дадаюць моркву і іншыя карэнні (корань пятушкі або сельдэрэя). Некаторыя выкідаюць іх, а іншыя выкарыстоўваюць для ўпрыгожвання.
- Каб надаць булёну прыгожае залацістае адценне, пры варцы ў яго кладуць і цэлую цыбуліну, не абіраючы яе, а толькі апаласнуўшы вадой. Пасля цыбуліну выкідаюць.
- У халадзец не кладуць шмат прыпраў, каб не забіць натуральны мясны водар. Звычайна для квашаніны выкарыстоўваюць перац гарошкі, лаўровы ліст (можна закласці ў пачатку варкі літаральна на пяць хвілін і потым выняць, а яшчэ некалькі штук разам з соллю незадоўга да канца варкі — і абавязкова выняць). Дзесьці за 30 хвілін да канца варкі добра дабавіць сухія парасоны кропу, якія затым вынуць. Гэта надасць халадцу асаблівы водар.
- Каб гатовы халадзец не быў пакрыты слоём тлушчу, яго трэба максімальна зняць з булёну. Можна, працадзіўшы, пераліць булён у шырокі посуд і вынесці на холад. Пакуль будзеце разбірацца з мясам, тлушч застыне, і яго можна будзе лёгка сабраць лыжкай. Тлушч можна выліць, а можна потым ужываць для смажання гародніны.
- Здрабніць мяса можна некалькімі спосабамі: разабраць рукамі, дробна парэзаць нажом або прапусціць праз мяса-рубку.
- Часнок здрабняюць і кладуць непасрэдна ў формы перад заліваннем. Калі вы не любіце, што пападаецца часнок, яго можна пакласці ў булён пасля заканчэння варкі, і пры працэджванні ён зусім знікне.
- Пасля таго, як ёмістасці запоўнены, іх трэба спачатку астудзіць пры пакаёвай тэмпературы, а затым прыняць у халадзільнік для канчатковага застывання. Ні ў якім разе не ставіце іх у маразільнік!

УМЕЛЫЯ РУЧКІ

Цёплыя вязаныя тапачкі

Спатрэбіцца: пража (80 м / 100 г) белага, чырвонага, шэрага і чорнага колераў — для дзіцячых і жаночых тапак па 2 маткі, для мужчынскіх — 3 маткі пража асноўнага колера, па 1 матку пража для пампонаў; пруткі для вязання № 9; 1 камплект панчошных пруткоў № 9; 1 кручок для вязання № 9; па 1 шаблону для вырабу пампонаў дыяметрам 5 см і 8 см.

Памеры: 29 (дзіцячыя), 37 (жаночыя), 42 (мужчынскія).
Узоры. Правая гладзь: у кругавых радках вязаць толькі правыя петлі. Хустачная вязка: у правых і левых радак вязаць правыя петлі.

Шчыльнасць вязання: правая гладзь — 12 п. x 18 р. = 10 x 10 см; хустачная вязка — 12 п. x 20 р. = 10 x 10 см.

Тапкі пачынаюць вязаць з пяці простых радамі, затым працягваюць кругавымі.

Мужчынскія тапкі: набраць 30 п. і вязаць 26 р. = 13 см хустачкай вязкай. У апошнім радзе з абодвух бакоў набраць па 1 п. = 32 п. Затым усе петлі раўнамерна размеркаваць на 4 панчошныя пруткі = 8 п. на кожную спіцу, замкнуць у кола і вязаць правай гладдзю. Праз 18 кругавых р. = 10 см пачаць вывязваць носік. Для гэтага апошнім 3 п. на 1-м і 3-м прутках вязаць наступным чынам: 2 п. правязваць разам правай., 1 п. правай. Першыя 3 п. на 2-м і 4-м прутках вязаць наступным чынам: 1 п. правая, 2 п. правязваць разам правай (= 1 п. зняць як правую, 1 п. правязваць правай, затым праз яе працягнуць знятую п.). Паўтараць у кожным кругавым радзе, пакуль не застанеца 8 п. Пакінуць петлі сцягнуць рабочай ніткай, нітку замацаваць.



Жаночыя тапкі: набраць 26 п. і вязаць 20 р. = 10 см хустачкай вязкай. У апошнім р. з абодвух бакоў набраць па 1 п. = 28 п. Затым усе петлі раўнамерна размеркаваць на 4 панчошныя пруткі = 7 п. на кожную спіцу, замкнуць у кола і вязаць правай гладдзю. Праз 16 кругавых р. = 9 см пачаць вывязваць носік, як апісана для мужчынскіх тапак.

Дзіцячыя тапкі: набраць 20 п. і вязаць 18 р. = 9 см хустачкай вязкай. Затым усе петлі раўнамерна размеркаваць на 4 панчошныя пруткі = 5 п. на кожны пруток, замкнуць у кола і вязаць правай гладдзю. Праз 10 кругавых р. = 6 см пачаць вывязваць носік, як апісана для мужчынскіх тапак.

ЗБОРКА: на пятках выканаць швы. Верхнія краі абвязаць кручком (вывязваць па 1 радзе слупкоў без накіду злева направа). Зрабіць па 2 пампонаў і прышыць іх на тапкі.



СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.20	17.19	7.59
Віцебск	9.16	17.03	7.47
Магілёў	9.10	17.09	7.59
Гомель	8.59	17.13	8.14
Гродна	9.34	17.36	8.02
Брэст	9.27	17.44	8.17

Месяц

Маладзік 10.01-16.01.
Месяц у сузор'і Авена.

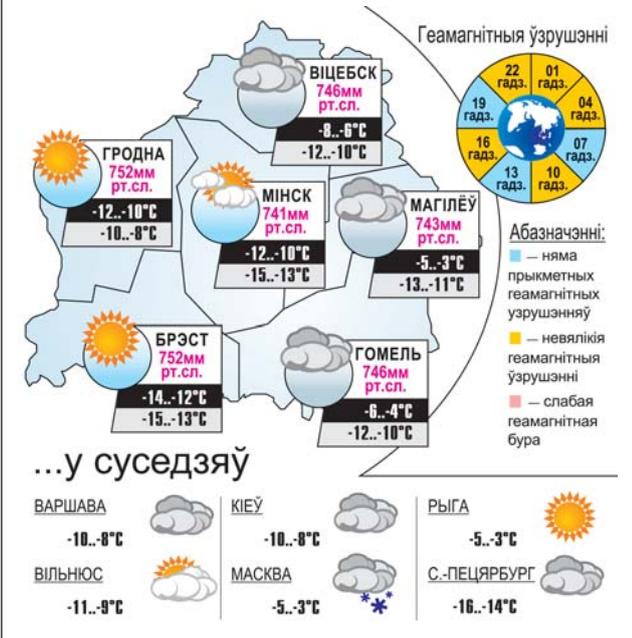
Імяніны

Пр. Малахіі, Гардзевы.
К. Валерыі, Вальдэмара, Уладзіміра.



Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

ЗАЎТРА



Даты

16 СТУДЗЕНЯ

1826 год — 190 гадоў таму нарадзіўся (вёска Шастакоўка, цяпер Камянецкі раён) Рамуальд Людвігавіч Траўгут, адзін з кіраўнікоў паўстання 1863-1864 гадоў. З 1845 года быў у рускай арміі, удзельнік Крымскай вайны 1853-1856 гг. У 1862-м — падпалкоўнік у адстаўцы, жывіў у маёнтку Востраў Кобрынскага павета. У красавіку 1863 года ўзначаліў Кобрынскі паўстанцкі атрад, які ў баях каля вёскі Горкі тройчы нанёс царскім карнікам значныя страты. Улетку 1863-га атрад Траўгута дзейнічаў на тэрыторыі ад Кобрына да Пінска. У чэрвені разам з брэсцкім атрадам здзейсніў рэйд на Валынь. А ў ліпені пры дапамозе Э. Ажэшкі выехаў у Варшаву. У чыне генерала быў прадстаўніком паўстанцкіх улад за мяжой. З кастрычніка 1863 года — кіраўнік Нацыянальнага ўрада ў Варшаве, фактычна — дыктатар паўстання. У 1864 г. арыштаваны і павешаны ў Варшаве. У гады Вялікай Айчыннай вайны ў СССР была створана польская дывізія імя Траўгута. У горадзе Свіслач Гродзенскай вобласці яго ўстапоўлены помнік.

1904 год — нарадзіўся (вёска Прусінава, цяпер Уздзенскі раён) Пальчэўскі Алесь (Аляксандр Восіпавіч), беларускі пісьменнік. У 1931 годзе скончыў БДУ. Першы яго вершы і апавяданні былі надрукаваны ў 1925-м. Аўтар п'ес «3 чырвоным сцягам», «Суседка», зборнікаў апавяданняў і аповесцяў «Жнівеньская раница», «Дым над лесам» і інш. Быў двойчы рэпрэсаваны (1936, 1949), высланы ў Краснаярскі край. Пасля рэабілітацыі (1954) жывіў у Мінску. Працаваў у газеце «Зорька», быў рэдактарам у Дзяржаўным выдавецтве БССР, адказным сакратаром часопіса «Вясёлка». Памёр у 1979 годзе.

1963 год — Мікіта Хрушчоў зрабіў заяву, у якой паведаміў сусветнай грамадскасці аб тым, што СССР стаў уладальнікам новай зброі страшнай разбуральнай сі-

лы — вадароднай бомбы. Яе дзеянне заснавана на выкарыстанні энергіі, якая вылучаецца пры рэакцыі сінтэзу лёгкіх ядраў. У гэты перыяд у свеце склалася няпростая палітычная сітуацыя. Пацвярджэнне адносін паміж СССР і ЗША, кульмінацыяй якога з'явіўся візіт Хрушчоў у Злучаныя Штаты ў верасні 1959-га, ужо праз некалькі месяцаў змянілася рэзкім абвастраннем у выніку скандальнай гісторыі са шпіёнскім палётам Ф. Паўэрсана над тэрыторыяй Саюза. Разгараліся страсці вакол Кубы, дзе да ўлады прыйшоў Ф. Кастра. А абуджаная Афрыка сутыкала інтарэсы вялікіх дзяржаў. Нормай стала жорсткая прапагандысцкая рыторыка паміж СССР і ЗША, у якой сталымі элементамі былі ўзаемныя абвінавачванні і адкрытыя пагрозы. Між тым Саветы Саюза знаходзілі ўсё большую ўпэўненасць у сваіх сілах. Ён першы вырабаваў міжкантынентальную балістычную ракету і запустыў спадарожнікі ў калязямную прастору, ажыццявіў прарыв чалавека ў космас і стварыў магутныя ядзерныя патэнцыялы. СССР, валодаючы ў той час вялікім прэстыжам, асабліва ў краінах трэцяга свету, не ступаў ціску Захаду і пераходзіў да актыўных дзеянняў. У Арзамасе-16 завяршаліся апошнія работы па стварэнні небывалай бомбы і адпраўцы яе на Кольскі паўвостраў да месца базавання самалёта-носьбіта.

Было сказана

Пятрусь МАКАЛЬ, паэт:

Нас дзеці і ўнукі паўтараць нанова —
Народзі не співаюцца на пенсію.

УСМІХНЕМСЯ

Людзі з вялікім задавальненнем трацяць грошы на алкаголь, на тытунь, на абжорства, затое лядыцца хочучь бясплатна.

Адзін лядзях упаў на яго машыну. Хоць ён і прыпаркаваў яе прадбачліва ў 70 метрах ад будынка.

Учора шэф паслаў нас збіваць лядзяхы з даху.

Я шмат чаго ўмею рабіць па доме. Напрыклад, хадзіць.

